

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

POROČILO O DELU INŠPEKTORATA RS ZA DELO ZA LETO 2013

Pripravil: Inšpektorat Republike Slovenije za delo, Parmova 33, Ljubljana

Za IRSD: Nataša Trček, glavna inšpektorica RS za delo

Uredila in lektorirala: Branka Knafelc

Pri pripravi poročila so sodelovali:

Nataša Trček, Slavko Krištofelc, Jasmina Rakita Cencelj, Peter Stefanoski, mag. Sonja Konestabo, mag. Mladen Markota, mag. Albin Novšak, mag. Boštjan Hartner, Damjan Mašera, Rok Pihler, Maja Svetličič, Marta Kolar, Tina Princes in Marjan Rosa.

KAZALO

UVOD.....	6
POVZETEK.....	8
1. PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST INŠPEKTORATA ZA DELO..	10
1.1. PRISTOJNOST IN ZAKONODAJA	10
1.2. KADRI IN ORGANIZIRANOST.....	10
1.3. POGOJI IN VIRI ZA DELO INŠPEKTORATA.....	12
1.3.1. Proračun	12
1.3.2. Kadrovska problematika	12
1.3.3. Prostorska problematika.....	13
1.3.4. Službena vozila.....	13
1.3.5. Psihosocialni dejavniki, ki vplivajo na delo zaposlenih.....	13
1.3.6. Informatika	13
1.4. DELO INŠPEKTORATA	14
1.5. DELOVANJE INŠPEKTORATA RS ZA DELO V MEDNARODNEM PROSTORU.....	14
1.6. STROKOVNO USPOSABLJANJE, DODATNO IZPOPOLNJEVANJE IN IZOBRAŽEVANJE USLUŽBENCEV INŠPEKTORATA RS ZA DELO.....	16
2. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	19
2.1. SPLOŠNO	19
2.2. INŠPEKCIJSKI NADZOR	20
2.2.1. Uvod	20
2.2.2. Redni, izredni in kontrolni nadzori z izrečenimi ukrepi	20
2.2.3. Ugotovitve inšpekcijskih nadzorov ter najpogostejše ugotovljene kršitve.....	24
2.2.3.1. Ugotovitve	24
2.2.3.2. Izjava o varnosti z oceno tveganja	26
2.2.3.3. Usposabljanje delavcev za varno delo	27
2.2.3.4. Zdravstveno varstvo delavcev	28
2.2.3.5. Reprezentativni vzorec	28
2.2.3.6. Druge pomembnejše kršitve	30
2.2.3.6.1. Zagotavljanje in uporaba osebne varovalne opreme (OVO).....	30
2.2.3.6.2. Uporaba in ustreznost delovne opreme	30
2.2.3.6.3. Delovna mesta in ustreznost delovnega okolja.....	31
2.2.3.6.4. Gradbeništvo in delo na višini.....	32
2.3. NEZGODE PRI DELU	34
2.3.1. Uvod	34
2.3.2. Smrtne nezgode pri delu	35
2.3.3. Težje in lažje nezgode pri delu	37
2.3.4. Nezgode v rudarstvu.....	39
3. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ	41
3.1. SPLOŠNO	41
3.2. UKREPI	44

3.3.	POSEBNOSTI DELOVNIH RAZMERIJ V JAVNEM SEKTORJU	44
3.4.	POSEBNOSTI NADZORA V ZASEBNEM SEKTORJU	45
3.5.	PLAČILO ZA DELO	46
3.6.	DELOVNI ČAS, ODMORI IN POČITKI TER EVIDENCE NA PODROČJU DELA	48
3.7.	ZAPOSLOVANJE	49
3.7.1.	Pogodba o zaposlitvi	50
3.7.2.	Zaposlovanje na črno	53
3.7.3.	Prepoved diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu	54
3.7.4.	Zaposlovanje in delo tujcev	56
3.7.5.	Posredovaje zaposlitve in zagotavljanje dela	56
3.8.	DRUGE KRŠITVE S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIJ	57
3.8.1.	Prenehanje pogodbe o zaposlitvi	57
3.8.2.	Letni dopust	58
3.8.3.	Varstvo nekaterih kategorij delavcev in delo otrok, mlajših od 15 let, vajencev, dijakov in študentov	58
4.	CILJANI NADZORI INŠPEKTORATA RS ZA DELO V LETU 2013.....	59
5.	INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA.....	61
5.1.	UVOD	61
5.1.1.	Subjekti inšpekcijskega nadzora	61
5.1.2.	Oblike inšpekcijskega nadzora	61
5.2.	PODATKI O DELOVANJU SOCIALNE INŠPEKCIJE V LETU 2013	62
5.2.1.	Redni inšpekcijski nadzori	62
5.2.2.	Izredni inšpekcijski nadzori	63
5.2.3.	Število izrečenih naročil in ukrepov	65
5.2.4.	Prekrškovni postopki	68
5.3.	POVZETEK	68
6.	PREDLOGI PO 5. ČLENU ZAKONA O INŠPEKCIJI DELA	69
	UPORABLJENI PRAVNI VIRI	72

KAZALO SLIK

Slika 1: Organizacijska shema Inšpektorata RS za delo (31. 12. 2013)	11
Slika 2: XI. konferenca Inšpektorata RS za delo	16

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število gospodarskih subjektov v RS in število inšpektorjev za delo	41
Tabela 2: Najpogostejše ugotovljene kršitve na področju delovnih razmerij v obdobju 2007 - 2013	42
Tabela 3: Usmerjene akcije Inšpektorata RS za delo v letu 2013.....	59
Tabela 4: Redni inšpekcijski nadzori, opravljeni v letu 2013.....	63
Tabela 5: Število obravnavanih pobud za izredne inšpekcijske nadzore, 2012 – 2013.....	64
Tabela 6: Število pomanjkljivosti ali nepravilnosti v ugotovljenih dejanskih stanjih po posameznih izvajalcih, 2013	65

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu, obdobje 2010 – 2013	21
Graf 2: Delež posameznih vrst »izrednih« inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu, 2013	21
Graf 3: Dejavnosti, v katerih je bilo opravljenih največje število nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu (indeks = število nadzorov / 1000 zaposlenih), 2013	22
Graf 4: Število ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu, obdobje 2010 – 2013	23
Graf 5: Delež prekrškovnih ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu, leto 2013	23
Graf 6: Delež najpogostejše ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu, 2013	24
Graf 7: Dejavnosti, v katerih je bilo ugotovljenih največ kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu (absolutno), 2013	25
Graf 8: Dejavnosti, v katerih je bilo ugotovljenih največ kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu (indeks = število kršitev / 100 pregledov), 2013	25
Graf 9: Delež najpogostejše ugotovljenih kršitev glede izjave o varnosti z oceno tveganja, 2013	26
Graf 10: Delež najpogostejše ugotovljenih kršitev glede usposabljanja delavcev za varno delo, 2013	27
Graf 11: Predhodni inšpekcijski nadzor pri subjektih, reprezentativni vzorec IRSD, 2013	29
Graf 12: Povprečna ocena za posamezne parametre, reprezentativni vzorec, obdobje 2011 – 2013	29
Graf 13: Število smrtnih nezgod na prijavljeno gradbišče, obdobje 2007 – 2013	33
Graf 14: Število smrtno poškodovanih delavcev, obdobje 1998 – 2013	35
Graf 15: Število prijavljenih nezgod pri delu (težje in lažje) – na dan 28. 2. 2014, obdobje 2010 – 2013	38
Graf 16: Število nezgod pri delu (podzemna dela in dela na površini), obdobje 1998 – 2013, IRSPEP*	39
Graf 17: Delež kršitev glede sklepanja pogodb civilnega prava v odnosu do vseh kršitev Zakona o delovnih razmerjih glede pogodbe o zaposlitvi v obdobju 2010 – 2013	50
Graf 18: Struktura ugotovljenih kršitev določb ZDR glede pogodbe o zaposlitvi	52
Graf 19: Delež kršitev glede zaposlovanja na črno glede na vse kršitve na področju delovnih razmerij v obdobju 2010 – 2013	53
Graf 20: Struktura ugotovljenih kršitev Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v letu 2013	54
Graf 21: Število prejetih, preučenih* in na preučitev čakajočih pobud za inšpekcijske nadzore v letih 2004 – 2013	63
Graf 22: Število pomanjkljivosti ali nepravilnosti v ugotovljenih dejanskih stanjih po posameznih izvajalcih, 2013	67
Graf 23: Število in delež izrečenih naročil in ukrepov, 2013	68

V letnem poročilu uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

UVOD

Glavna naloga inšpekcije je zagotoviti spoštovanje predpisov. To je mogoče doseči na več načinov, s svetovanjem, z opozarjanjem oziroma s kaznovanjem. Vsaka izmed naštetih poti je pravilna, vendar odvisna od okoliščin posameznega primera. V razmerah gospodarske rasti se navadno v večji meri upošteva svetovalna politika in politika predhodnega opozarjanja. V času pogostih kršitev, kot je današnji, ko smo dejansko zapadli v globoko gospodarsko krizo, pa morajo imeti inšpektorji na podlagi predpisov možnost stopnjevanja ukrepov. Zadnje spremembe zakonodaje so vpeljale in omogočile tudi izrekanje glob v razponu. Inšpektor se tako lahko najprej odloči za blažji ukrep, če se kršitve nadaljujejo, ponavljajo, pa izreče strožjo sankcijo.

Inšpektorji Republike Slovenije za delo smo v letu 2013 uvedli nekaj novih pristopov pri delu, na primer izvajanje usmerjenih akcij pretežno v krajših intenzivnih intervalih na območju celotne države, z večjim številom inšpektorjev hkrati, intenzivnejše sodelovanje s sindikalnimi organizacijami, ki so pripomogli k še večji učinkovitosti dela. V letu 2013 je bilo kljub manjšemu številu inšpektorjev opravljenih več nadzorov ter izrečenih več upravnih in prekrškovnih ukrepov kot leto prej. To pa žal nakazuje tudi na večji nered pri poslovanju podjetij in povzroča večjo zaskrbljenost tudi zato, ker so najpogostejše kršitve tiste, ki se nanašajo na primarne pravice delavcev, kot sta izplačilo plače in drugih prejemkov iz dela.

Cilj novega, aprila 2013 uveljavljenega, Zakona o delovnih razmerjih je bil izboljšanje stanja na področju delovnih razmerij. Številne ugotovljene kršitve določb na področju delovnih razmerij pa žal ne kažejo na to, da bi se dejansko stanje na tem področju izboljšalo – inšpektorji so na področju delovnih razmerij tudi v letu 2013 ugotavljali podobne kršitve zakonodaje kot v preteklih letih. Vzrok so v prvi vrsti gotovo težke gospodarske in finančne razmere v Sloveniji, zakon nedvomno zagotavlja fleksibilnost, vprašanje pa je, ali je za izboljšanje situacije na trgu dela dovolj zgolj sprememba tega zakona ali bo nujno tej situaciji prilagoditi tudi drugo zakonodajo.

Na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu smo tudi v letu 2013 poudarjali pomembnost psihosocialnih dejavnikov pri delu. Smo ena redkih držav, ki ima področje psihosocialnih dejavnikov opredeljeno v delovni zakonodaji, vendar pri nadzorih ugotavljamo, da na žalost za večino še vedno velja rek: »Kaj koristijo zakoni, če ni navad.«. Tako ugotavljamo, da delodajalci sicer sprejmejo predpisane splošne akte, konkretnih ukrepov, ki bi prispevali k preprečevanju slabega zdravja delavcev in skrbeli za izboljšanje dobrega počutja na delu, pa skoraj ne izvajajo. Za izboljšanje pogojev dela in večjo motiviranost delavcev bo treba ustvariti pogoje, ki bodo temeljili na boljši komunikaciji, kar bo počasi privedlo tudi do spremembe kulture dela.

Kriza se brez dvoma v veliki meri odraža tudi pri delu socialne inšpekcije. Ranljive skupine so v današnjih razmerah žal še pod večjim pritiskom, zato so zahteve za nadzore tudi pri izvajalcih socialnovarstvenih storitev vsak dan številčnejše. Vendar inšpektorji v okviru svojih pristojnosti večinoma ugotavljajo, da pri opravljanju storitev ni bilo pomanjkljivosti, napak ali nepravilnosti in da so očitki v pobudah v veliki večini neutemeljeni.

V preteklem letu smo se tudi na Inšpektoratu RS za delo intenzivno vključili v pregon sive ekonomije. Sodelovali smo v večini akcij, ki so bile organizirane skupaj z drugimi inšpektorati, praktično pri vsakem pregledu pa smo nadzorovali tudi zaposlovanje na črno. Intenzivno smo sodelovali tudi s predlogi za spremembo zakonodaje in pristojne institucije obveščali o zaznanih odklonskih pojavih. Organizirali smo več krajših akcij nadzora, v katerih so sodelovali vsi inšpektorji, kar se je izkazalo kot zelo učinkovito.

Kako naprej in kakšne so naše želje? Urejena pravna in socialna država je gotovo cilj vseh nas. Za naše delo, ki je po naravi zelo stresno, pa to pomeni, da lahko opravljamo več svetovalnega dela, ki je

bolj prijazno tako do nadzorovanih subjektov kot tudi do delavcev, saj vsaka kazen pomeni dodatno breme delodajalcu in lahko v končni fazi prizadene delavce.

Preidimo na kulturo dialoga.

Nataša Trček
glavna inšpektorica za delo

POVZETEK

Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD) je v letu 2013 opravljal inšpekcijski nadzor na področju delovnih razmerij (zaposlovanja), varnosti in zdravja pri delu ter na področju socialnega varstva.

Inšpektorji vseh treh inšpekcij, ki delujejo v okviru Inšpektorata RS za delo, so v preteklem letu opravili **18.745 inšpekcijskih pregledov**, od tega na področju nadzora delovnih razmerij 10.958 inšpekcijskih nadzorov, na področju varnosti in zdravja pri delu so opravili 7596 nadzorov in raziskali 117 nezgod pri delu. Inšpektorji socialne inšpekcije so opravili 191 inšpekcijskih nadzorov.

Inšpektorji so v letu 2013 izrekli **12.121 različnih ukrepov** (upravne odločbe, prekrškovne odločbe z izrekom globe ali opominom, naznanila sumov storitev kaznivih dejanj oziroma ovadbe in opozorila kršiteljem, soglasja) in za **okvirno 4 milijone eurov glob**.

Ob tem je bilo **na dan 31. 12. 2013 v Poslovni register Slovenije** (po podatkih Ajpesa) **vpisanih 193.412 poslovnih subjektov** oziroma delodajalcev ali subjektov nadzora. V zadnjih šestih letih se je število poslovnih subjektov povečalo za več kot 30 tisoč.

Število zaposlenih inšpektorjev temu ne sledi. Leta 2011 je bilo na IRSD zaposlenih 88 inšpektorjev, **31. 12. 2013** pa le še **80 inšpektorjev**.

Na področju nadzora delovnih razmerij inšpektorji že peto leto po vrsti **največji delež kršitev** (3601) ugotavljajo **na področju plačila za delo in drugih prejemkov iz delovnega razmerja** (neizplačilo plače in zamujanje pri izplačilu plače, neizplačilo dodatkov za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (nočno, nadurno delo), regresa za letni dopust). V veliki meri je to posledica finančnih oziroma likvidnostnih težav, v katerih se delodajalci zaradi gospodarske krize pogosteje znajdejo. Pred letom 2008 tega instituta sploh ni bilo med najpogostejšimi kršitvami, od leta 2009 pa te kršitve trdno zaseda prvo mesto in jih je iz leta v leto več.

Med najpogostejšimi kršitvami na področju delovnih razmerij so **še kršitve glede zaposlovanja v širšem smislu** (kršitve glede pogodbe o zaposlitvi, kršitve Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakona o zaposlovanju in delu tujcev ter Zakona o urejanju trga dela - 2688 kršitev) in **nepravilnosti glede evidenc na področju dela in socialne varnosti** (1688).

Na področju nadzora delovnih razmerij ugotavljamo nekatere **prakse delodajalcev, ki pa presegajo pristojnosti IRSD** za ukrepanje (»verižno« ustanavljanja večjega števila družb v okviru enega sistema, prepletanje lastništva družb, ki delujejo v eni osnovni dejavnosti, prenos lastništva na osebe, ki nimajo praktično nobene dejanske povezave in tudi ne namena nadaljevati z dejavnostjo družbe, ki ima težave v poslovanju, »prenašanje« sedeža družbe na različne naslove, kjer ni nobenega znaka o družbi, spreminjanje odgovorne osebe družbe, ki je navadno nedosegljiva, velikokrat tujec, nezaposlena oseba in oseba brez premoženja).

Na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu so inšpektorji **najpogosteje ugotavljali kršitve glede ocenjevanja tveganj in izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja**, glede **usposabljanj delavcev za varno opravljanje dela** ter glede **zagotavljanje zdravstvenega varstva delavcev**. Te kršitve so najbolj pogoste že vrsto zadnjih let.

Spremembe, ki so se zgodile v svetu zaposlovanja v zadnjih desetletjih, pa so vodile tudi do novo nastajajočih tveganj na področju varnosti in zdravja, in sicer psihosocialnih tveganj. **Z delom povezana psihosocialna tveganja** so opredeljena kot eden najpoglavitejših sodobnih izzivov za varnost in zdravje, saj so povezana s številnimi težavami, kot so stres v zvezi z delom, nadlegovanje in ustrahovanje na delovnem mestu, nespoštovanje delovnopravne zakonodaje, težave, povezane z nizko medsebojno komunikacijo, posledicami delovanja klasičnih dejavnikov tveganja, kot so slabi

ergonomski pogoji in druge. Ti dejavniki se v svoji široki paleti odražajo na vseh ravneh življenja delavca in delodajalca, zato jim inšpektorat za delo v zadnjem obdobju namenja posebno pozornost.

Inšpektorji so v letu 2013 **raziskali tudi 117 nezgod pri delu** – praviloma vse tiste, do katerih je prišlo neposredno pri izvajanju del na delovnih mestih v proizvodnih prostorih, na gradbiščih, pri delu v gozdu,... in so se pri njih delavci smrtno poškodovali oziroma so se poškodbe štete za posebno težke. Sicer so delodajalci skladno z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu IRSD prijavili **9229 nezgod** (8719 lažjih in 455 težjih), od tega **22 smrtnih nezgod, 27 nezgod** je bilo **kolektivnih** (poškodovani dva ali več delavcev hkrati).

V okviru **socialne inšpekcije** so inšpektorji (4) **zaključili z obravnavo 209 pobud za izredne nadzore** in **opravili 191 inšpekcijskih nadzorov** (164 rednih in 27 izrednih). V 49 zadevah so inšpektorji izvajalcem izrekli naročila za odpravo pomanjkljivosti, v 16 zadevah so jim za odpravo ugotovljenih nepravilnosti izrekli ukrepe. V skoraj 75 % nadzorov je bil inšpekcijski nadzor ustavljen, saj ni bilo ugotovljenih pomanjkljivosti, napak ali nepravilnosti, očitki iz 83 % preučenih pobud so bili neutemeljeni.

IRSD je v letu 2013 izvedel tudi **18 usmerjenih akcij**, in sicer **v dejavnostih, v katerih se posamezne kršitve pogosteje ugotavljajo** oziroma kjer smo **preverjali izvajanje določenega instituta delovnega prava**. V okviru akcij je bilo **opravljenih 6055 inšpekcijskih pregledov** (32 %).

Poleg nadzorov in ukrepanj so zaposleni IRSD opravljali tudi **drugo strokovno delo**, v skladu s 5. členom Zakona o inšpekciji dela je Inšpektorat RS za delo dal tudi **več predlogov za spremembo zakonodaje**, ki izhajajo iz zaznanih praks na terenu.

1. PRISTOJNOSTI, ORGANIZIRANOST IN DEJAVNOST INŠPEKTORATA ZA DELO

1.1. PRISTOJNOST IN ZAKONODAJA

Inšpektorat Republike Slovenije za delo je organ v sestavi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Splošna načela inšpekcijskega nadzora, organizacijo inšpekcij, položaj, pravice in dolžnosti inšpektorjev, njihova pooblastila, postopek inšpekcijskega nadzora, inšpekcijske ukrepe in druga vprašanja, povezana z inšpekcijskim nadzorom, urejata Zakon o inšpekciji dela in Zakon o inšpekcijskem nadzoru.

V skladu s 1. členom Zakona o inšpekciji dela opravlja Inšpektorat RS za delo inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov, ki urejajo delovna razmerja, plače in druge prejemke iz delovnega razmerja, zaposlovanje delavcev doma in v tujini, sodelovanje delavcev pri upravljanju, stavke ter varnost delavcev pri delu, če s predpisi ni drugače določeno. Z inšpekcijskim nadzorom na področju socialnega varstva se zagotavlja nadzor nad opravljanjem socialnovarstvenih storitev in spoštovanjem predpisov, s katerimi so izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti podeljena javna pooblastila.

Inšpektorat opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij ter zakonitostjo in strokovnostjo dela komisij za preverjanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij. Zakon o urejanju trga dela daje inšpektoratu pravno podlago tudi za nadzor na področju zaposlovanja, nadzor pa se opravlja v okviru nadzora delovnih razmerij. Inšpektorji za delo opravljajo nadzor tudi nad zakoni in drugimi predpisi, ki to posebej določajo. Seznam predpisov je na koncu poročila.

Inšpektorat Republike Slovenije za delo je na podlagi Zakona o prekrških tudi prekrškovni organ.

Področje dela organa določajo še nekateri mednarodni pravni viri, izpostavljamo naslednje:

- Konvencija št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini,
- Konvencija št. 129 o inšpekciji dela v kmetijstvu,
- Konvencija št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju,
- Konvencija št. 161 o službah medicine dela,
- Evropska socialna listina (3. člen),
- Direktiva št. 89/391/EGS.

V skladu s 4. členom Zakona o inšpekciji dela nudi Inšpektorat RS za delo delodajalcem in delavcem strokovno pomoč glede uresničevanja zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov iz svoje pristojnosti.

Pri svojem delu sodeluje z drugimi inšpekcijami, zavodi, pristojnimi za zaposlovanje in zdravstveno zavarovanje, pa tudi s sindikalnimi oziroma strokovnimi združenji delavcev in delodajalcev.

Poročilo Inšpektorata RS za delo je pripravljeno na podlagi 5. člena Zakona o inšpekciji dela.

1.2. KADRI IN ORGANIZIRANOST

Vlada RS je s Kadrovskim načrtom določila, da ima Inšpektorat RS za delo v letu 2013 lahko zaposlenih 109 uslužbencev za nedoločen čas. Na dan 31. 12. 2013 je bilo zaposlenih 105 uslužbencev, od tega je bilo 86 uradniških delovnih mest in 19 strokovno-tehničnih delovnih mest.

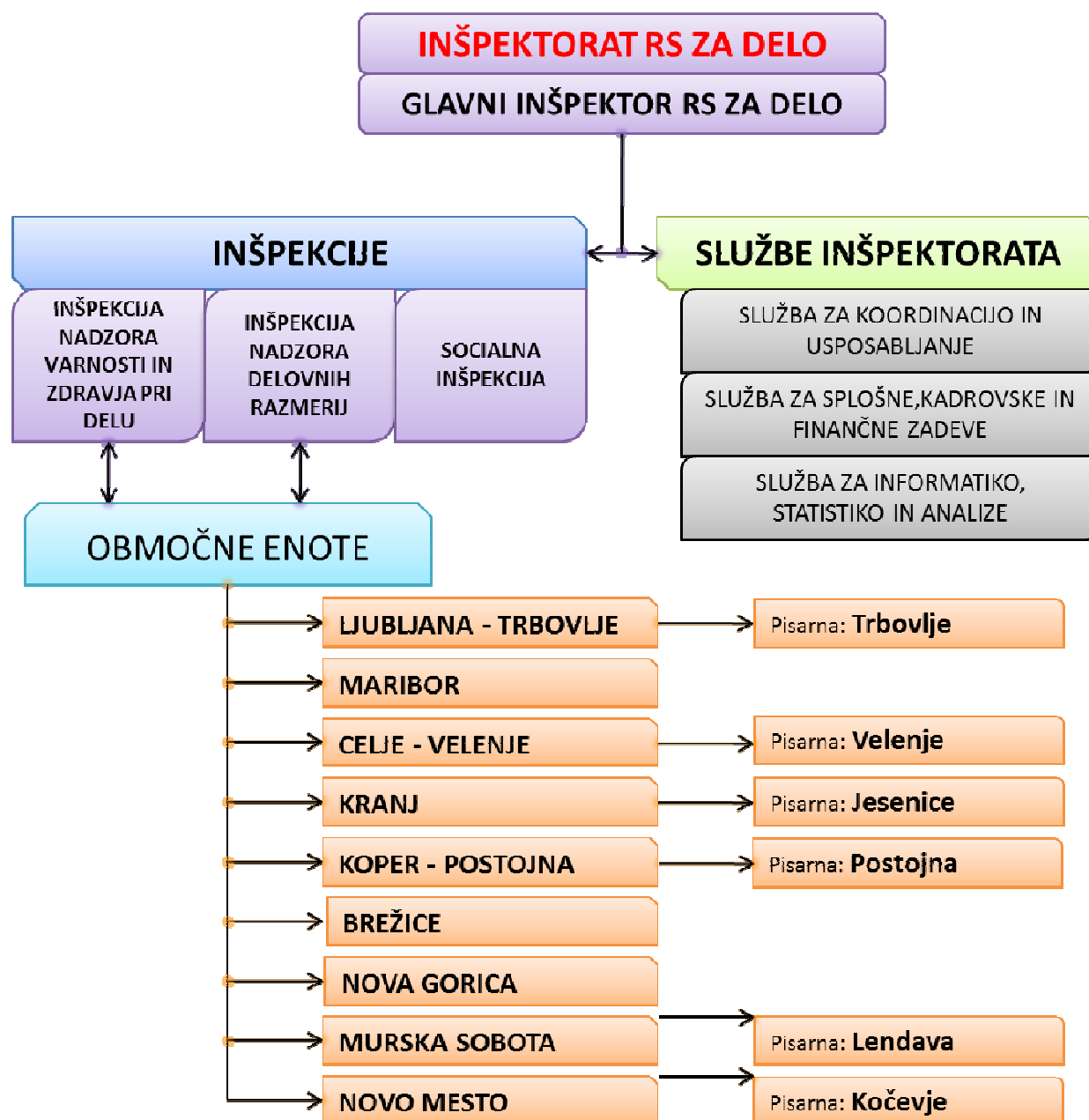
Od navedenega števila zaposlenih je bilo 80 inšpektorjev. V inšpekciji nadzora delovnih razmerij je delo opravljalo 46 inšpektorice in inšpektorjev, v inšpekciji nadzora varnosti in zdravja pri delu 30 inšpektorice in inšpektorjev in v socialni inšpekciji 4 inšpektorice in inšpektorji. Povprečna starost zaposlenega je bila 48,4 let.

Z Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Inšpektoratu RS za delo je določena organizacija in način dela na sedežu organa na Parmovi 33 v Ljubljani, v 9 območnih enotah in 6 inšpekcijskih pisarnah.

V okviru Inšpektorata RS za delo delujejo glede na področje nadzora tri inšpekcije, in sicer:

1. inšpekcija nadzora varnosti in zdravja pri delu,
2. inšpekcija nadzora delovnih razmerij,
3. socialna inšpekcija.

Slika 1: Organizacijska shema Inšpektorata RS za delo (31. 12. 2013)

1.3. POGOJI IN VIRI ZA DELO INŠPEKTORATA

1.3.1. Proračun

Proračunska sredstva Inšpektorata RS za delo so bila porabljena za izplačila plač, nadomestil in drugih stroškov dela zaposlenih ter za plačila materialnih stroškov, ki zajemajo obratovalne stroške za nemoteno delovanje inšpektorata na vseh lokacijah. S postavke materialnih stroškov so se plačevali tudi drugi tekoči stroški organa (vzdrževanje računalniške opreme, najemnine aplikacij, ki jih uslužbenci potrebujejo za nemoteno delo, najemnine parkirnih prostorov za službena vozila, gorivo, vzdrževanje in servisiranje službenih vozil in podobno), delno tudi stroški zdravstvenih pregledov uslužbencev, nakup obvezne varstvene opreme ter stroški strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja zaposlenih.

V letu 2013 je Inšpektorat RS za delo porabil 4.104.044 EUR proračunskih sredstev (103.649 EUR manj kot v letu 2012), kar je bila posledica znižanja proračunskih sredstev na podlagi Rebalansa Proračuna RS za leto 2013, varčevalnih ukrepov Vlade RS, kot tudi samega poslovanja Inšpektorata RS za delo.

Največ sredstev je bilo porabljenih za plače, materialne stroške in investicije. V primerjavi z letom 2012 je bilo v letu 2013 za plače porabljenih 3.522.533 EUR (200.019 EUR manj kot leta 2012), na proračunski postavki materialni stroški je bilo porabljenih 496.569 EUR, kar je 63.731 EUR manj kot predhodno leto. Na postavki investicije in investicijsko vzdrževanje smo v letu 2013 porabili 71.226 EUR.

Med letom je bilo na postavki namenska sredstva za projekt twinninga MN09IB SO 01 – Harmonizacija in implementacija zakonodaje na področju inšpekcije dela in varnosti pri delu v Črni Gori na voljo 86.037 EUR, porabili pa smo 65.736 EUR. Preostanek namenskih sredstev smo prenesli v leto 2014.

Inšpektorat kot lastno dejavnost opravlja preizkuse za koordinatorje na gradbiščih. S tem smo ustvarili 27.478 EUR namenskih sredstev.

V letu 2013 je Inšpektorat RS za delo iz naslova nedavčnih prihodkov (globe, sodne takse, stroški postopka, upravne takse,...) obračunal 4.085.725 EUR terjatev. Na dan 31. 12. 2013 je bilo na tej podlagi na prehodne račune IRSD plačanih 1.620.184 EUR. Terjatve v višini 1.751.079 EUR pa smo prenesli na Carinsko upravo RS, ki opravlja izvršbo.

1.3.2. Kadrovska problematika

Število poslovnih subjektov iz leta v leto narašča, v letu 2013 je bilo v Poslovnem registru Slovenije (Ajpes) evidentiranih 193.412 poslovnih subjektov, v zadnjih šestih letih se je njihovo število povečalo za več kot 30 tisoč. Število zaposlenih inšpektorjev temu ne sledi in ne zagotavlja možnosti za sprotno obravnavo vseh prejetih prijav, še manj pa ustrezne stopnje pričakovanja, da bo posamezni delodajalec naključno postal zavezanec v postopku inšpekcijskega nadzora in da bi iz teh razlogov zagotovil ustrezno stopnjo spoštovanja delovnopravne zakonodaje.

Leta 2011 je bilo v IRSD še 88 inšpektorjev, decembra 2012 – po uveljavitvi Zakona o uravnoteženju javnih financ – se je njihovo število znižalo na 81, na dan 31. 12. 2013 pa smo imeli še enega inšpektorja manj.

Obseg administrativnih opravil, povezanih z upravnimi in prekrškovnimi postopki ter s pripravo raznih poročil, je po naši oceni prevelik in jemlje čas, namenjen opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora. Kadrovska podhranjenost in preobremenjenost inšpektorjev tako še naprej ostaja resna težava. S pomanjkanjem števila zaposlenih se srečujemo tudi na področju financ, kadrov in informatike.

1.3.3. Prostorska problematika

Inšpektorat RS za delo je uporabnik poslovnih prostorov na 16 lokacijah po državi. Nekateri prostori so v lasti Republike Slovenije, za druge prostore pa ima Ministrstvo za pravosodje sklenjene najemne pogodbe z najemodajalci. Ministrstvo za pravosodje je tudi plačnik teh najemnin. Inšpektorat RS za delo je le uporabnik pisarn in spremljajočih prostorov ter plačnik stroškov (za obratovanje, investicijsko vzdrževanje ter druge skupne stroške), ki se razdelijo med uporabniki na skupni lokaciji, plačuje pa jih iz postavke materialnih stroškov.

Zaradi finančne krize se tudi reševanje prostorske problematike odvija počasi. V letu 2013 je sicer uspela preselitev OE Ljubljana - Trbovlje na Parmovo 33, konec leta pa smo že zaznali, da smo se prekmalu veselili in nas vse skupaj čaka ponovna selitev. Ob tovrstnih selitvah bi radi opozorili na zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora delodajalec upoštevati pri načrtovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest. Gre na primer za osnovno površino delovnega prostora, višino prostorov, volumen, prosti zračni volumen na delavca pri delu, zahteve glede zračenja, naravne razsvetljave, poti za gibanje, sanitarnih prostorov in podobno.

Začasne selitve pomenijo tudi dvojne stroške, so moteče tako za stranke kot tudi za zaposlene in seveda povzročijo tudi izpad dela. Zato je toliko bolj pomembno, kakšne odločitve se na tem področju sprejemajo.

Za IRSD še vedno ostaja pereča prostorska problematika v Mariboru, kar smo že izpostavljali.

1.3.4. Službena vozila

V letu 2013 smo imeli 43 službenih vozil. Posodabljanje voznega parka je vezano na finančna sredstva, zato je polovica naših vozil starejša od 10 let. V letu 2013 smo odpisali dve dotrajani vozili in uspeli kupiti dve novi vozili ter pet službenih koles.

1.3.5. Psihosocialni dejavniki, ki vplivajo na delo zaposlenih

Zaradi trenutnih gospodarskih razmer in pripada zadev se stopnjujejo oblike pritiskov na zaposlene v Inšpektoratu RS za delo. Inšpektorji so preobremenjeni in ne zmorejo sproti reševati vseh dodeljenih zadev. Zaznali smo več žalitev in nedostojnega vedenja tako s strani prijaviteljev kot tudi s strani delodajalcev, večjo stopnjo agresivnosti strank je zaznati tudi po telefonu ter v elektronski pošti.

Mediji oziroma širša javnost še vedno pogosto zahtevajo informacije še med trajanjem inšpekcijskih in prekrškovnih postopkov, kar predstavlja dodaten pritisk na inšpektorje.

1.3.6. Informatika

Leto 2013 je na področju informatike pokazalo prve pozitivne rezultate uvedbe novega informacijskega sistema (IS IRSD) v letu 2012: podatki so dosegli vsem zaposlenim – glede na njihove pristojnosti in zahteve, večina zaposlenih je informacijski sistem dobro osvojila in že aktivno predlagajo nekatere izboljšave. Zmanjšal se je pretok papirnatih dokumentov in povečal pretok elektronskih dokumentov, finančni vidik inšpekcijskega dela (izrečene in plačane globe, izterjave,...) je mnogo bolj obvladljiv in pregleden kot v preteklosti, analize podatkov so hitrejše in obsežnejše, ne

nazadnje – pregled nad vsemi zadevami in dokumenti pooblaščenim osebam je enostavnejši, hitrejši in bolj pregleden kot prej.

V sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti smo v letu 2013 dokončali izdelavo modula prijava gradbišč v okviru skupnega informacijskega sistema IS VZD. Modul je dostopen vsem inšpektorjem, v njem so navedeni vsi podatki o prijavi posameznih gradbišč, omogoča pa tudi izvoz nekaterih podatkov za obdelave in analize.

V okviru istega informacijskega sistema – IS VZD – smo začeli s projektom elektronske prijave nezgode pri delu.

Na področju tehnične opremljenosti smo nadaljevali z zamenjavo namiznih osebnih računalnikov s prenosnimi računalniki. V letu 2013 smo kupili 16 novih prenosnih računalnikov, 4 mrežne tiskalnice, en optični čitalnik ter en strežnik.

1.4. DELO INŠPEKTORATA

Inšpektorji so v letu 2013 opravili 18.745 inšpekcijskih pregledov. Na področju nadzora delovnih razmerij je bilo opravljenih 10.958 inšpekcijskih nadzorov, na področju varnosti in zdravja pri delu pa 7596 nadzorov. Inšpektorji socialne inšpekcije so opravili 191 inšpekcijskih nadzorov. Raziskali smo tudi 117 nezgod pri delu.

Inšpektorji so izrekli 12.121 prekrškovnih in upravnih ukrepov (leto 2012: 10.995 ukrepov). Med ukrepe inšpektorjev sodijo upravne odločbe, prekrškovne odločbe z izrekom globe ali opomina, naznanila sumov storitev kaznivih dejanj oziroma ovadbe in opozorila kršiteljem. V skladu z Zakonom o prekrških so inšpektorji izrekli 6475 ukrepov.

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku smo na prvi stopnji v letu 2013 vodili 28.616 upravnih zadev, rešili 14.973 zadev, 13.643 zadev ostaja v reševanju. Inšpektorji so izrekli 5477 inšpekcijskih ukrepov.

Zunaj upravnega postopka smo obravnavali 6355 zadev. Med njimi so bile tudi strokovne pomoči inšpektorata v smislu 4. člena Zakona o inšpekciji dela ter druge skupne zadeve s področja poslovanja inšpektorata. Aktivno smo sodelovali v več delovnih skupinah v RS in EU, sodelovali pri oblikovanju sprememb predpisov, posodabljali informacijski sistem in svojo spletno stran, opravljali strokovne izpite za koordinatorje, sodelovali v Komisiji za ugotovitev podlag za odpoved pogodbe o zaposlitvi zaradi ugotovljene invalidnosti, v komisijah za podelitev dovoljenj za opravljanje strokovnih nalog varnosti in zdravja pri delu, v Komisiji za preverjanje strokovne usposobljenosti za delo z eksplozivi in pirotehničnimi izdelki ter v Komisiji Vlade RS za odkrivanje in preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, aktivno smo sodelovali tudi v Medresorski delovni skupini za boj proti trgovini z ljudmi. Opravljali smo tudi druge naloge s področja splošnih, kadrovskih in finančnih zadev, upravljanja s človeškimi viri, integritete, področja vodenja analitično-statističnih evidenc in različnih obdelav.

Posamezni inšpektorji in drugi javni uslužbenci Inšpektorata RS za delo so aktivno sodelovali v twinning projektu harmonizacije in implementacije zakonodaje na področju inšpekcije dela in varnosti pri delu Črne Gore, ki se je začel v letu 2012.

1.5. DELOVANJE INŠPEKTORATA RS ZA DELO V MEDNARODNEM PROSTORU

Na področju delovanja Inšpektorata RS za delo v mednarodnem prostoru izpostavljamo, da je Inšpektorat RS za delo vključen v **Odbor glavnih inšpektorjev za delo** pri Evropski komisiji (SLIC -

Senior Labour Inspectors Committee), poleg tega občasno sodeluje z Mednarodno organizacijo dela in Mednarodno organizacijo inšpektorjev dela. Naše aktivnosti so povezane tudi z uresničevanjem mednarodnih obveznosti Republike Slovenije, ki izhajajo iz Konvencije MOD št. 81 o inšpekciji dela v industriji in trgovini, nekaterih drugih konvencij, iz Revidirane Evropske socialne listine ter vrste direktiv s področja varnosti in zdravja pri delu ter delovnih razmerij, sprejetih v okviru EU. To se nanaša predvsem na zagotavljanje podatkov in poročanje v zvezi s temi dokumenti.

Z državami članicami EU sodelujemo tudi prek evropskega centra za komunikacijo in informiranje na področju varnosti in zdravja pri delu CIRCA (Communication & Information Resource Centre Administrator). V letu 2013 smo prek tega centra odgovorili na 27 zaprosil za izmenjavo informacij iz različnih tematskih sklopov, v okviru katerih smo odgovorili na več kot 100 vprašanj. V treh primerih je tudi Inšpektorat RS za delo naslovil zaprosilo na druge članice EU.

Kot že omenjeno smo v letu 2013 nadaljevali s sodelovanjem v twinning projektu Harmonizacija in implementacija zakonodaje na področju inšpekcije dela in varnosti in zdravja pri delu v Črni gori.

Inšpektorat RS za delo ima vzpostavljeno neposredno sodelovanje med pristojnimi organi EU za napotene delavce v okviru čezmejnega opravljanja storitev prek **sistema IMI**. Sistem IMI je varna spletna aplikacija, ki nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom Evropske unije omogoča hitro in preprosto medsebojno sporazumevanje. S področja Inšpektorata RS za delo je sistem IMI vzpostavljen za napotene delavce, namenjen pa je nadzoru nad izvajanjem Direktive o napotitvi delavcev na delo v tujino (96/71/ES). Od začetka delovanja (maj 2011) daje spodbudne rezultate. Inšpektorat RS za delo je namreč pristojen za nadzor nad slovenskimi delodajalci ter delodajalci, ki opravljajo storitve ali dejavnost v Republiki Sloveniji, nima pa pristojnosti za izvajanje nadzora na ozemljih drugih držav. Sistem IMI tako inšpektoratu omogoča povezovanje s pristojnimi organi drugih držav članic EU, s čimer je mogoče uspešno ugotoviti dejansko stanje spoštovanja zakonodaje v drugi državi. V letu 2013 je Inšpektorat RS za delo obdelal 19 zahtevkov, od tega je v 7 zadevah inšpektorat zaprosil za podatke tuje organe, v 12 zadevah pa so se na nas obrnili organi iz držav članic EU.

Predstavniki inšpektorata so se udeležili tudi naslednjih mednarodnih srečanj oziroma delovnih sestankov:

- sestanka delovne skupine SLIC WG Enforcement o načinu dela in ciljih delovne skupine v novem mandatnem obdobju (13. februar, Luksemburg),
- sestanka delovne skupine SLIC WG Machex (od 6. do 7. marca, Luksemburg),
- mednarodnega posveta o varnosti pri delu v regiji Alpe Jadran (od 4. do 5. aprila, Opatija),
- mednarodne konference o krepitvi operativnega sodelovanja v boju proti trgovini z ljudmi (od 16. do 18. aprila, Amsterdam),
- mednarodne konference ESPO (European Partnership for Supervisory Organisations in Health Services and Social Care) (od 18. do 19. aprila, Bruselj),
- mednarodne konference o varnosti in zdravju pri delu v manjših podjetjih (od 29. do 30. aprila, Dublin),
- mednarodne konference o uporabi statističnih podatkov na področju varnosti in zdravja pri delu (od 14. do 15. maja, Beograd),
- rednega srečanja Odbora glavnih inšpektorjev za delo pri Evropski komisiji (od 21. do 22. maja, Dublin), vodilna tema se je nanašala na uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije v inšpekcijah za delo; drugo srečanje je bilo 14. in 15. novembra v Litvi, s poudarkom o vplivu recesije v gospodarstvu na investiranje delodajalcev na področju zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu,
- letne konference EISS (European Institute of Social Security) na temo goljufij s področja socialne varnosti (od 19. do 20. septembra, Luksemburg),
- sestanka delovne skupine SLIC Enforcement (9. oktober, Luksemburg),
- mednarodne konference na temo zaposlovanja na črno (od 17. do 18. oktobra, Frankfurt),
- mednarodne konference o zaščiti pravic delavcev (od 21. do 22. novembra, Beograd).

1.6. STROKOVNO USPOSABLJANJE, DODATNO IZPOPOLNJEVANJE IN IZOBRAŽEVANJE USLUŽBENCEV INŠPEKTORATA RS ZA DELO

Sistematičen pristop k usposabljanju ima velik vpliv na prenos obstoječega oziroma novega znanja ter praktičnih veščin na vsa področja dela v organu in prispeva k optimalnejšemu doseganju skupnih ciljev.

Eden od pomembnejših premikov v ciljih in vsebini dela je v zadnjem času tudi preusmeritev pozornosti s klasičnih dejavnikov tveganja na področja psihosocialnih dejavnikov tveganja, tudi na področje promocije zdravja na delovnem mestu. Promocija zdravja na delovnem mestu so skupna prizadevanja delodajalcev, delavcev in celotne družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu. Zato smo aprila na to temo organizirali konferenco, že enajsto po vrsti. V svojo sredino smo povabili predstavnike Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za zdravje, Komisije za preprečevanje korupcije, Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije GIZ in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, da so s svojim aktivnim prispevkom predstavili svoje poglede na aktualno temo. Predstavljen je bil tudi primer prakse promocije zdravja, ki jo izvaja družba Lek Sandoz, ter seveda naše ugotovitve in pričakovanja na področju promocije zdravja. Glede na to da je Inšpektorat RS za delo sodeloval tudi pri izvajanju projekta twinninga v Črni gori, smo v tem času v okviru študijskega obiska gostili tudi predstavnike pristojnega resornega ministrstva in inšpekcije za delo iz Črne Gore.

Posamezni inšpektorji so za uslužbence Zavoda RS za zaposlovanje izvedli delavnice z namenom čim bolj enotnega podajanja informacij glede izvajanja delovnopravne zakonodaje. Tematsko so vsebovale področje pogodb o zaposlitvi, prijav v zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, zdravstvene preglede in usposabljanje za varno delo.

Slika 2: XI. konferenca Inšpektorata RS za delo

Zaradi uveljavitve novega Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) smo aprila za vse svoje uslužbence, ki delajo na področju delovnih razmerij, pripravili usposabljanje, na katerem smo obravnavali predvsem novosti zakona. Oktobra smo izvedli strokovno usposabljanje za uslužbence inšpektorata na temo izvajanja Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in sprejetih stališč strokovne delovne skupine za izvajanje ZDR-1, glede nove strategije EU na področju varnosti in zdravja pri delu in s tem tudi nove vsebine nadzora, na temo poškodb oči ter o namenu skrbništva in njegovih različnih oblikah.

Glede na poročilo o ustreznosti objekta, stavbe, v kateri je sedež inšpektorata, na Parmovi 33 v Ljubljani, z vidika izpostavljenosti radonu ter potresne in požarne varnosti je strokovni delavec za varnost pri delu v novembru za zaposlene na sedežu organa in uslužbence OE Ljubljana–Trbovlje pripravil usposabljanje na temo sevanj.

Decembra smo za dokumentalistke in druge strokovne sodelavke pripravili usposabljanje, kjer smo skupaj ocenili izkušnje ter izpostavili najpogostejše napake, povezane z vnašanjem podatkov v informacijski sistem IS IRSD. Predstavili smo vodenje evidenc službenih vozil v sistemu MFerac in se posvetili upravljanju z dokumentarnim gradivom. V vsebino smo vključili tudi poslovanje s tajnimi podatki, varovanje osebnih podatkov in dostopanje do informacij javnega značaja.

Uslužbenci Inšpektorata RS za delo so se udeležili tudi usposabljanj oziroma izpopolnjevanj z različnih strokovnih področij **pri zunanjih izvajalcih** (teme: informatika v javni upravi, raznolikost v zaposlovanju v javnem in privatnem sektorju, normativi sečnje z motorno žago, nevarne kemikalije – varno ravnanje ter prva pomoč pri zastrupitvah in poškodbah na delovnem mestu, urejanje dokumentarnega gradiva, izkušnje koordinatorjev, holistični pristop k obvladovanju stresa na delovnem mestu, novi zakon o delovnih razmerjih, delovanje skupnih občinskih uprav v Sloveniji).

Udeležili smo se tudi delovnega posveta ob svetovnem dnevu pravice vedeti, ki ga je organiziral Informacijski pooblaščenec RS, ter posveta o obvladovanju gospodarske kriminalitete in korupcije v poslovnem okolju, ki je potekal pod okriljem Komisije za preprečevanje korupcije, Vrhovnega državnega tožilstva, Univerze v Ljubljani in Ekonomske fakultete.

Ministrstvo za finance organizira usposabljanja o sistemu MFerac – evidenca prisotnosti, prejemkov, odbitkov, računi, odredbe, prikaz dela s predobremenitvami, dinamiko in prerazporejanjem sredstev, izvrševanje državnega proračuna. Na ta usposabljanja smo napotili 4 uslužbenke. Trije uslužbenci so opravili osnovno usposabljanje s področja tajnih podatkov.

V letu 2013 smo se v večji meri odločali za ponudbo Upravne akademije, ki je proti koncu proračunskega leta organizirala več usposabljanj tudi brez kotizacije. Udeležili smo se naslednjih seminarjev: osvežitveni seminar s področja Zakona o inšpekcijskem nadzoru, o obvladovanju težavnih strank, spretnosti v obvladovanju medosebnih konfliktov, medsebojni odnosi in sporazumevanje, mobing – psihično nasilje na delovnem mestu, sporazumevanje z agresivno stranko, sistem plač v javnem sektorju, spremembe Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja in Uredbe o skupnem javnem naročanju Vlade RS, javna naročila pod mejnimi vrednostmi EU, svetovanje in pomoč žrtvam nasilja na delovnem mestu, novi vladni ukrepi za uravnoteženje javnih financ, uredba o upravnem poslovanju, priprava in izvrševanje državnega proračuna, novosti Zakona o prekrških za inšpektorje, novosti Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o urejanju trga dela.

Ker ocenjujemo, da je z vidika uvajanja in upravljanja sprememb, vodenja in razvoja timov, učinkovitega vodenja sodelavcev, poznavanja sodobnih metod in tehnik upravljanja in vodenja, integritete in etike ter z vidika učinkovitega dela z ljudmi treba usposobiti srednji upravni menedžment, smo skupaj z Upravno akademijo izvedli usposabljanje za 24 uslužbencev.

Posamezni predstavniki so se v letu 2013 udeležili tudi dnevov delovnega prava in prava socialne varnosti, posveta Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, posveta Društva varnostnih inženirjev Celje, posveta Zveze društev varnostnih inženirjev Slovenije, posveta Zbornice varnosti in zdravja pri delu za strokovne delavce in pooblašcene zdravnike, strokovnega srečanja ob svetovnem dnevu brez tobaka in strokovnega srečanja Društva za delovno pravo in socialno varnost.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v sodelovanju s partnerskimi organizacijami in s finančno podporo Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu organiziralo v

oktobru in novembru 2013 brezplačne seminarje v okviru aktualne kampanje Partnerstvo za preprečevanje tveganj. Na štirih tovrstnih seminarjih so bili prisotni štirje inšpektorji.

Organ ni imel stroškov glede izobraževanja uslužbencev. Na podlagi obstoječe pogodbe o izobraževanju doktorski študij nadaljuje ena uslužbenka.

Zaposleni so se v letu 2013 usposabljali in izpopolnjevali 318 dni, kar znaša povprečno 3 dni na uslužbenca.

Zaradi omejenih virov in njihove racionalne rabe so se uslužbenci inšpektorata usposabljali in izpopolnjevali tudi prek manj formalnih oblik usposabljanja in izpopolnjevanja, na primer: sistematično spremljanje in svetovanje, konzultacije, mentorstvo, navodila, samoizobraževanje prek študijske literature ter uporaba različnih informacijskih baz in portalov.

Zavedamo se, da se spremembe ne zgodijo čez noč, reformne procese in njihove učinke lahko opredeljujemo le postopoma, še prej pa moramo zagotoviti temelje za njihovo izvajanje. Eden od teh temeljev je tudi učinkovit sistem usposabljanja in izpopolnjevanja, ki je ključnega pomena tudi pri vpeljevanju načel zagotavljanja celovite kakovosti v delo organa.

2. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

2.1. SPLOŠNO

Veljavni Zakon o inšpekciji dela uvodoma določa, da Inšpektorat RS za delo opravlja inšpekcijsko nadzorstvo tudi nad izvajanjem zakonov ter drugih predpisov glede zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev pri delu.

Inšpektorji pri svojih pregledih opravljajo redne, izredne ter kontrolne nadzore, njihovo skupno število se giblje med 7 tisoč in 8 tisoč in je odvisno od števila zaposlenih inšpektorjev. Največji delež predstavljajo izredni nadzori, katerih število se v zadnjih letih povečuje in to velja tudi za leto 2013. Tudi na področju varnosti in zdravja pri delu se namreč povečuje število prijav. To je vsekakor tudi posledica gospodarske krize in zaostrenih razmer na trgu, zaradi česar delodajalci namenjajo vse manj sredstev za zagotavljanje varnega in zdravega dela. V zadnjem obdobju se to kaže predvsem v neustrezno urejenem delovnem okolju, tako glede uporabe za delavca varnih sredstev za delo kakor glede zagotavljanja ustreznih delovnih pogojev. Prijave delavcev pa so večinoma anonimne in zelo splošne, kar inšpektorjem povzroča težave pri iskanju konkretnih nepravilnosti, zato potrebujejo za nadzor več časa. Inšpektor je sicer dolžan anonimnost prijavitelja zagotavljati skladno z zakoni in mednarodnimi konvencijami.

Inšpekcijski nadzori so vse bolj zahtevni, tako po obsegu kakor tudi po strokovnosti. Inšpektor za izvedbo takšnega nadzora potrebuje več časa. Ugotavljamo, da je v nadaljevanju predstavljen obseg dela takšen, da z obstoječim številom inšpektorjev še zagotavlja ustrezen strokoven nadzor in primerno ukrepanje. Ne moremo pa zanemariti dejstva, da inšpektorji v vse večjem obsegu opravljajo naloge, ki ne pomenijo neposrednega nadzora (pripravljajo mnenja, strokovne pomoči, izdajajo soglasja, sodelujejo z organi pregona in drugimi državnimi organi).

Inšpekcija za varnost in zdravje pri delu je tudi v letu 2013 opravila nadzore pri 1000 naključno izbranih delodajalcih (naključni vzorec). Ugotovitve, pridobljene na osnovi naključnega vzorca, uporabljamo za ugotavljanje splošnega stanja varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji.

Poleg tega so inšpektorji izvajali usmerjene nadzore v obliki akcij. Na novo smo v letu 2013 uvedli poostrene nadzore, ki so praviloma trajali krajši čas (tri dni), vanje pa so bili vključeni vsi inšpektorji, ki so bili na voljo. Kratkotrajne nadzore smo med letom večkrat ponovili. Ker se je praksa izkazala za zelo uspešno, bomo z njo nadaljevali tudi v prihodnje.

Pomembne spremembe, ki so se zgodile v svetu zaposlovanja v zadnjih desetletjih, so vodile do novo nastajajočih tveganj na področju varnosti in zdravja. Poleg fizičnih, bioloških in kemičnih tveganj smo zdaj priče tudi psihosocialnim tveganjem. Z delom povezana psihosocialna tveganja so opredeljena kot eden najpoglavitejših sodobnih izzivov za varnost in zdravje, saj so povezana s številnimi težavami, kot so stres v zvezi z delom, nadlegovanje in ustrahovanje na delovnem mestu, nespoštovanje delovnopravne zakonodaje, težave, povezane z nizko medsebojno komunikacijo, posledicami delovanja klasičnih dejavnikov tveganja, kot so slabi ergonomski pogoji in druge. Najbolj znana definicija psihosocialnega tveganja je "interakcija med psihičnimi, socialnimi in fizičnimi dejavniki". Psihosocialna tveganja lahko opredelimo kot tiste vidike zasnove in organizacije dela, upravljanja kot tudi socialne in ekološke povezave, ki skupaj nosijo potencial za nastanek psihičnih, socialnih in telesnih poškodb. Na tem področju inšpektorat deluje v skladu z upravnim postopkom in svetovalno v smislu opozarjanja delodajalcev tako na klasične obremenitve na delovnem mestu kot tudi na področje psihosocialnih dejavnikov tveganja na delovnem mestu. Ti dejavniki se v svoji široki paleti odražajo na vseh ravneh življenja delavca in delodajalca.

Promocija zdravja na delovnem mestu predstavlja prizadevanja delodajalcev, delavcev in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu. To je mogoče preprosto doseči s kombinacijo izboljšanja organizacije dela in delovnega okolja, s spodbujanjem delavcev, da se udeležujejo zdravih dejavnosti oziroma izberejo zdrav način življenja. Promocije zdravja na delovnem mestu delodajalci ne smejo obravnavati kot strošek, ampak kot pomembno naložbo za boljšo prihodnost in višjo kakovost življenja delavcev. Delodajalec mora izvajati in organom nadzora tudi dokazati, da izvaja program promocije zdravja na delovnem mestu oziroma nudi dobre osnove za varno in zdravo vedenje delavcev v svojem okolju. Ker delodajalcem še vedno niso na voljo uradne smernice za določitev in pripravo promocije zdravja na delovnem mestu, Inšpektorat RS za delo na tem področju v upravnem postopku izdaja ureditvene odločbe ter delodajalcem v smislu 4. člena Zakona o inšpekciji dela svetuje.

2.2. INŠPEKCIJSKI NADZOR

2.2.1. Uvod

Inšpektorji za delo s področja varnosti in zdravja pri delu so v letu 2013 izvajali nadzore skladno z usmeritvami inšpektorata, pripravljenimi za tekoče leto. Usmeritve so izhajale iz ugotovitev inšpekcijskih nadzorov v predhodnem letu ter iz opažanj, na katere nakazujejo drugi statistični podatki, predvsem glede nezgod pri delu. Cilj je vsekakor zmanjšanje števila izgubljenih delovnih dni oziroma stroškov, ki so posledica poškodb ali izgub zdravja delavcev v zvezi z delom.

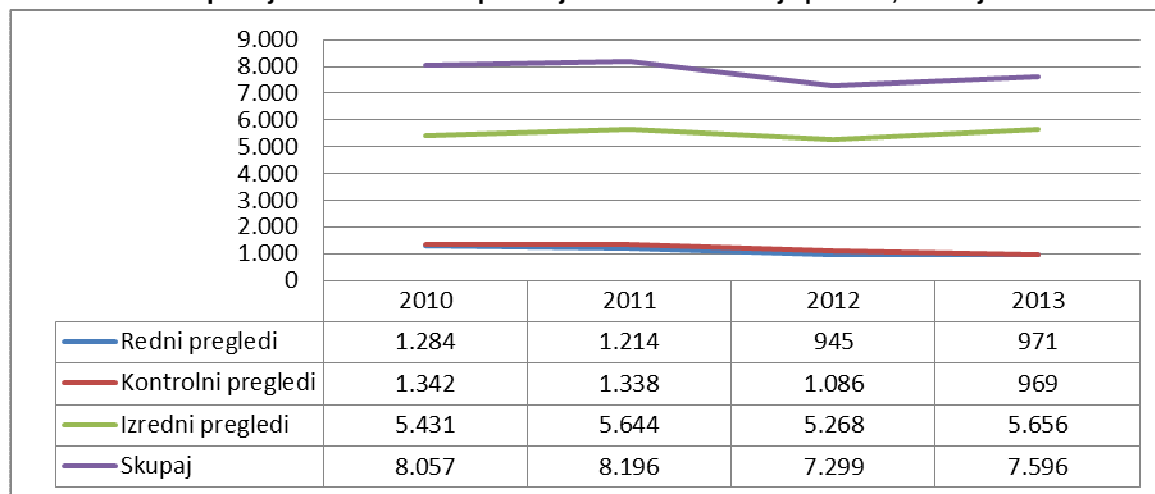
V ta namen so inšpektorji opravljali nadzore pri subjektih v vseh dejavnostih, prav tako pri delodajalcih, ki zaposlujejo različno število delavcev, tako pri manjših kakor tudi pri velikih. Veliko večino nadzorov so opravili v obliki izrednih nadzorov – na osnovi pritožb in prijav predvsem delavcev zaradi domnevnih kršitev zakonodaje s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu. Tudi druge izredne inšpekcijske nadzore smo vnaprej načrtovali, in to le v točno izbranih dejavnostih oziroma glede konkretnih dejavnikov tveganja, za katere se je v bližnji preteklosti izkazalo, da izstopajo. Kar nekaj prijav smo prejel tudi od občanov, ki jim ni vseeno, v kakšnih delovnih pogojih opravljajo delo delavci, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju.

Poleg izrednih nadzorov so inšpektorji v letu 2013 opravljali tudi redne in kontrolne nadzore. V rednih nadzorih so pri delodajalcih nadzirali izvajanje zakonskih določil glede večine dejavnikov tveganja oziroma glede nevarnosti, ki se najbolj izrazito pojavljajo v poslovnem procesu posameznega delodajalca. Ti nadzori običajno ne temeljijo na prejetih prijavah, je pa za izvedbo potrebno precej več časa kot pri drugih oblikah nadzora. Pri kontrolnih nadzorih inšpektorji preverjajo, ali so delodajalci izvedli ukrepe, ki so jim jih inšpektorji predhodno naložili. Število opravljenih rednih in kontrolnih nadzorov je bilo v letu 2013 v primerjavi z izrednimi manjše, kar zaznavamo že vsa leta od začetka gospodarske krize.

2.2.2. Redni, izredni in kontrolni nadzori z izrečenimi ukrepi

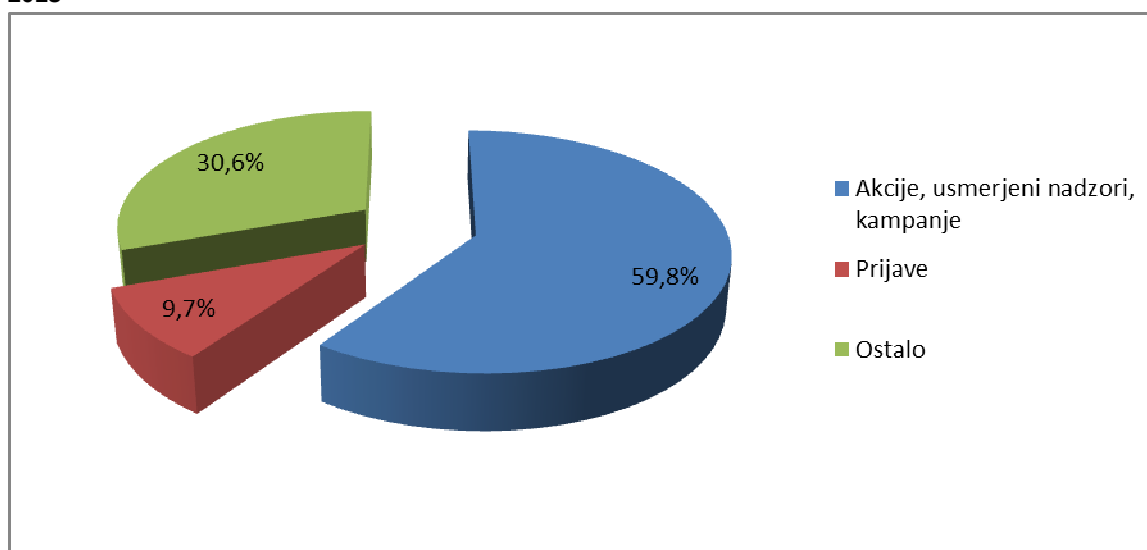
Inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu so v letu 2013 opravili skupaj **7596 inšpekcijskih nadzorov**. Prevladovali so **izredni inšpekcijski nadzori s 74,5-odstotnim deležem** (v letu 2012: 72,2 %), pri čemer največji odstotek – 3381 nadzorov oziroma 59,8 % (2012: 59 %) – predstavljajo izredni nadzori, ki so bili opravljeni v sklopu predhodno pripravljenih in načrtovanih akcij, usmerjenih nadzorov ter kampanj.

Graf 1: Število inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu, obdobje 2010 – 2013

Izredne nadzore so inšpektorji opravili tudi na osnovi prijav glede neizpolnjevanja določil zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu – v letu 2013 je bilo takšnih prijav 547 (2012: 405). Drugih 1728 izrednih nadzorov so inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu opravili v okviru svojih rednih službenih obveznosti.

Graf 2: Delež posameznih vrst »izrednih« inšpekcijskih nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu, 2013

Inšpekcijske nadzori smo v preteklem letu izvajali v vseh dejavnostih, vendar ne v enakih obsegih. V nekaterih posebno nevarnih, na primer v gradbeništvu, je bil delež nadzorov večji kot v drugih. Delež nadzorov je bil večji tudi v dejavnostih, v katerih je zaposlenih več delavcev oziroma v tistih z večjim številom aktivnih subjektov. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) je bilo v decembru 2013 največ delavcev zaposlenih v dejavnosti trgovine, sledile pa so dejavnosti izobraževanja, zdravstva, gradbeništva, javne uprave in obrambe itd.. V predelovalni industriji je bilo največ zaposlenih v dejavnostih proizvodnje kovinskih izdelkov, proizvodnje električnih naprav, proizvodnje živil in pijač ter v lesnopredelovalni dejavnosti s proizvodnjo pohištva. Vse te dejavnosti, še posebno tiste, pri katerih se pojavljajo večja tveganja za nezgode in okvare zdravja, so bile v

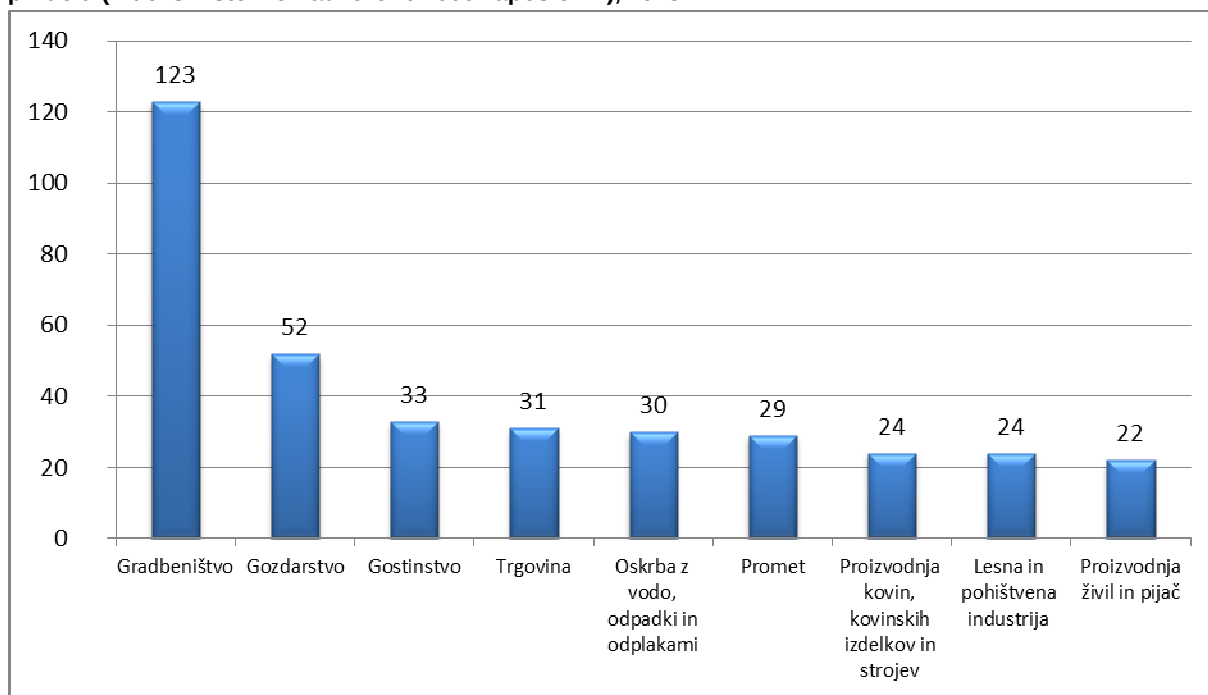
preteklem letu deležne pogostejših inšpekcijskih nadzorov. Mednje lahko uvrščamo tudi gozdarstvo, čeprav ta dejavnost ne zaposluje večjega števila delavcev.

V letu 2013 smo torej največ nadzorov s področja varnosti in zdravja pri delu opravili pri delodajalcih, ki se ukvarjajo z gradbeništvom. Gradbeništvo ostaja ena najnevarnejših dejavnosti, zato smo ji tudi v preteklem letu namenili posebno pozornost v obliki načrtovanih in usmerjenih nadzorov skozi celo leto, in to tako na velikih kakor tudi na manjših gradbiščih. Hkrati so bili na različnih gradbiščih opravljeni poostreni nadzori, ki so trajali le nekaj dni, so pa v teh nadzorih sodelovali vsi inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu.

V dejavnosti gradbeništva je bilo v preteklem letu opravljenih 28,7 % vseh nadzorov (2012: 25 %). Pomembno število nadzorov je bilo opravljenih tudi v dejavnosti trgovine – 13,6 % (2012: 11 %), v gostinstvu – 8,3 % (2012: 6 %), v dejavnosti proizvodnje kovin, kovinskih izdelkov ter strojev – 6,6 % (2012: 6 %), v dejavnosti kopenskega prometa – 3,5 % (2012: 9 %), v proizvodnji živil in pijač – 2,7 % ter v dejavnosti lesne in pohištvene industrije – 2,1 % (2012: 2,5 %).

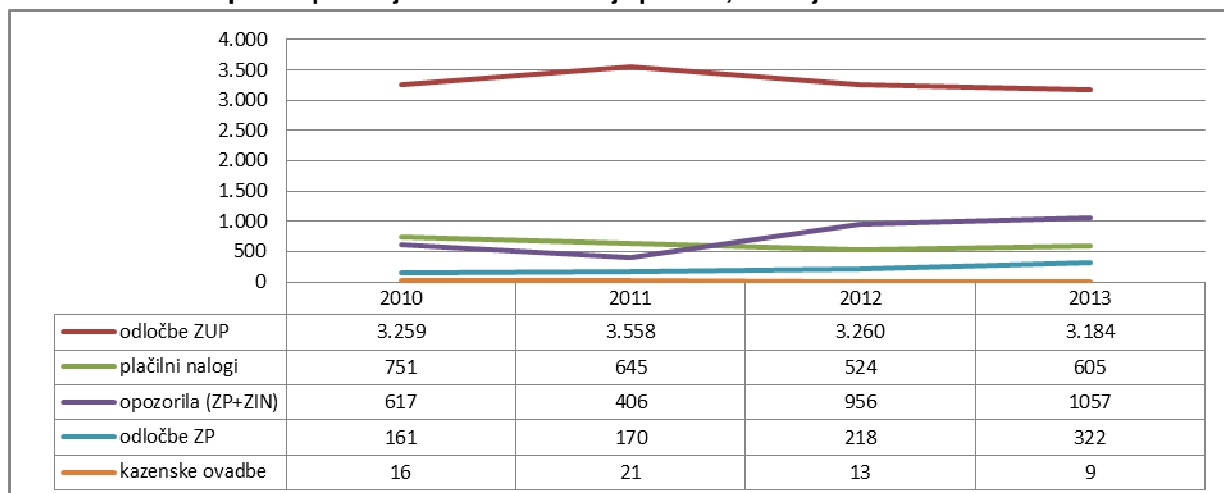
Smiselna je tudi primerjava opravljenih inšpekcijskih nadzorov v dejavnostih z upoštevanjem števila zaposlenih v posamezni dejavnosti. Statistika je razvidna iz spodnjega grafa.

Graf 3: Dejavnosti, v katerih je bilo opravljenih največje število nadzorov na področju varnosti in zdravja pri delu (indeks = število nadzorov / 1000 zaposlenih), 2013

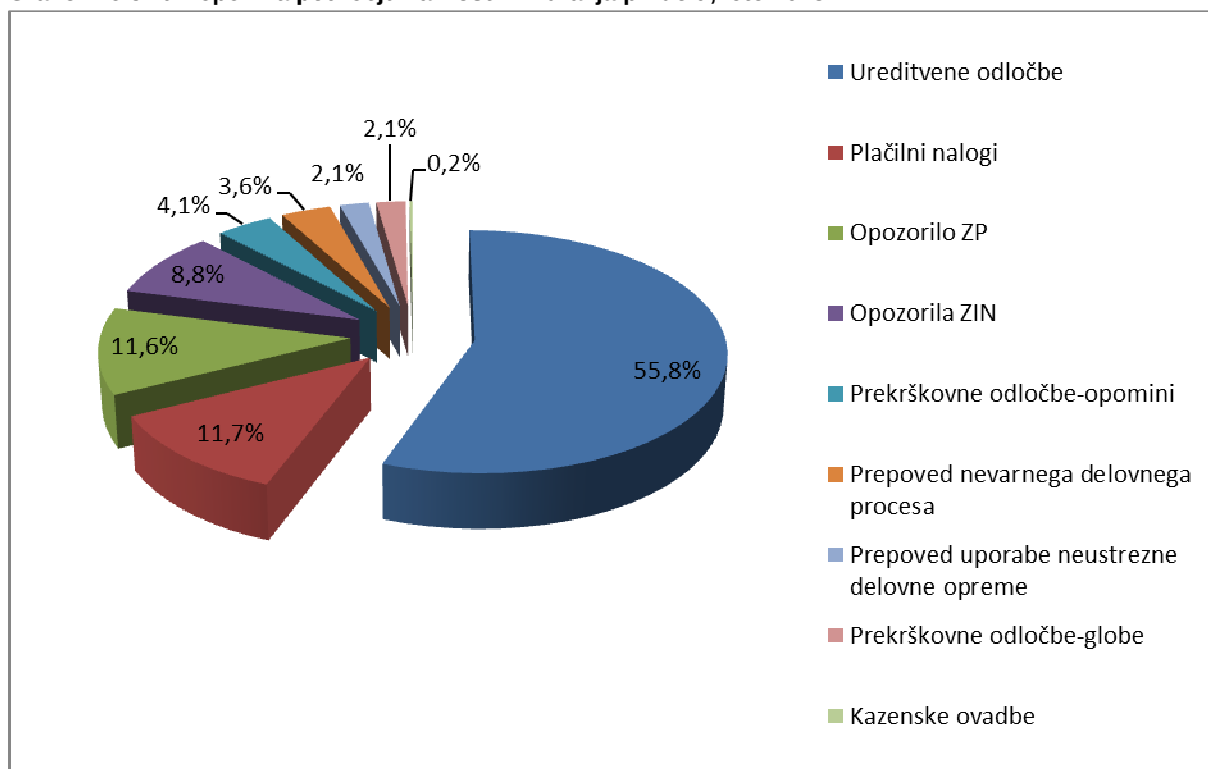
Inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu so v letu 2013 **izrekli skupaj 5177 ukrepov**. V primerjavi z letom 2012 je to 4,1 % več oziroma 7,8 % več kot v letu 2011. Med izrečenimi ukrepi so bile **najštevilčnejše upravne odločbe – 3184**. Z njimi so inšpektorji delodajalcem odredili odpravo nepravilnosti, ki so jih ugotovili pri inšpekcijskih nadzorih, ter tudi prepoved opravljanja delovnih procesov oziroma uporabe delovne opreme zaradi neposrednega ogrožanja življenja in zdravja delavcev do odprave nepravilnosti. Delež upravnih odločb v letu 2013 je bil 61,5 %, v letu 2012 pa 65 %. Skupno število ukrepov na prekrškovnem področju pa se je v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 povečalo za 16,5 %. Primerjava izrečenih ukrepov s preteklimi leti je razvidna iz grafa 4.

Graf 4: Število ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu, obdobje 2010 – 2013

Med upravnimi odločbami je bilo v letu 2013 izdanih največ ureditvenih odločb – 2889 (v letu 2012: 3091), 188 odločb je bilo izdanih glede prepovedi delovnega procesa (v letu 2012: 84) in 107 odločb glede prepovedi uporabe neustrezne delovne opreme (v letu 2012: 85). **Na prekrškovnem področju je bilo izrečenih skupaj 1984 ukrepov**, med njimi največ opozoril (1057), sledijo pa plačilni nalogi (605) in prekrškovne odločbe brez plačilnih nalogov (322).

Graf 5: Delež ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu, leto 2013

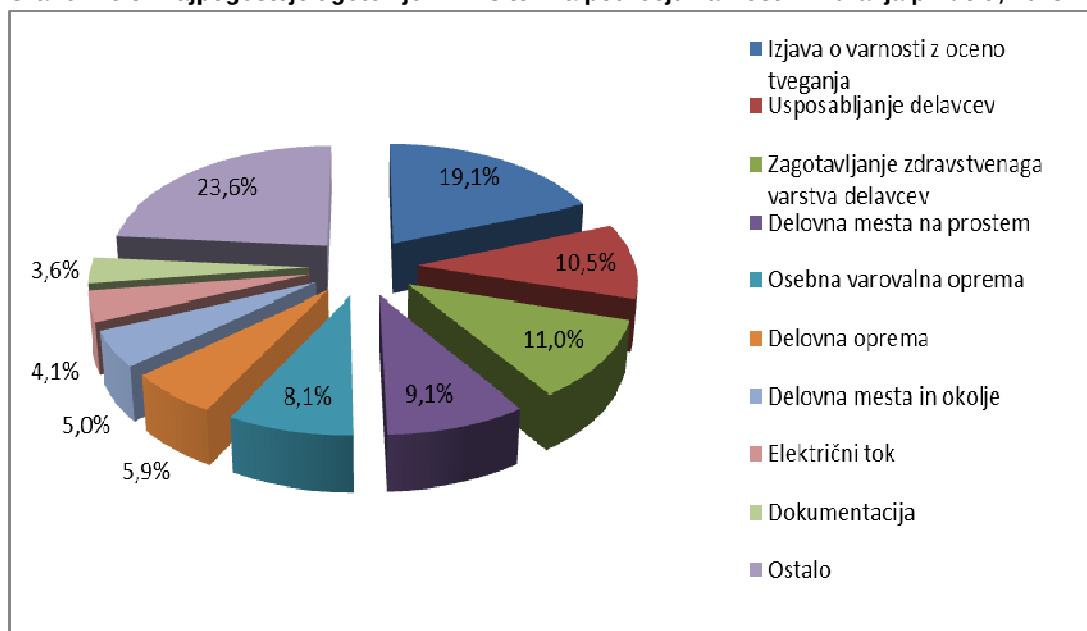
Največ ukrepov je bilo izrečenih delodajalcem v dejavnosti gradbeništva (22,9 %), sledita pa dejavnosti trgovine (9,6 %) in gostinstva (6,1 %). V dejavnosti gradbeništva je bilo izrečenih tudi največ ureditvenih odločb in prekrškovnih ukrepov.

2.2.3. Ugotovitve inšpekcijskih nadzorov ter najpogostejše ugotovljene kršitve

2.2.3.1. Ugotovitve

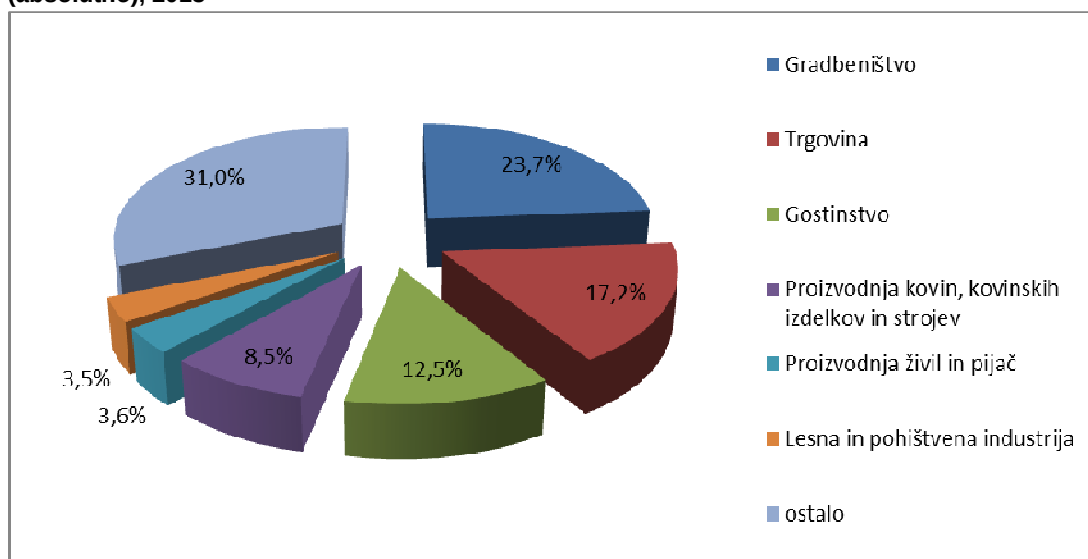
V letu 2013 je bilo na področju varnosti in zdravja ugotovljenih skupaj **18.005 kršitev**. To je za skoraj 13 % več kot v letu 2012 in za 21,9 % več kot v letu 2011. Največ kršitev je bilo ugotovljenih glede ocenjevanj tveganj in izdelave izjave o varnosti z oceno tveganja, sledijo pa kršitve glede usposabljanja delavcev za varno opravljanje dela ter glede zagotavljanja zdravstvenega varstva delavcev. Te kršitve ugotavljajo inšpektorji kot najbolj pogoste že vrsto let. V letu 2013 je skupni delež teh kršitev predstavljal 40,6 % od vseh ugotovljenih kršitev, kar je nekaj več kot v letu 2012 (slabih 40 %) in občutno več kot v letu 2011 (31 %).

Graf 6: Delež najpogostejše ugotovljenih kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu, 2013

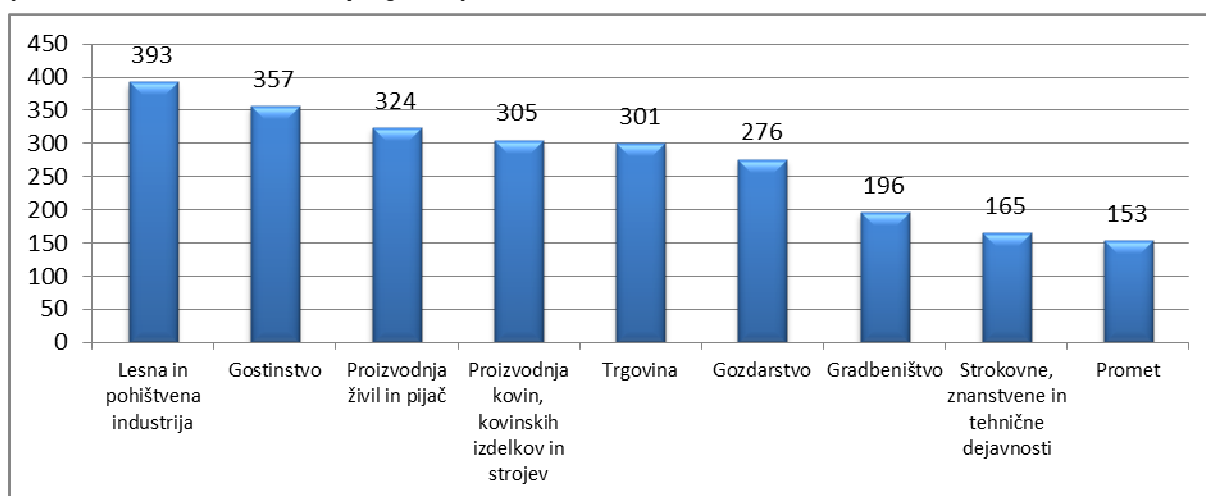
Največ nepravilnosti v absolutnem pomenu je bilo v dejavnosti gradbeništva, in sicer 23,7 % (2012: 21,5 %). Gradbeništvu sledijo dejavnosti trgovine s 17,2-odstotnim deležem kršitev (2012: 13 %), gostinstva z 12,5-odstotnim deležem kršitev (2012: 9,2 %), proizvodnja kovin, kovinskih izdelkov in strojev z 8,5 % (2012: 7,5 %), proizvodnja živil in pijač s 3,6 % (2012: manj kot 2,5 %) ter lesna in pohištvena industrija s 3,5-odstotnim deležem kršitev (2012: 2,9 %). V drugih dejavnostih je bilo ugotovljenih manj kot 450 (2,5 %) kršitev na posamezno dejavnost.

Graf 7: Dejavnosti, v katerih je bilo ugotovljenih največ kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu (absolutno), 2013

Če obravnavamo število kršitev na normirano število nadzorov in pri tem upoštevamo, da je bilo v posamezni dejavnosti opravljenih najmanj 150 nadzorov, pa ugotovimo, da je bilo v letu 2013 največ kršitev ugotovljenih v lesni in pohištveni industriji (indeks 393). Sledijo dejavnost gostinstva (indeks 357), proizvodnja živil in pijač (324) ter proizvodnja kovin, kovinskih izdelkov in strojev (305). Dejavnost gradbeništva kot najbolj tvegana dejavnost nima visokega indeksa, vendar to ne odraža popolnoma dejanskega stanja, predvsem zato, ker večino inšpekcijskih nadzorov na gradbiščih predstavljajo izredni nadzori. To pomeni, da se inšpektorji pri posameznem nadzoru osredotočajo na posamezne dejavnike in neustreznosti. Če bi se tudi na gradbiščih nadzori izvajali nad večino zakonskih določil, bi bil indeks tudi v tej dejavnosti precej večji. Za primerjavo so navedeni tudi indeksi za dejavnost gozdarstva, ki je ravno tako ena najbolj tveganih dejavnosti. V letu 2013 je bilo v tej dejavnosti opravljenih 123 nadzorov in ugotovljenih 340 kršitev (indeks 276). Tudi za to dejavnost lahko ugotovljamo enako kot za dejavnost gradbeništva. V obeh primerih prevladujejo nadzori na terenu in ne na lokacijah delodajalcev.

Graf 8: Dejavnosti, v katerih je bilo ugotovljenih največ kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu (indeks = število kršitev / 100 pregledov), 2013

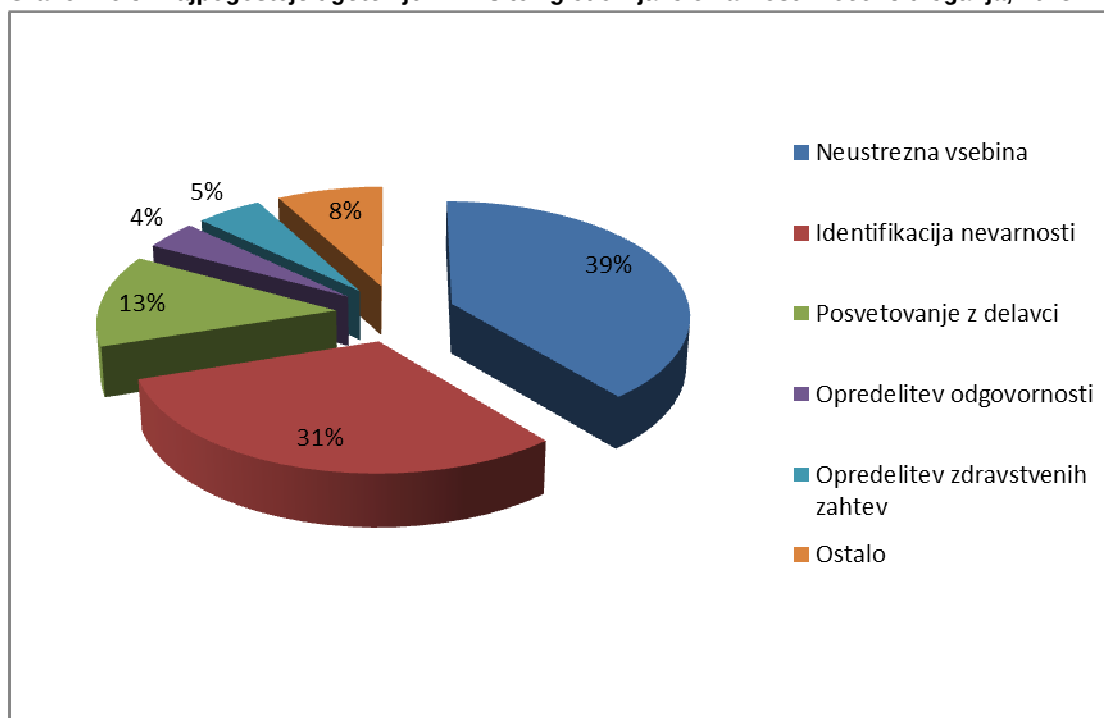
2.2.3.2. Izjava o varnosti z oceno tveganja

Delodajalec je za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu dolžan upoštevati temeljna načela, med katerimi je tudi ocenjevanje tveganj. Tveganja je dolžan oceniti v pisni obliki. Postopek ocenjevanja mora obsegati predpisane korake, ki so določeni v 17. členu Zakona o varnosti in zdravju pri delu. Te korake predstavljajo predvsem identifikacija nevarnosti, ocenitev tveganj, ki jih povzročajo identificirane nevarnosti, odločitev, ali je ocenjeno tveganje sprejemljivo, ter odločitev o uvedbi ukrepov za zmanjšanje nesprejemljivih tveganj in znižanje na sprejemljivi nivo. Delodajalec mora opredeliti tudi obveznosti in odgovornosti odgovornih oseb delodajalca ter tudi delavcev. Delodajalec se je glede izdelave ocene tveganja dolžan posvetovati z delavci oziroma njihovimi predstavniki, delavce mora tudi seznaniti z veljavno vsebino tega dokumenta.

Glede izjave o varnosti z oceno tveganja je bilo v letu 2013 ugotovljenih **3444 kršitev** (2012: 3266), od tega največji delež odpade na neustrezno vsebino glede na dejanske razmere pri delodajalcu (neustrezni vpeljeni ukrepi, spremenjeni podatki, na katerih se je ocenjevanje izvajalo). Takšne kršitve so bile ugotovljene v 1358 primerih (2012: 1230 primerov). V teh primerih so morali delodajalci opraviti revizijo dokumenta. 1072 kršitev (2012: 1138 kršitev) je bilo ugotovljenih zaradi nepravilnih oziroma pomanjkljivo identificiranih nevarnosti in napačnih odločitev o sprejemljivosti tveganja ter uvedbi ukrepov. Na nepravilnosti v zvezi s predložitvijo zapisnikov o posvetovanju z delavci oziroma njihovimi predstavniki glede ocenjevanja tveganj se je nanašalo 450 kršitev (2012: 463), 140 kršitev (2012: 407) pa se je nanašalo na opredelitev obveznosti in odgovornosti odgovornih oseb. V 178 primerih delodajalci niso, čeprav bi to morali, določili posebnih zdravstvenih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati delavci za določeno delo.

Iz navedenih podatkov lahko na splošno zaključimo, da se število ugotovljenih kršitev glede ocenjevanja tveganj še vedno povečuje, vseeno pa lahko znotraj vseh obravnavanih dejavnikov opazimo delno izboljšanje stanja oziroma zmanjšanje števila ugotovljenih kršitev. Zmanjšanje sicer ni posebno izrazito, verjetno pa je vzrok to, da vsako leto preneha delovati veliko delodajalcev, hkrati pa jih več tudi prične poslovati. Za splošno izboljšanje stanja bi morali več storiti strokovni delavci varnosti pri delu, predvsem pri novih delodajalcih..

Graf 9: Delež najpogostejše ugotovljenih kršitev glede izjave o varnosti z oceno tveganja, 2013

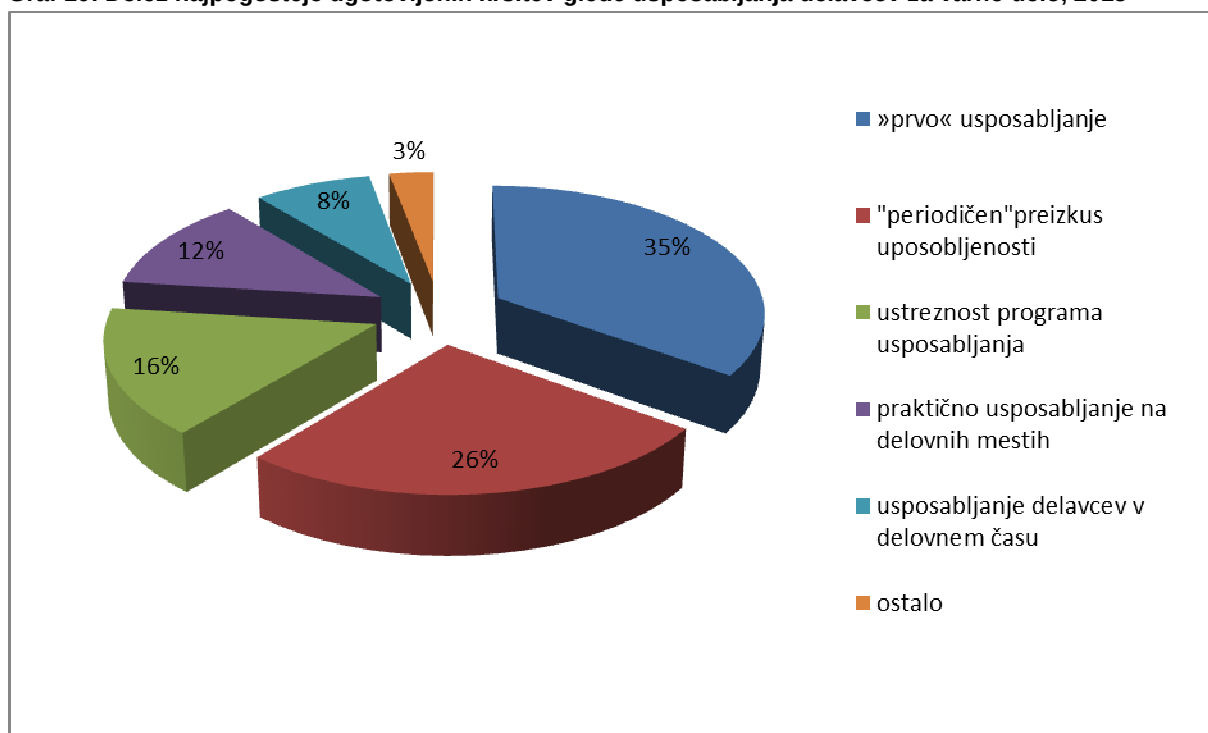
2.2.3.3. Usposabljanje delavcev za varno delo

Seznanjanje delavcev z nevarnostmi v delovnem okolju in na delovnem mestu, o varnostnih ukrepih, potrebnih za preprečevanje nevarnosti, in usposabljanje delavcev za varno delo predstavljajo dolžnost, s katero delodajalec zagotavlja delavcem varnost in zdravje pri delu. Tako mora biti vsak delavec pri delodajalcu za varno delo usposobljen teoretično in praktično s tako imenovanim »prvim« usposabljanjem ob sklenitvi delovnega razmerja, ob uvajanju novih tehnologij in sredstev za delo, ob premestitvah na druga delovna mesta in podobno. Usposabljanje mora potekati po programu, ki je prilagojen posebnostim delovnih mest, praktično usposabljanje pa mora potekati na konkretnih delovnih mestih. Delodajalec je dolžan delavcem zagotavljati »periodične« preizkuse usposobljenosti. Usposabljanje se mora izvajati v delovnem času in delavcu ne sme povzročati finančnih obveznosti.

V letu 2013 je bilo glede usposabljanja delavcev za varno delo ugotovljenih **1900 kršitev** (2012: 1440 kršitev). Največ nepravilnosti, in sicer 671 (2012: 641), je bilo ugotovljenih glede zagotavljanja »prvih« usposabljanj delavcev za varno delo ob sklenitvi delovnega razmerja oziroma ob različnih premestitvah delavcev na drugo delo. Glede neustreznega izvajanja »periodičnih« preizkusov usposobljenosti je bilo ugotovljenih 487 kršitev (v letu 2012: 345), 299 kršitev (2012: 311) pa v zvezi z usposabljanji, ki so se izvajala po programih, ki niso bili prilagojeni posebnostim delovnih mest. Glede praktičnega usposabljanja, ki ni bilo ustrezno preverjeno na delovnem mestu, je bilo ugotovljenih 225 kršitev (2012: 127). Najmanj kršitev, in sicer 144 (2012: 16), je bilo ugotovljenih glede zagotavljanja usposabljanja delavcev v njihovem delovnem času.

Slabši materialni položaj delodajalcev je vplival tudi na povečanje števila kršitev, ki so jih inšpektorji ugotavljali glede usposabljanj delavcev za varno delo. Poleg tega so inšpektorji tudi ugotavljali, da se vedno več delodajalcev odloča za tako imenovana »spletna« usposabljanja, glede katerih pa pogosto ugotavljamo neustreznosti. Delodajalci se v teh primerih večinoma zadovoljijo samo s teoretičnim usposabljanjem, na praktičnega pa »pozabijo«. Prav tako vsebina programov pogosto ni prilagojena vsem posebnostim delovnih mest posameznih delodajalcev.

Graf 10: Delež najpogostejše ugotovljenih kršitev glede usposabljanja delavcev za varno delo, 2013

2.2.3.4. Zdravstveno varstvo delavcev

Delodajalec je v smislu zagotavljanja varnega in zdravega dela dolžan izvajati tudi ukrepe za zdravje pri delu ob pomoči izvajalca medicine dela. Osnovna naloga izvajalca medicine dela je varovanje zdravja in delovne zmožnosti delavca. Zakon o varnosti in zdravju pri delu jasno opredeljuje naloge izvajalca medicine dela, in sicer tako, da sodeluje pri pripravi strokovne podlage za izjavo o varnosti, seznanja delavce s tveganji, ki so povezana z njihovim delovnim mestom, pripravlja poročila za delodajalca in podobno. Za izvajanje vseh predvidenih nalog mora izvajalec dobro poznati vrste in stopnje obremenitev pri delu. Mora si ogledati delovno mesto delavca, zato da bo dobil o njem splošni vtis, pa tudi zato, da analizira specifične obremenitve oziroma zahteve dela v odnosu na domnevno specifično zmanjšanje delazmožnosti delavca. Samo tako lahko delodajalcu predlaga oziroma svetuje prilagoditev delovne opreme in delovnega procesa psihičnim in somatskim značilnostim delavca. Na Inšpektoratu RS za delo ugotavljamo, da je promocija zdravja na delovnem mestu pretežno še vedno usmerjena v izvajanje preventivnih zdravstvenih pregledov.

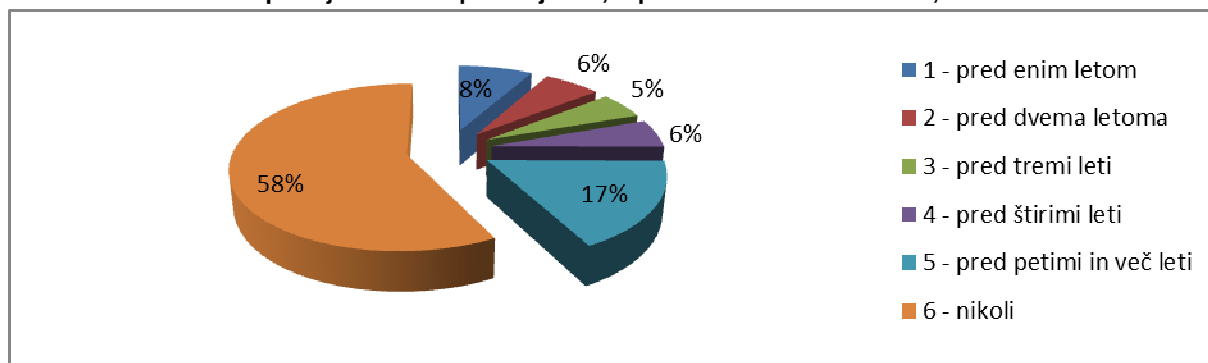
V letu 2013 so inšpektorji pri delodajalcih ugotovili **1970 kršitev** (2012: 1771) glede zagotavljanja zdravstvenega varstva. Največji delež kršitev predstavlja neizvajanje zdravstvenih pregledov delavcev, in sicer skoraj 49 % (2012: 62 %). Sodelovanja z izvajalcem medicine dela v letu 2013 pri nadzorovanih subjektih nista imela urejenega 202 delodajalca. Tudi neustrezno zagotavljanje prve pomoči je bila pogosto ugotovljena kršitev v preteklem letu, in to v 320 primerih (2012: 174). Skoraj 41 % teh kršitev predstavlja nesprejetje ukrepov za zagotovitev prve pomoči delavcem, večina drugih kršitev se je nanašala na dostopnost in vsebino omarice za prvo pomoč. Inšpektorji večkrat ugotavljajo tudi, da delodajalci ne določajo vrst, obsegov, vsebin in rokov usmerjenih obdobjnih zdravstvenih pregledov. V letu 2013 so to ugotovili v 57 primerih. Inšpektorji tudi ugotavljajo, da delodajalci v posebnih primerih ne pošiljajo delavcev na usmerjene preventivne zdravstvene preglede (3 primeri), v 24 primerih so ugotovili, da delavci niso bili napoteni na zdravstvene preglede prek ustreznih napotnic. Glede hrambe dokumentacije, ki se nanaša na zdravstvene preglede delavcev, so bile ugotovljene 103 kršitve.

2.2.3.5. Reprezentativni vzorec

Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu IRSD izvaja tudi na tako imenovanem reprezentativnem vzorcu pravnih subjektov. V letu 2013 smo akcijo izvedli že 10. leto zapored. Akcija je v preteklih letih pokazala, da pridobljene ugotovitve glede spoštovanja osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri naključno izbranih delodajalcih dokaj realno prikazujejo stanje v RS na tem področju.

Eden izmed namenov akcije je tudi zniževanje deleža tistih subjektov nadzora, pri katerih še nikoli ni bil opravljen inšpekcijski pregled s področja varnosti in zdravja pri delu. V letu 2013 se je že drugo leto zapored zmanjšal delež subjektov, pri katerih je bil inšpekcijski nadzor (s področja varnosti in zdravja pri delu) sploh prvi, odkar subjekt deluje. Kljub temu njihov delež predstavlja še vedno visokih 58 % glede na število vseh opravljenih nadzorov v okviru akcije reprezentativni vzorec. Zelo velik delež (17 %) imajo tudi subjekti, pri katerih je bil inšpekcijski nadzor (s področja varnosti in zdravja pri delu) nazadnje opravljen pred petimi oziroma več leti.

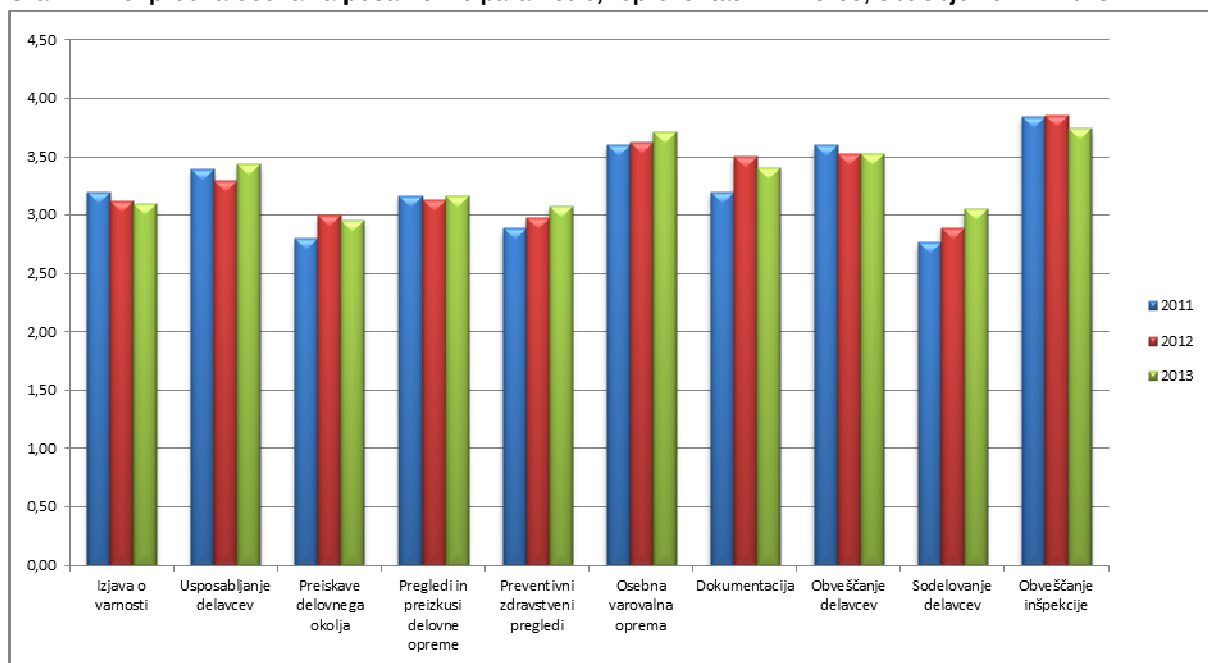
Graf 11: Predhodni inšpekcijski nadzor pri subjektih, reprezentativni vzorec IRSD, 2013

Tudi v letu 2013 smo izbrali reprezentativni vzorec tisočih subjektov iz poslovnega registra, ki ga vodi Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (Ajpes), in sicer s pomočjo metodologije naključnih števil. Vzorec je reprezentativen glede na število zaposlenih in glede na dejavnost. Naključni izbor je bil opravljen izmed vseh aktivnih subjektov, ki po podatkih registra zaposlujejo dva ali več delavcev.

Osnovno orodje izvajanja usmerjenega nadzora je vprašalnik. Po opravljenem inšpekcijskem nadzoru inšpektor izpolni elektronski vprašalnik, v katerega vpiše osnovne podatke o subjektu nadzora ter oceno stanja na desetih področjih nadzora z ocenami od 1 do 4. Na podlagi številčnih ocen od 1 do 4 izdela povprečno oceno vseh desetih nadzorovanih dejavnikov (izjava o varnosti, usposabljanje delavcev, preiskave delovnega okolja, pregledi in preizkusi delovne opreme, preventivni zdravstveni pregledi, osebna varovalna oprema, dokumentacija, obveščanje delavcev, sodelovanje delavcev, obveščanje inšpekcije).

Graf 12: Povprečna ocena za posamezne parametre, reprezentativni vzorec, obdobje 2011 – 2013

Skupna povprečna ocena in tudi vsota povprečnih ocen sta se v letu 2013 ponovno rahlo dvignili (že drugo leto zapored). K dvigu skupne povprečne ocene so v primerjavi z letom prej največ prispevale boljše ocene pri usposabljanju delavcev za varno opravljanje dela in sodelovanju delavcev pri obravnavi vprašanj glede varnosti in zdravja pri delu. Vzrok za boljše ocene pri tem parametru je treba iskati predvsem v tem, da so delodajalci začeli v večji meri izpolnjevati zakonsko predpisane zahteve glede posvetovanja z delavci (oziroma njihovimi predstavniki) o vprašanih varnosti in zdravja pri delu.

V letu 2013 se je ponovno potrdila tudi domneva, da je povprečna ocena prenosorazmerna številu zaposlenih pri pregledanem subjektu. V letu 2013 se je v primerjavi z letom 2012 sicer znatno zvišala povprečna ocena pri delodajalcih z 250 oziroma več zaposlenimi delavci, pri čemer pa je treba poudariti, da je bil v letu 2013 pregledan en sam tak delodajalec.

Močan vpliv na izvajanje ukrepov glede varnosti in zdravja pri delu ima seveda pogostost inšpekcijskih nadzorov, kar je razvidno tudi iz povprečnih ocen glede na zadnji opravljeni inšpekcijski nadzor – najvišjo povprečno oceno imajo subjekti, pri katerih je bil inšpekcijski nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu nazadnje opravljen pred enim letom, najnižjo pa subjekti, pri katerih ta nadzor ni bil opravljen še nikoli.

2.2.3.6. Druge pomembnejše kršitve

2.2.3.6.1. Zagotavljanje in uporaba osebne varovalne opreme (OVO)

Zagotavljanje osebne varovalne opreme delavcem in njene uporabe, če sredstva za delo in delovno okolje kljub varnostnim ukrepom ne zagotavljajo varnosti in zdravja pri delu, je ukrep, s katerim delodajalec skrbi za delavčevo varnost in zdravje. Vsekakor pa je treba pri tem upoštevati eno temeljnih načel, in sicer, da je treba pri izvajanju ukrepov zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev dajati prednost kolektivnim varnostnim ukrepom pred individualnimi. V praksi ta zahteva ni nikoli v celoti zaživela, saj je izvajanje individualnih varnostnih ukrepov za delodajalca običajno najcenejše in velikokrat tudi ne razmišlja o kolektivnih varnostnih ukrepih. Delodajalec mora delavcem zagotavljati osebno varovalno opremo, ki je izdelana skladno s predpisi ter je namenjena varovanju pred pričakovanimi tveganji. Ravno glede teh zahtev inšpektorji ugotavljajo največ nepravilnosti.

V letu 2013 je bilo na področju zagotavljanja ustrezne in namenske osebne varovalne opreme delavcem ugotovljenih **1453 nepravilnosti** (2012: 1115). Tako delodajalci v 272 primerih delavcem niso zagotavljali osebne varovalne opreme ali njene uporabe. V letu 2012 je bilo 334 takšnih primerov. Največ kršitev glede osebne varovalne opreme je bilo v preteklem letu ugotovljenih glede zahtev, ki jih mora izpolnjevati delodajalec. Teh kršitev je bilo skupaj 652. Od tega jih je bilo največ ugotovljenih glede skladnosti s predpisi. V 183 primerih pa so inšpektorji ugotovili, da delavci niso uporabljali osebne varovalne opreme, ki jim jo je delodajalec dejansko zagotavljal. V letu 2012 je bila ta kršitev ugotovljena v 143 primerih.

2.2.3.6.2. Uporaba in ustreznost delovne opreme

Delodajalec zagotavlja varnost in zdravje pri delu tudi tako, da uporablja varna in brezhibna sredstva za delo, vključno z delovno opremo, ki ob pravilni uporabi ne povzročajo nepredvidenih nevarnosti in škodljivosti. Pri tem se mora prilagajati tehničnemu napredku ter nadomeščati nevarna sredstva z nenevarnimi ali manj nevarnimi. Prav tako mora delodajalec delovno opremo stalno vzdrževati in s tem zagotavljati njeno varno delovanje. V ta namen mora izvajati preglede in preizkuse pred začetkom uporabe in periodično. Roke periodičnih pregledov in preizkusov določi proizvajalec delovne opreme. Če tega ne opredeli v pripadajoči dokumentaciji, roki ne smejo biti daljši od treh let.

Inšpektorji so glede ustreznosti delovne opreme pri delodajalcih v letu 2013 ugotovili **1072 nepravilnosti**. Še vedno je največ kršitev ugotovljenih glede pregledov in preizkusov delovne opreme. Neizvajanje tega določila so inšpektorji ugotovili v 560 primerih (2012: 177), v 897 primerih pa so bile ugotovljene dejanske neustreznosti delovne opreme med uporabo oziroma delovanjem. Pri tem inšpektorji še vedno najpogosteje ugotavljajo odstranjene ali blokirane zaščite in pregrade. Velikokrat to ni posledica malomarnosti, temveč želja po čim večjem številu izdelanih proizvodov in to na račun delavčeve varnosti.

V letu 2013 izpostavljamo varnost protieksplzijske zaščite, saj je prišlo zaradi opuščanja izvajanja zahtev s tega področja do večjega števila nezgod pri delu. V praksi se srečujemo z večjimi delodajalci, ki skušajo urediti zadevo v okviru zakonskih določil, in z manjšimi delodajalci, ki se skušajo na vsak način izogniti dodatnim zahtevam in stroškom na področju protieksplzijske zaščite.

Težave za manjše delodajalce se pojavijo že pri nabavi delovne opreme, saj se odločajo za nakup glede na najugodnejšo ceno. V praksi pa se sčasoma pokaže njihova napačna odločitev, in sicer s posledicami tako na opremo kot tudi pri poškodbah delavcev. Odločitev je seveda prepuščena delodajalcem, navadno pa kasnejše prilagoditve pomenijo večje finančne vložke, v nekaterih primerih pa sanacija skladno z zahtevami Pravilnika o protieksplzijski zaščiti sploh ni mogoča.

Po veljavnih predpisih je delodajalec dolžan zagotoviti zaposlenim varna delovna mesta in varno opremo. Na podlagi te zahteve je dolžan sprejeti ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za preprečitev nastanka eksplozije ter posledično ublažitev nezaželenih posledic eksplozije. Ustrezno izpolnjevanje obveznosti na področju protieksplzijske zaščite delodajalec Inšpektoratu RS za delo kot nadzornemu organu izkazuje s certifikati, ki pa jih mora po predpisanem postopku izdati organ za ugotavljanje skladnosti.

Le s takimi certifikati se izkazuje ustrezna varnost pri delodajalcu. To velja tudi za manjše delodajalce oziroma samozaposlene. Vsak delodajalec mora pred začetkom obratovanja v eksplozijsko ogroženih prostorih ali ob večjih spremembah pridobiti certifikat o skladnosti elaborata eksplozijske ogroženosti. Za vse, kar je delodajalec vgradil, mora pred začetkom obratovanja opreme v eksplozijsko ogroženih prostorih in ob morebitnih spremembah pridobiti certifikat o skladnosti vgraditve opreme v eksplozijsko ogroženih prostorih. Ko pa delodajalec že obratuje, si mora pridobiti tudi certifikat o skladnosti vzdrževanja delovne opreme v eksplozijsko ogroženih prostorih objekta. Opažamo, da se zlasti manjši delodajalci še vedno ne zavedajo, kaj je elaborat eksplozijske ogroženosti in kaj pomeni v smislu varnega obratovanja.

Kot že omenjeno, je v letu 2013 zaradi neustreznega izvajanja ukrepov protieksplzijske zaščite prišlo do več nezgod pri delu, v katerih so bili poškodovani delavci, tudi smrtno. Kot primer navajamo priklop plinskih potrošnikov v stanovanjskem objektu, pri čemer je v kletnih prostorih prišlo do vžiga, tako da sta dva delavca monterja utrpela hujše opekline. V drugem primeru je pri kontroli mase sulfatov na stolpu nastala eksplozija mase. Tudi v tem primeru sta bila poškodovana dva delavca. V delavnici, v kateri je zunanji delavec opravljal vzdrževalna dela, je prišlo do eksplozije sušilne komore, pri čemer je vzdrževalec podlegel opeklina, štirje delavci so utrpeli hude opekline, delavnica pa je v celoti pogorela. Inšpektorat je obravnaval tudi prašno eksplozijo zaradi nekontrolirane reakcije znotraj posode. Pri tem sta bila poškodovana dva delavca.

2.2.3.6.3. Delovna mesta in ustreznost delovnega okolja

Delodajalec je dolžan zagotavljati varnost in zdravje delavcev tudi z načrtovanjem, opremljanjem in vzdrževanjem delovnih mest. Poleg tega mora skrbeti za zdravo delovno okolje v celoti. Primernost delovnega okolja delodajalec običajno ugotavlja s preiskavami škodljivosti delovnega okolja v začetku izvajanja delovnega procesa, ki lahko vpliva na delovno okolje, in po potrebi s periodičnimi preiskavami. Tu so inšpektorji v letu 2013 ugotovili največ nepravilnosti. V 348 primerih delodajalci preiskav niso opravili, čeprav bi jih po mnenju inšpektorjev morali. V letu 2012 je bilo takšnih kršitev 325. Pri urejenosti delovnih mest so inšpektorji največ nepravilnosti ugotovili glede ustreznosti poti za gibanje delavcev, prometnih poti na lokacijah delodajalcev ter glede nevarnih površin. Takšnih kršitev je bilo 111. Glede ustreznosti stanja električnih inštalacij so ugotovili 47 kršitev, temu številu pa je treba dodati še 440 kršitev zaradi neopravljenih meritev na inštalacijah. Neustrezne temperature v delovnih prostorih so inšpektorji ugotovili v 26 primerih. Ugotovili so tudi 43 nepravilnosti zaradi neustrezne razsvetljave. Glede urejenosti računalniških delovnih mest so inšpektorji ugotovili 21

nepravilnosti. Nepravilnosti so ugotovili tudi glede dejavnikov tveganja, ki vplivajo na zdravo delovno okolje. Tako so inšpektorji ugotovili 22 kršitev zaradi škodljivega hrupa v delovnem okolju, 37 kršitev zaradi nevarnih kemičnih snovi in 60 kršitev glede umetnih optičnih sevanj.

2.2.3.6.4. Gradbeništvo in delo na višini

Po podatkih Evropskega statističnega urada (Eurostat) se je v Sloveniji obseg gradbenih del na letni ravni oktobra 2013 zvišal za 27,3 %, kar uvršča Slovenijo na prvo mesto v Evropski uniji po rasti obsega gradbenih del. Po podatkih Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) se je oktobra 2013 gradbena aktivnost povečala za 7,6 %, vrednost zaloge pogodb v gradbeništvu pa je bila za 35,3 % višja kot oktobra 2012, od tega v gradnji inženirskih objektov kar za 78,4 %. To se povezuje z intenzivno gradnjo komunalne infrastrukture, spodbujene z evropskimi sredstvi.

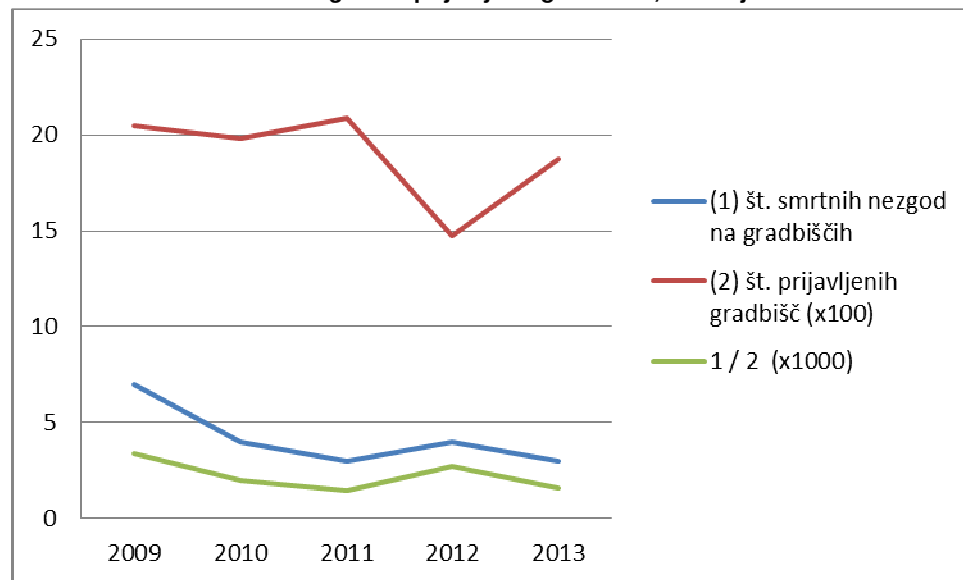
V skladu z zahtevami Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih so naročniki Inšpektoratu RS za delo v letu 2013 prijavili začetek gradnje na 1872 gradbiščih, kar je 23 % več kot leto prej (1473). Iz napisanega je razvidno, da se je v letu 2013 v gradbeništvu zgodil preobrat in se je panogi očitno uspelo iztrgati iz krize, ki jo je dušila kar nekaj let. Ob morebitni večji rasti obsega gradbenih del pa je nevarno, da bi se občutno poslabšalo stanje varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih. V kriznih letih se je trg subjektov in delavcev v panogi popolnoma spremenil – propadla so vsa velika gradbena podjetja, ki so imela svoje službe za varnost in zdravje pri delu, njihovi strokovni delavci pa so po potrebi tudi večkrat na teden izvajali preglede na gradbiščih. Srednje velika in majhna gradbena podjetja, ki so po propadu velikih podjetij prevzela gradbeni trg, imajo večinoma po enega strokovnega delavca za varnost in zdravje pri delu, ta pa ima v podjetju še druge naloge, tako da ne uspe opravljati rednih pregledov po gradbiščih. Stotine majhnih delodajalcev pa strokovnih delavcev navadno sploh nima. Mnogo izkušenih gradbenih delavcev je v času krize emigriralo v Nemčijo in Avstrijo, k nam pa so prišli in še prihajajo nekvalificirani delavci z Balkana. Omenjeni delavci večinoma nimajo nobenega znanja in izkušenj niti s področja gradbeništva niti s področja varnosti in zdravja pri delu.

V letu 2013 smo na inšpektoratu na področju gradbeništva izvedli devetmesečni usmerjeni nadzor gradbišč, v okviru katerega smo pregledali 550 gradbišč (leta 2012: 488) in 240 delovišč (kratkotrajna dela na višini), izdali 1331 ukrepov (2012: 1056) in ugotovili 2739 kršitev (2012: 2094). V letu 2014 bomo ponovno izvedli poostren in usmerjen nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih. V tem okviru bomo štirikrat izvedli tudi tridnevno povečano aktivnost na gradbiščih skupaj z inšpektorji s področja nadzora delovnih razmerij. Nadzor bo potekal tako na klasičnih gradbiščih, prijavljenih po Uredbi o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (uredba), kot na deloviščih, kjer se opravljajo kratkotrajnejša dela, ki jih ni treba prijaviti. V letu 2013, ko smo izvajali poostreno nadzor kratkotrajnih del na višini, so inšpektorji ugotovili, da obrtniki pri kratkotrajnih delih na višini praviloma ne upoštevajo predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu. Na gradbiščih bomo preverjali izvajanje ukrepov, ki so v skladu z minimalnimi zahtevami iz priloge IV uredbe ter uporabo in zagotavljanje uporabe osebne varovalne opreme. Prav tako bomo nadzirali izpolnjevanje obveznosti naročnikov, koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu ter (glavnih) izvajalcev.

V letu 2013 so bile na slovenskih gradbiščih tri smrtne nezgode (leta 2012: 4). En delavec je umrl zaradi porušitve brežine v 3 metre globokem izkopu, drugi delavec je umrl zaradi porušitve brežine v 2 metra globokem izkopu, tretji delavec pa je umrl zaradi opeklin, ki jih je dobil zaradi vžiga bitumna. V zadnjih letih je na slovenskih gradbiščih občutno upadel delež nezgod s smrtnim izidom zaradi padca v globino ali z višine. Leta 2007 je bil ta delež 62,5 %, leta 2008 50 %, leta 2009 36,4 %, leta 2010 25 %, leta 2011 0 %, leta 2012 25 % in leta 2013 0 %. Razlog za zmanjševanje deleža smrtnih nezgod zaradi padcev je očitno v večji ozaveščenosti delodajalcev glede zavarovanja izpostavljenih delovnih mest proti padcem v globino, v bolj vestnem delu koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu in v devetmesečnih aktivnostih inšpektorata v obliki usmerjenega nadzora gradbišč. Nasprotno pa je stanje

na deloviščih, ki sicer sodijo pod uredbo, vendar jih inšpektoratu ni treba prijavljati. Pri teh deloviščih gre večinoma za kratkotrajna obrtniška dela na višini, ki so bila v letu 2013 vzrok za tri smrtne nezgode, in sicer za padec delavca skozi svetlobno kupolo 5 metrov v globino, padec delavca skozi azbestno cementno ploščo 6 metrov v globino in za padec delavca s strehe 8 metrov v globino. Poleg nezgod s smrtnim izidom se je na gradbiščih zgodilo tudi 41 težjih nezgod, kar je enako kot v letu 2012. Ob tem poudarjamo, da delodajalci prijavljajo težje nezgode po svoji oceni, vendar je mnogokrat napačna.

Graf 13: Število smrtnih nezgod na prijavljeno gradbišče, obdobje 2007 – 2013

Graf 13 prikazuje gibanje števila smrtnih nezgod na slovenskih gradbiščih, kar ponazarja količnik: št. smrtnih nezgod / prijavljeno gradbišče (1/2).

V zadnjih letih je bilo na večjih gradbiščih – gradbiščih zahtevnih objektov – opaziti izboljšanje pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu, predvsem pri delodajalcih, ki jih je inšpektorat že nadziral, in pri tistih, ki že plačujejo stroške, nastale z zdravljenjem njihovih delavcev zaradi poškodb pri delu. Ne moremo pa biti zadovoljni z varnostjo in zdravjem pri manjših delodajalcih – obrtnikih, ki opravljajo večinoma kratkotrajna dela, zato jim bomo tudi v prihodnje posvečali posebno pozornost.

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih zelo konkretno opredeljuje, kdaj in v katerih primerih je treba izvajati ukrepe varovanja delavcev pred padci z višine, določa tudi načine varovanja. Delu na višini se v praksi nikakor ni mogoče izogniti, delodajalec pa mora v ta namen določiti in izvajati ustrezne varnostne ukrepe in pri tem upoštevati temeljna načela varnosti in zdravja pri delu. Če delodajalec omenjenih predpisov pri delu na višini ne upošteva, tvega padce svojih delavcev z višine ali v globino, ki pa se mnogokrat končajo tragično – celo s smrtjo delavca. Posledice neizvajanja teh ukrepov se kažejo v številu nezgod pri delu, ki jih delodajalci prijavljajo na Inšpektorat RS za delo. Najpogostejši vzroki za padce z višine ali v globino so: nezavedanje nevarnosti, neustrezno usposabljanje za varno delo, neustrezni zdravstveni pregledi za delo na višini, neizdajanje navodil za varno delo, neuporaba osebne varovalne opreme (varnostni pas).

V letu 2013 je bilo od vseh nezgod, prijavljenih na Inšpektorat RS za delo, 3,5 % takšnih, ki so imele za vzrok padec z višine. Od teh je bilo 90 % takšnih, ki so imele za posledico lažjo telesno poškodbo, 9 % težjo telesno poškodbo, druge pa so imele za posledico smrt delavca. V letu 2013 so bile pri slovenskih delodajalcih tri smrtne nezgode zaradi padca z višine, kar predstavlja 13,6 % nezgod s smrtnim izidom. Če primerjamo število nezgod pri delu zaradi padca z višine, pri katerih je zaradi

srečnih okoliščin prišlo le do lažjih telesnih poškodb, ugotovimo, da število teh poškodb ne predstavlja izstopajočega deleža (3,3 %) v primerjavi z drugimi vzroki za nastanek lažjih telesnih poškodb. Padec z višine pa je že omembe vreden vzrok za težje poškodbe, saj predstavlja vzrok za 8 % težjih nezgod.

V letu 2013 na slovenskih gradbiščih ni bilo nobene delovne nezgode s smrtnim izidom zaradi padca z višine. Bile pa so tri smrtne nezgode zaradi padca z višine na deloviščih (kratkotrajna dela na višini), in sicer padec delavca skozi svetlobno kupolo 5 metrov v globino, padec delavca skozi azbestno cementno ploščo 6 metrov v globino in padec delavca s strehe 8 metrov v globino.

Zaradi večje prisotnosti inšpektorjev na gradbiščih se je od leta 2009 do leta 2011 raven varnosti in zdravja na slovenskih gradbiščih vidno izboljšala, v zadnjem času pa opazamo rahlo poslabšanje, predvsem zaradi propada velikih gradbenih podjetij, ki so največ vlagala v varnost in zdravje pri delu v panogi. V gradbeni dejavnosti pa so še vedno izvajalci, ki ne upoštevajo niti minimalnih zahtev iz priloge IV uredbe oziroma zanje sploh še niso slišali. Takšni izvajalci so krovci, tesarji, kleparji, fasaderji, monterji oken in podobni. V letu 2014 bomo ponovno opravili poostren in usmerjen nadzor s področja varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih, in sicer tako, da bomo poleg klasičnih gradbišč nadzirali tudi kratkotrajna nevarna dela na višini – delo obrtnikov.

2.3. NEZGODE PRI DELU

2.3.1. Uvod

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) določa, da so delodajalci dolžni Inšpektoratu RS za delo takoj prijaviti vsako nezgodo pri delu, v kateri so bili delavci smrtno poškodovani ali pa so bili zaradi poškodb nezmožni za delo več kot tri delovne dni. Prijaviti morajo tudi vsako kolektivno nezgodo pri delu. Pri tem je zelo pomembna opredelitev nezgode pri delu. **Za nezgodo pri delu velja nepredviden dogodek na delovnem mestu ali v delovnem okolju delodajalca, ki se zgodi v času opravljanja dela ali izhaja iz dela in pri tem povzroči poškodbo delavca.** Z upoštevanjem tega določila je obstoj relacije delavec – delodajalec eden od pogojev, da inšpektorat nezgodo pri delu, o kateri je obveščen, tudi statistično obdeluje in po potrebi raziskuje. Pomemben pogoj za obravnavo nezgode pri delu je tudi ugotovitev, da se je nezgoda zgodila v času opravljanja delovnega procesa pri delodajalcu in to na lokaciji, kjer je za varnost in zdravje delavcev odgovoren delodajalec. Tako na primer nezgoda na poti na delo ali z dela ne predstavlja nezgode, ki jo je delodajalec dolžan prijaviti Inšpektoratu RS za delo, pristojni inšpektorji pa jih tudi ne raziskujejo. Prav tako je teža poškodbe faktor, ki močno vpliva na to, ali inšpektorat nezgodo obravnava ali ne. Vse smrtne nezgode, o katerih je inšpektorat obveščen in so se zgodile v odnosu delavec – delodajalec ter izhajajo iz dela, inšpektorat obravnava in v večini primerov pripravi uradno poročilo. Inšpektorat obravnava letno tudi približno 100 nezgod pri delu, v katerih so delavci težje poškodovani, ter tudi tiste posamezne nezgode, v katerih se delavci poškodujejo lažje in le zaradi naključij ni prišlo do težjih poškodb. Težje poškodbe opredeljuje Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu.

Inšpektorat RS za delo poleg nezgod evidentira in spremlja tudi prijavljene nevarne pojave na delovnih mestih, ki so imeli za posledico večjo materialno škodo ali neposredno ogrožanje življenja in zdravja delavcev pri delu. Takšnih prijav ni veliko. V letu 2013 so delodajalci na inšpektorat prijavili 20 nevarnih pojavov.

Delodajalci velikokrat zastavljajo vprašanja glede prijavljanja nezgod pri delu. Največkrat jih zanima, kako prijaviti nezgodo pri delu, v katerem roku ter ali se konkretna nezgoda, do katere je prišlo, smatra za nezgodo pri delu ali ne. Prav tako postavljajo veliko vprašanj glede uveljavljanja 100-odstotnega nadomestila v zvezi s poškodbo delavca, predvsem glede nezgod na poti na delo ali z dela v povezavi z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je na novo opredelil pojem poškodbe na poti na delo. Ta vprašanja zastavljajo zlasti delavci v smislu zagotavljanja svojih pravic.

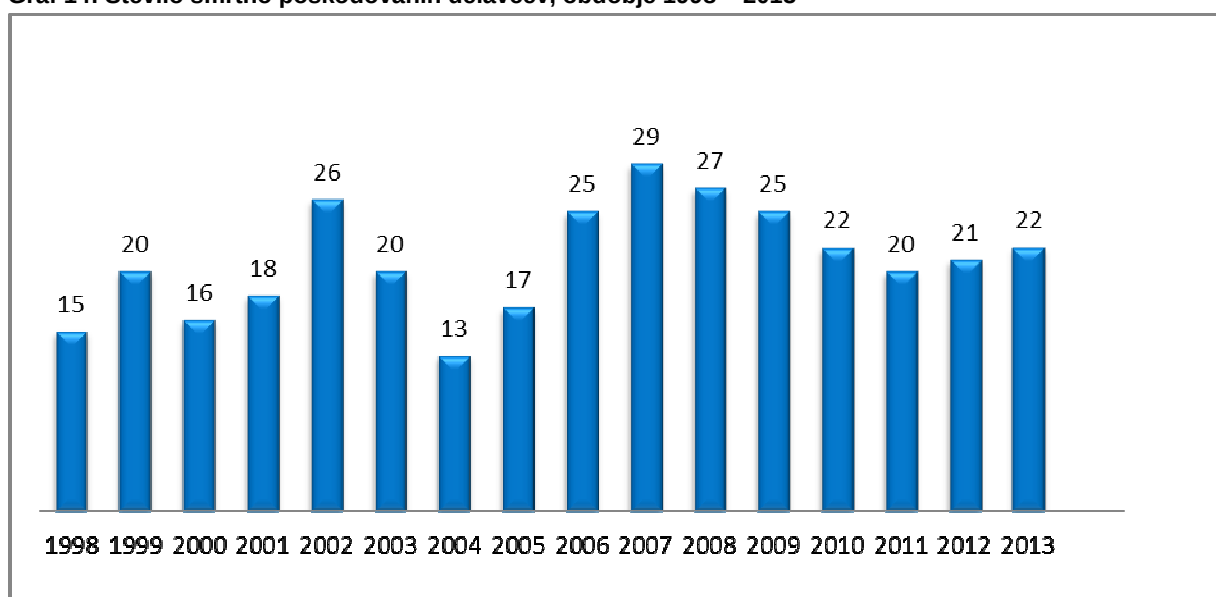
2.3.2. Smrtne nezgode pri delu

V letu 2013 so Policija in kasneje tudi delodajalci Inšpektorat RS za delo obvestili o **22 nezgodah pri delu, ki so imele za posledico smrt delavca** in so se zgodile na delovnem mestu ali v delovnem okolju v času opravljanja rednega dela. Pristojni inšpektorji so od vseh teh obravnavali oziroma raziskovali 12 nezgod. Raziskovali niso prometnih in letalskih nesreč ter umorov s strelnim orožjem.

Poleg teh nezgod pri delu so delodajalci prijavili na inšpektorat tudi 3 smrtne primere, v katerih so delavci umrli zaradi zdravstvenih težav (srce) na delu ter 1 smrtni primer delavca, ki je umrl na poti na delo. Teh nezgod inšpektorji niso obravnavali.

Gibanje števila smrtnih nezgod pri delu, s katerimi je bil Inšpektorat RS za delo seznanjen v obdobju 1998 – 2013 in so izhajale iz relacije delavec – delodajalec, je razvidno iz spodnjega grafa št. 14.

Graf 14: Število smrtno poškodovanih delavcev, obdobje 1998 – 2013

Vzroki za smrtne nezgode delavcev v letu 2013 so bili različni. Delavci so največkrat umrli zaradi nesreč, ki so bile posledica gibanja prevoznih sredstev. Takšnih nezgodnih dogodkov je bilo v preteklem letu 10 (45 %). Sem uvrščamo prometne nesreče (6 primerov), strmoglavljenje ultralahkih letal (3 primeri) ter povozitev delavca s strani delovnega stroja na dvorišču delodajalca (1 primer). V letu 2012 so bile 4 smrtne nezgode pri delu (19 %), v katere so bila vpletena prevozna sredstva.

Drugi najpogostejši vzrok za smrt delavca v letu 2013 je bil padec delavca z višine. To se je zgodilo v 4 primerih, šlo pa je za padce v višine 2, 5, 6 in 8 metrov. V letu 2012 so zaradi padca z višine umrli 3 delavci, še leto prej pa 1 delavec. Vsekakor moramo opozoriti, da so vsi štirje delavci v letu 2013 umrli zaradi padca z višine pri izvajanju kratkotrajnih del na višini, to je pri delih, katerih skladno s predpisi o začasni in premečni gradbiščih ni treba prijavljati Inšpektoratu RS za delo.

Nasilje na delovnem mestu postaja vse bolj pogost dejavnik tveganja in posledično prihaja v zvezi s tem tudi do poškodb delavcev, vedno pogostejše tudi do smrti. V letu 2013 je bilo nasilje tretji najbolj pogost vzrok smrti delavcev. To se je zgodilo v 3 primerih. Vsi delavci so umrli zaradi uporabe strelnega orožja. V letu 2012 takšnih primerov ni bilo, sta pa bila 2 takšna primera v letu 2011.

Še en dejavnik tveganja se je pričel pogostejše pojavljati pri smrtnih nezgodah pri delu v letu 2013. Gre za porušenje sten izkopov v globini. V letu 2013 sta na ta način umrla dva delavca. Pri delu v globini 2

metrov oziroma 3 metrov je prišlo do porušenja sten izkopov, kar je bilo za oba delavca usodno. Zadnjič je prišlo do smrti delavcev zaradi porušenja izkopov v letu 2011, ko sta ravno tako umrla dva delavca.

V 2 primerih sta delavca v letu 2013 umrla, ker je nanju padlo breme. V prvem primeru je na delavca padlo sredstvo za delo, težko približno 7 ton. V drugem primeru je na delavca padlo izruvano drevo. Padec bremena oziroma sredstva za delo na delavca je bil v letu 2012 najpogostejši vzrok smrti, saj se je to zgodilo kar v osmih primerih.

En delavec je v letu 2013 umrl zaradi opeklin. Te so bile posledica vžiga hidroizolacijskega materiala, ki ga je umrl delavec vgrajeval s pomočjo plinskega gorilnika.

Med dejavnostmi, v katerih se je v letu 2013 smrtno poškodovalo največ delavcev, izstopa gradbeništvo. Pri delodajalcih, ki imajo kot glavno dejavnost prijavljeno gradbeništvo (F41 – gradnja stavb, F42 – gradnja inženirskih objektov, F43 – specializirana gradbena dela), je umrlo 5 delavcev. Druge nezgode so kot posamezni primeri porazdeljene na druge dejavnosti.

Glede starosti umrlih delavcev moramo poudariti, da je v letu 2013 največ delavcev, in sicer 8, umrlo iz starostne skupine od 50 do 59 let. Takšna neugodna statistika te starostne skupine se pojavlja že od leta 2008. Prav tako bi lahko trdili, da so druga najbolj ogrožena skupina delavci, stari med 40 in 49 let. V preteklem letu je umrlo 5 takšnih delavcev, enako tudi v letu 2012. V zadnjih letih pa ne beležimo izstopajočega števila umrlih delavcev, starih do 19 let oziroma več kot 60 let. V preteklih petih letih sta umrla 2 delavca, starejša od 60 let, in 1 delavec v starosti do 19 let, in sicer v letu 2011. V letu 2012 in 2013 takšnih primerov ni bilo.

Največ smrtnih nezgod pri delu se je v preteklem letu zgodilo na lokacijah, ki ne predstavljajo sedeža delodajalca. Takšnih primerov je bilo 19, od tega 3 na klasičnih gradbiščih. Tudi za pretekla leta lahko ugotovljamo, da se velika večina smrtnih nezgod (več kot 70 %) zgodi zunaj lokacij delodajalcev.

V letu 2013 so se najbolj pogosto smrtno poškodovali delavci, ki so bili zaposleni pri delodajalcih, ki so zaposlovali od 20 do 49 delavcev. Enako je veljalo tudi za leto 2012. Če ugotovljamo število umrlih delavcev pri delodajalcih, ki so samozaposleni ali pa zaposlujejo od 1 do 49 delavcev, lahko vidimo, da je bilo takih delavcev v letu 2013 več kot polovico. Enako je veljalo tudi za leta od 2010 naprej. V skupini delodajalcev z do 49 zaposlenimi so v letu 2013 umirali delavci predvsem iz vzrokov, ki so povezani s povečanimi tveganji in nevarnostmi, kot so padci z višine, zasutje v izkopih in podobno.

Med umrlimi zaposlenimi sta bili v letu 2013 tudi dve ženski. Ena je umrla za posledicami nasilja tretje osebe, druga pa je bila povožena na lokaciji delodajalca s transportnim vozilom. Na delovnih mestih umre največ delavcev moškega spola. Od leta 2007 dalje beležimo štiri smrtno poškodovane delavke, in sicer leta 2008 in 2011 po eno ter v letu 2013 dve.

Tudi državljanstvo smrtno poškodovanih delavcev je lahko pomemben in zanimiv podatek, predvsem ker v Sloveniji delo opravlja veliko število delavcev iz držav nekdanje Jugoslavije. V letu 2013 je v nezgodah pri delu umrlo 18 slovenskih državljanov (81,8 %). Enako velja tudi za prejšnja leta, saj je delež umrlih s slovenskim državljanstvom vedno večji kot 60 %. Drugi smrtno poškodovani delavci v letu 2013 pa so prihajali iz držav nekdanje Jugoslavije (trije iz Bosne in Hercegovine (BIH) in eden s Kosova). Tudi v preteklih letih je bilo največ umrlih delavcev, ki niso bili Slovenci, iz BiH. Delavci iz držav nekdanje Jugoslavije umirajo predvsem zaradi nezgod, ki so posledica opravljanja posebno nevarnih del (delo na višini in v izkopih). V letu 2013 med umrlimi ni bilo delavcev, ki prihajajo na delo v Slovenijo iz držav članic EU.

Zanimiv je tudi podatek o zaposlitvenem statusu umrlih delavcev. V letu 2013 je bilo 15 delavcev zaposlenih pri delodajalcih na podlagi pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas. Med temi jih je imelo 14

slovensko državljanstvo, eden pa je prihajal iz BiH. Pogodbo o zaposlitvi za določen čas je imelo 5 delavcev, ki so umrli v letu 2013. Od teh so imeli trije slovensko državljanstvo, eden je imel državljanstvo BiH, drugi pa Kosova. V primerih dveh umrlih delavcev se je ugotavljalo, ali gre za zaposlovanje na črno ali ne.

Število smrtnih nezgod pri delu se je od leta 2007, ko smo jih zabeležili 29, do leta 2011 stalno zmanjševalo. V letu 2011 smo zabeležili 20 smrtnih nezgod pri delu. Od leta 2011 dalje pa se število umrlih v nezgodah pri delu spet povečuje. V letu 2012 je bilo takšnih delavcev 21, v letu 2013 pa 22.

2.3.3. Težje in lažje nezgode pri delu

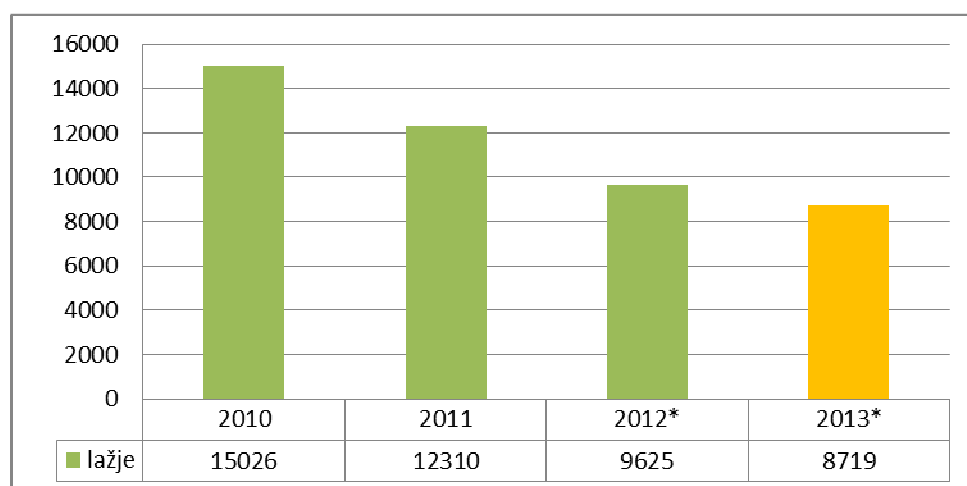
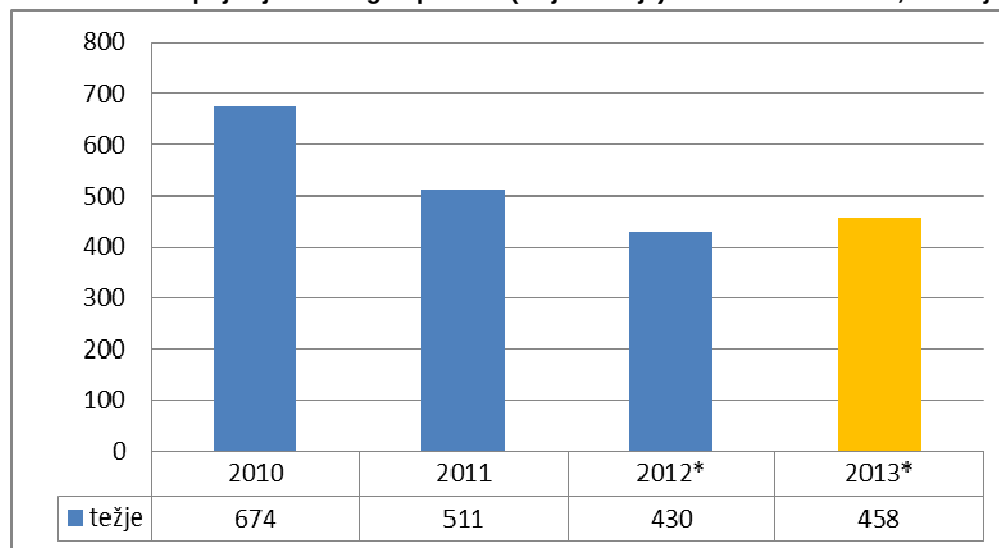
Inšpektorat RS za delo je obveščen tudi o lažjih in težjih nezgodah pri delu. O večjem številu težjih nezgod oziroma o nezgodah, za katere v času dogodka še ni znana teža poškodbe, prvo informacijo prejmemo že od Policije. Tako je bil Inšpektorat RS za delo v letu 2013 obveščen o 265 nezgodah pri delu (v letu 2012: 274), od tega predvsem o težjih in neopredeljenih.

Delodajalci so na Inšpektorat RS za delo v letu 2013 prijavili skupaj 9229 nezgod pri delu. V tem številu ni upoštevanih 113 prijavljenih nezgod, ki so se zgodile na poti na delo, in 72 nezgod, ki so se zgodile na poti z dela. Teh nezgod skladno z določili ZVZD-1 Inšpektorat RS za delo statistično ne obdeluje. V letu 2012 so delodajalci na inšpektorat prijavili 10.091 nezgod pri delu (tudi brez nezgod na poti na delo oziroma z dela.).

Inšpektorji so v preteklem letu raziskali 117 (2012: 122) nezgod pri delu. Tako so raziskane praviloma vse tiste delovne nezgode, do katerih je prišlo neposredno pri izvajanju del na delovnih mestih v proizvodnih prostorih, na gradbiščih, pri delu v gozdu in podobno in so se pri njih delavci smrtno poškodovali oziroma so se poškodbe po uveljavljenih načelih šteje za posebno težke. Med takšne poškodbe za delo uvrščamo na primer poškodbe očesa s posledično trajno slepoto, predrtje očesnega zrkla, amputacijo roke, amputacijo noge, opekline z več kot 50 % opečenimi deli telesa, prelom hrbtenice in podobno. Prav tako je bilo raziskanih določeno število težjih nezgod pri delu, za katere so bili kriteriji določeni z v letu 2013 še veljavnim Navodilom o načinu prijavljanja in raziskovanja nesreč pri delu iz leta 1978. Nismo pa raziskali tistih težjih nezgod, za katere je bilo iz prijav in obvestil razvidno, da v resnici ne gre za težje poškodbe delavcev.

Delodajalci so v preteklem letu inšpektoratu prijavili 458 nezgod pri delu (brez nezgod na poti na delo oziroma z dela), za katere so sami menili, da so težje, kar predstavlja 4,9-odstotni delež. Število prijavljenih težjih nezgod v letu 2012 je bilo 430 (4,3 %). Največ je bilo v preteklem letu prijavljenih lažjih nezgod pri delu, in sicer 8719 (brez nezgod na poti na delo oziroma z dela). V letu 2012 je bilo prijavljenih 9625 takšnih nezgod. Na inšpektorat smo prejeli tudi 27 prijav kolektivnih nezgod, med katerimi pa ni bilo smrtno poškodovanih delavcev (2012: 13 prijavljenih kolektivnih nezgod).

Graf 15: Število prijavljenih nezgod pri delu (težje in lažje) – na dan 28. 2. 2014, obdobje 2010 – 2013

(*) Število brez prijavljenih nezgod na poti na delo oziroma z dela

Na delovnih mestih so nezgode delavcev še vedno povezane z običajnimi napakami, ki se pojavljajo že nekaj zadnjih let. To so zlasti nepazljivost in nezbranost delavcev pri delu, slabša organizacija dela, hiter in nezanesljiv način dela, površnost in nedoslednost pri delu. Med ponavljajoče se nepravilnosti pri delu se uvršča tudi neupoštevanje varnostnih zahtev in ukrepov, kar ima za posledico poseganje z deli telesa med premikajoče se dele posameznih naprav, odstranitev varnostnih naprav, popraviljanje naprav med obratovanjem, odstranjevanje varnostnih naprav in neuporabo ustrezne osebne varovalne opreme, predvsem tiste, ki varuje delavce pred padci z višine.

Vzroki za nezgode, v katerih so bili v letu 2013 poškodovani delavci, bodisi težje ali lažje, so dokaj različni. Vsekakor kot vzrok izstopa izguba nadzora nad delovno opremo (stroji, ročno orodje, transportna sredstva,...) in predmeti dela s 25-odstotnim deležem (2012: 23 %). Ta vzrok je bil najbolj pogost za pojav nezgode pri delu tudi v letu 2012. Sledijo zdrsi, spotiki in padci oseb z več kot 19-odstotnim deležem (2012: 15 %), gibanje telesa z obremenitvijo (dvigovanje, prenašanje, porivanje, vlečenje, polaganje, ...) s skoraj 11 % (2012: 10 %), zdrsi, padci in rušenje materialnega povzročitelja z 9-odstotnim deležem (2012: 12 %) ter gibanje telesa brez obremenitve s skoraj 6-odstotnim deležem (2012: 6 %). V zadnjih dveh letih so vzroki ostali enaki, tudi delež se ne spreminja bistveno.

Opozarjamo pa na ugotovitev, da se je v letu 2013 močno povečalo število nezgod zaradi zdrsov, spotikov in padcev oseb (za 4 %).

Največ nezgod se je v letu 2013 zgodilo v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov (C24 in C25) z 11,5-odstotnim deležem (2012: 11 %), sledijo dejavnost trgovine (G45, G46 in G47) z 10,5 % (2012: 12 %), dejavnost javne uprave in obrambe (O84) s 7,6 % (2012: 7,7 %), gradbeništvo z ravno tako 7,6-odstotnim deležem (2012: 7,6 %) in proizvodnja električnih naprav ter drugih strojev in naprav (C27 in C28) s 6,6-odstotnim deležem (2012: 7 %).

Najpogostejša načina poškodbe v letu 2013 sta bila trčenje delavca z nepremičnim predmetom – 24 % primerov (2012: 20,7 %) ter stik delavca z ostrim, koničastim ali grobim materialom v 23,5 % primerov (2012: 20,6 %). Temu vzroku sledi udarec delavca s premičnim sredstvom v 20 % primerov (2012: 19 %).

V nezgodah so bili v preteklem letu najpogostejše poškodovani prsti rok – 27,8-odstotni delež (2012: 26,3 %), sledijo pa poškodbe nog z 12,7-odstotnim deležem (2012: 16 %) ter poškodbe stopal, skočnega sklepa in prstov noge z 11,6-odstotnim deležem (2012: 11,8 %).

Po mestu nastanka (težjih in lažjih) nezgod se je največ nezgod zgodilo na običajnem delovnem mestu, in to v 85,2 % primerov (2012: 77,3 %).

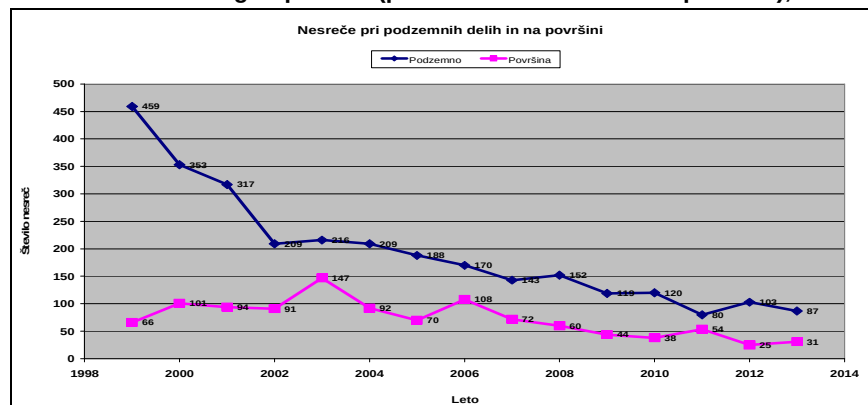
Najpogostejše so bili poškodovani delavci v starostni skupini od 45 do 54 let z 28,7-odstotnim deležem (2012: 28 %), sledita pa starostni kategoriji od 35 do 44 let s 27,7-odstotnim deležem (2012: 28 %) ter od 25 do 34 let s 26,5 % (2012: 27 %). V starostni skupini več kot 55 let je bilo poškodovanih 10,2 % delavcev (2012: 10 %), v starostni skupini pod 25 let pa 6,9 % delavcev (2012: 7 %).

Ugotavljamo tudi, da so moški tisti, ki so pogostejše poškodovani v nezgodah pri delu. V letu 2013 je bil njihov delež 73 % (2012: 71 %), delež žensk pa 27 % (2012: 29 %).

2.3.4. Nezgode v rudarstvu

Število nezgod v rudarstvu se je v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 zmanjšalo. V obravnavanem letu jih je bilo **skupaj 123**. Število zaposlenih v rudarstvu se je v letu 2013 sicer povečalo, zaradi pridružitve in prevzemov podjetij, ki so izvajala rudarska dela, s strani večjih podjetij. V primerjavi z letom 2012 se je zmanjšalo tudi število težjih nezgod. Pomemben podatek glede na naravo dejavnosti je tudi število smrtnih nesreč, ki pa jih v letu 2013 ni bilo, in tako je že zadnjih 5 let.

Graf 16: Število nezgod pri delu (podzemna dela in dela na površini), obdobje 1998 – 2013, IRSPEP*

*IRSPEP – Inšpektorat Republike Slovenije za promet, energetiko in prostor

Število nezgod pri delu v letu 2013 predstavlja približno 14-odstotni delež vseh nezgod glede na leto 1995, kar pomeni 86-odstotno zmanjšanje v tem obdobju in je na približno enakem nivoju, kot je bil v letih 2011 in 2012. Število zaposlenih se je v tem obdobju zmanjšalo za 66 %.

V zadnjih 10 letih je mogoče zaznati trend naraščanja števila težjih nezgod (glede na število zaposlenih v dejavnosti), kar je lahko posledica višje povprečne starosti delavcev. Mladih se namreč v rudarstvu praktično ne zaposluje (razen Premogovnik Velenje). Posledica tega so težje nezgode in povečano število izgubljenih dni.

3. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

3.1. SPLOŠNO

Leto 2013 je bilo nedvomno najbolj krizno leto, od kar so Slovenijo zajele posledice svetovne gospodarske krize, kar opaža tudi Inšpektorat RS za delo pri opravljanju svojega poslanstva. Priča smo bili tako številnim kršitvam delovnopravne zakonodaje, ki so bile posledice likvidnostnih težav delodajalcev, temu pa so sledila prenehanja delodajalcev in odpuščanje delavcev, kot tudi zlorabam delovnopravne zakonodaje.

Še vedno opažamo precejšnje razlike glede spoštovanja posameznih institutov delovnopravne zakonodaje v zasebnem in javnem sektorju, saj se vrste ugotovljenih kršitev razlikujejo. Kljub temu da se ponekod v javnem sektorju na različne načine odražajo varčevalni ukrepi ter posledično nezadovoljstvo uslužbencev, ocenjujemo, da so razmere še vedno boljše kot v zasebnem sektorju, kjer mnogi delodajalci delavcem ne morejo zagotavljati sredstev za eksistenco.

Leto 2013 je zaznamovala tudi uveljavitev novega Zakona o delovnih razmerjih, s katerim se kot odziv na obstoječe stanje na novo urejajo nekateri instituti delovnega prava. Cilj novega zakona je zmanjšanje segmentacije na trgu dela, hkrati pa upošteva spremenjene razmere v povezavi z opredelitvijo težjih prekrškov na področju delovnega prava (zlasti glede prejemkov iz delovnega razmerja ter obstoja delovnega razmerja).

V letu 2013 smo na področju delovnih razmerij opravili **10.958 inšpekcijskih pregledov**, kar je občutno več v primerjavi s preteklim koledarskim letom, pri čemer pa se število zaposlenih inšpektorjev v zadnjih letih ni bistveno spremenilo. Pri tem je treba poudariti, da je v bazi Ajpes-a iz leta v leto evidentiranih vse več subjektov nadzora, kar prikazuje spodnja tabela.

Tabela 1: Število gospodarskih subjektov v RS in število inšpektorjev za delo

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Število gospodarskih subjektov	162.823	171.126	177.281	180.501	185.585	187.426	193.412
Število inšpektorjev za delo	82	87	86	84	88	81	80
Število inšpektorjev na področju delovnih razmerij	43	43	47	40	44	44	46

Če primerjamo zgolj število inšpektorjev s številom subjektov nadzora lahko opazimo skrb vzbujajoče pomanjkanje števila inšpektorjev. Iz Tabele 1 je razvidno, da je število subjektov nadzora v obdobju 2007 do 2013 konstantno naraščalo in se je do leta 2013 povečalo za več kot 30 tisoč. Še posebej zaskrbljujoče je, da v praksi ugotavljamo, da je vse več gospodarskih subjektov ustanovljenih z namenom zlorab zakonodaje. V enakem obdobju pa se je skupno število zaposlenih inšpektorjev celo zmanjšalo. Na področju delovnih razmerij se je v obdobju od leta 2007, ko gospodarske krize še ni bilo, do leta 2013, število inšpektorjev povečalo le za 3. Število zaposlenih inšpektorjev zagotovo ne zagotavlja možnosti za sprotno obravnavo vseh prejetih prijav, še manj pa ustrezne stopnje pričakovanja, da bo nek delodajalec naključno postal zavezanec v postopku inšpekcijskega nadzora. Tako ni zagotovljena ustrezna preventivna funkcija inšpektorata, da bi zaradi pričakovanja delodajalcev, da bo nekdo lahko naključno udeležen v postopku, zagotovil ustrezno stopnjo izvajanja delovnopravne zakonodaje.

Zaradi obsežnega pripada novih zadev – iz evidenc Inšpektorata RS za delo izhaja, da smo v letu 2013 evidentirali **6515 novih prijav** s področja delovnih razmerij – inšpektorat pretežno opravlja inšpekcijske nadzore v obliki izrednih pregledov (inšpektorji praviloma preverijo nepravilnosti, zatrjevane v vlogi). Med pobudniki so pogosto Carinska uprava RS, Policija, Komisija za preprečevanje korupcije, sindikati, Inšpektorat RS za šolstvo in šport, Tržni inšpektorat RS, Zavod RS za zaposlovanje, Davčna uprava RS, Varuh človekovih pravic, inšpektorat, pristojen za promet, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter drugi. Največ prijav še vedno vlagajo delavci, pretežno po elektronski pošti. Med prijavami se znajdejo tudi anonimne prijave z nerazumljivo ali nepopolno vsebino, zaradi česar jih ni mogoče obravnavati, vlagatelj pa zaradi njihove anonimnosti ne moremo pozvati k dopolnitvi prijave. Z namenom obvladovanja omenjene problematike smo v letu 2013 sprejeli tudi splošni akt, v katerem smo predvideli nekatere rešitve, ki nam jih omogoča zakonodaja. Inšpekcijske nadzore pa smo v določenem obsegu, glede na svoje zmožnosti, opravljali tudi v okviru usmerjenih akcij s področja nadzora delovnih razmerij ter koordiniranih akcij ugotavljanja in preprečevanja dela in zaposlovanja na črno, ki jih izvajamo skupaj z drugimi državnimi organi.

Pri izvedenih nadzorih smo ugotovili skupno **9762 kršitev**, največ v dejavnosti gradbeništva (**1947**), gostinskih nastanitvenih dejavnostih s strežbo jedi in pijač (**1106**) ter v dejavnosti trgovine (**817**). Najpogostejše so ugotovljene kršitve na področju plačila za delo in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (**3601**). Po številu kršitev se na drugo mesto uvrščajo kršitve glede zaposlovanja v širšem smislu (**2688**)¹, temu pa sledijo nepravilnosti glede evidenc na področju dela in socialne varnosti (**1688**).

Kot smo poročali že v preteklih obdobjih, se je v času krize spremenila tudi struktura najpogostejše ugotovljenih kršitev s področja delovnih razmerij, kar je razvidno iz Tabele 2.

Tabela 2: Najpogostejše ugotovljene kršitve na področju delovnih razmerij v obdobju 2007 - 2013

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Št. vseh ugotovljenih kršitev	4.746	5.466	6.013	6.456	5.986	8.323	9.762
1.	Pogodba o zaposlitvi (994)	Pogodba o zaposlitvi (1.369)	Plačilo za delo (1.522)	Plačilo za delo (2.596)	Plačilo za delo (2.643)	Plačilo za delo (3.488)	Plačilo za delo (3.601)
2.	Evidence (727)	Plačilo za delo (843)	Pogodba o zaposlitvi (1.212)	Pogodba o zaposlitvi (942)	Pogodba o zaposlitvi (938)	Evidence (1.250)	Evidence (1.688)
3.	Zaposlovanje na črno (531)	Evidence (696)	Evidence (715)	Evidence (606)	Zaposlovanje na črno (582)	Pogodba o zaposlitvi (1.326)	Pogodba o zaposlitvi (1.681)
4.	Delovni čas (512)	Zaposlovanje na črno (511)	Delovni čas (589)	Delovni čas (517)	Evidence (513)	Zaposlovanje na črno (670)	Zaposlovanje na črno (780)

Iz Tabele 2 torej izhaja, da kršitve glede plačila za delo pred letom 2008 sploh ne najdemo med najpogostejšimi kršitvami, od leta 2009 dalje pa trdno zasedajo prvo mesto na lestvici najpogostejše ugotovljenih kršitev z obravnavanega področja ter iz leta v leto naraščajo.

¹ V navedeni statistični podatek so vštete kršitve določb Zakona o delovnih razmerjih, ki se nanašajo na pogodbo o zaposlitvi (**1681**), kršitve določb Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (**780**), kršitve določb Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (**51**) ter kršitve določb Zakona o urejanju trga dela (**134**).

Kot že omenjeno, smo se pogosto soočali tudi z zlorabami delovnopravne zakonodaje. Zlorabe se nanašajo predvsem na prepovedi sklepanja pogodb civilnega prava (konkretnije siljenje delavcev v pridobivanje statusa samostojnega podjetnika), česar se iz dneva v dan poslužuje več delodajalcev. Precej razširjeno je tudi študentsko delo, in sicer tudi v primerih, ko obstajajo vsi elementi delovnega razmerja. Zlorabe se nanašajo tudi na neizplačevanje nadomestil delavcem v času upravičene odsotnosti z dela.

Pri opravljanju svojega dela opažamo tudi porast družb, registriranih v Sloveniji, ki opravljajo dejavnost v tujini, in s tem povezane kršitve delovnopravne zakonodaje delavcem, napotenim v tujino. Zaznavamo tudi kršitve pravic delavcem, napotenim na delo v Slovenijo iz tujine.

Omenjenim institutom bo Inšpektorat RS za delo tudi v prihodnje namenjal posebno pozornost in v primeru ugotovljenih kršitev tudi restriktivno ukrepal.

Pri opravljanju inšpekcijskih nadzorov s področja delovnih razmerij smo zaznali tudi naslednjo problematiko, ki presega okvire delovnega področja inšpektorata:

- »verižno« ustanavljanje večjega števila družb v okviru enega sistema (na ta način lastnik družbe kršiteljice lastniško in drugače povezano obvladuje večje število, celo več kot 10 družb),
- prepletanje lastništva družb, ki delujejo v eni osnovni dejavnosti (npr. v dejavnosti gradbeništva),
- prenos lastništva na osebe, ki nimajo praktično nobene dejanske povezave in tudi ne namena nadaljevati z dejavnostjo družbe, ki ima težave v poslovanju,
- »prenašanje« sedeža družbe z enega na drug naslov, kjer ni nobenega znaka o družbi (poštni nabiralnik, tabla z naslovom) in
- spreminjanje odgovorne osebe družbe, ki je navadno nedosegljiva, velikokrat tujec, nezaposlena oseba in brez premoženja.

Subjekti nadzora se tako lažje izogibajo spoštovanju delovnopravne zakonodaje kot tudi inšpektorjem ter drugim nadzornim organom.

Opažamo tudi, da se naše delovno področje neredko prepleta s področji dela drugih organov, še posebno v javnem sektorju (Inšpektorat za javno upravo, Inšpektorat RS za šolstvo in šport,...). Zato zaradi pogoste nejasnosti razmejitve delovnega področja prihaja do opravljanja parcialnega nadzora in delnega odstopanja zadev drugim organom ter ne nazadnje do »podajanja« zadev in izrekanja nepristojnosti organov. Da bi v praksi odpravili to težavo, bi bilo treba jasneje določiti pristojnosti nadzornih organov.

V letu 2013 so inšpektorji namenjali precejšnjo pozornost tudi preventivni vlogi, in sicer predvsem v obliki nudenja strokovne pomoči po 4. členu Zakona o inšpekciji dela, v največji meri delavcem. Prejeli smo **1551 pisnih zaprosil za strokovno pomoč**. Strokovno pomoč so inšpektorji nudili v pisni obliki, ustno po telefonu, na uradnih urah, odvisno od tega, na kakšnem način so se prosilci obrnili na inšpektorat.

V letu 2013 smo v skladu s 3. členom Zakona o inšpekciji dela s pripombami oziroma predlogi sodelovali pri pripravi ključnih predpisov oziroma sprememb predpisov z našega delovnega področja, in sicer predloga novega Zakona o inšpekciji dela, Zakona o delovnih razmerjih, predloga Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja, Zakona o urejanju trga dela, predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o inšpekcijskem nadzoru in drugih.

Z namenom bolj učinkovitega odkrivanja in preprečevanja kršitev ter ukrepanja smo pri svojem delu sodelovali z drugimi državnimi organi in tudi z različnimi mednarodnimi organi oziroma organizacijami. Sodelovali smo predvsem z drugimi inšpekcijskimi organi držav članic EU v segmentu napotenih delavcev, in sicer v okviru sistema IMI. Na nacionalni ravni smo bili vključeni v vladni projekt obvladovanja sive ekonomije, sodelovali smo pri pripravi nabora ukrepov za uveljavitev migracijske politike RS. V letu 2013 je bila ustanovljena tudi delovna skupina za spremljanje učinkov sprememb v regulaciji trga dela, v katero je vključen tudi Inšpektorat RS za delo. Ravno tako smo sodelovali s Komisijo za preprečevanje korupcije, Policijo, Zavodom RS za zaposlovanje, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Carinsko upravo RS, Davčno upravo RS, Tržnim inšpektoratom RS, pa tudi z Medresorsko delovno skupino za boj proti trgovini z ljudmi.

3.2. UKREPI

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti smo v letu 2013 v **1486 primerih** delodajalcem z **ureditveno odločbo** naložili odpravo nepravilnosti, v **123 primerih** smo ukrepali z izdajo **odločbe o prepovedi opravljanja delovnega procesa oziroma uporabe sredstev za delo do odprave nepravilnosti**. Inšpektorji so v postopku o prekršku ukrepali z **2416 plačilnimi nalogi, 1703 odločbami o prekršku ter 820 opozorili**. **Kaznivo dejanje** smo prijavili v **48 primerih**. V **1 primeru** je bilo ugotovljeno, da so izpolnjeni pogoji za **zadržanje učinkovanja prenehanja pogodbe o zaposlitvi zaradi odpovedi**. V **198 primerih** smo v skladu z načelom sorazmernosti ukrepali z **opozorili po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru**. V letu 2013 smo na področju delovnih razmerij izdali tudi **13 dovoljenj za delo otrok** ter dali **48 soglasij k odpovedi pogodbe o zaposlitvi** delavkam oziroma delavcem, ki so sicer varovani zaradi nosečnosti in starševstva.

V letu 2013 nismo beležili nobenega primera **posredovanja inšpektorja v sporu med delavcem in delodajalcem**.

3.3. POSEBNOSTI DELOVNIH RAZMERIJ V JAVNEM SEKTORJU

Pristojni inšpektorji so v letu 2013 opravili **530 nadzorov** v javnem sektorju². Število opravljenih nadzorov se je v primerjavi s predhodnim letom povečalo za 67, kar gre pripisati tudi dejstvu, da smo v tem obdobju izvedli akcijo nadzora delovnopravne zakonodaje pri občinah.

Tako po vloženih prijavah kot tudi po številu nadzorov še vedno izstopa dejavnost izobraževanja, kar gre pripisati tudi večjim zaposlitvenim aktivnostim v tej dejavnosti, število prijav se opazno poveča v avgustu in septembru. Tako so inšpektorji v letu 2013 opravili **255 nadzorov** v dejavnosti izobraževanja ter obravnavali **114 kršitev** delovne zakonodaje. V tej dejavnosti opazimo porast kršitev glede sklepanja pogodb za določen čas, predvsem so pogoste kršitve glede sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas zunaj primerov, določenih v 54. členu ZDR-1.

Tako kot opazamo zadnja leta, se je tudi v letu 2013 večina prijav ter ugotovljenih kršitev v dejavnosti izobraževanja (kot tudi drugod v javnem sektorju) nanašala na izvedbo postopka zaposlitve, domnevno diskriminacijo pri izboru kandidatov ter izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnih mest.

V javnem sektorju smo v letu 2013 obravnavali **24 kršitev**, ki so se nanašale na varovanje dostojanstva delavca pri delu. Kršitve v zvezi s trpinčenjem so sicer ena od kršitev, ki jih delavci v javnem sektorju najpogosteje navajajo v prijavah zoper delodajalce. Na splošno opazamo več prijav

² Za potrebe tega poročila smo kot javni sektor upoštevali navedene dejavnosti po SKD: dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti, izobraževanje, zdravstvo, socialno varstvo z nastanitvijo, socialno varstvo brez nastanitve ter dejavnost knjižnic, arhivov in muzejev ter druge kulturne dejavnosti.

glede trpinčenja na delovnem mestu v javnem sektorju v primerjavi z zasebnim, kar gre pripisati večji ozaveščenosti zaposlenih v javnem sektorju, kjer imajo delodajalci večinoma sprejete ukrepe za varovanje dostojanstva delavcev pri delu, vendar pa jih pogosto ne izvajajo.

Večje število kršitev smo opazili tudi glede izpolnjevanja pogojev za zasedbo delovnega mesta oziroma glede sprejetja splošnega akta. Delodajalci iz javnega sektorja še vedno sklepajo pogodbe o zaposlitvi s kandidati, ki ne izpolnjuje razpisnih pogojev oziroma pogojev, ki so določeni v aktu o sistemizaciji delovnih mest, ali pa akta o sistemizaciji sploh nimajo. Te kršitve so v veliki meri povezane tudi s kršitvami zakonskega načela prepovedi diskriminacije, ko delodajalci sklenejo pogodbe o zaposlitvi z vnaprej izbranim kandidatom (zaradi različnih osebnih okoliščin), ne pa s kandidatom, ki je najbolj strokovno usposobljen za zasedbo delovnega mesta.

Kršitve glede delovnega časa so inšpektorji najpogosteje obravnavali v dejavnosti socialnega varstva z nastanitvijo ter v zdravstveni dejavnosti. Zakon o uravnoteženju javnih financ namreč določa, da je treba pred sklepanjem novih pogodb o zaposlitvi pridobiti soglasje, kar se v določeni meri odraža v pomanjkanju kadra. Zaposleni morajo zato v dejavnostih, kjer je potrebno nepretrgano izvajanje storitev, tako opraviti bistveno več dela, kar se kaže v kršitvah delovne zakonodaje, ki se nanaša na delovni čas, odmore in počitke.

Precejšnje število kršitev smo beležili tudi glede evidenc delovnega časa, ki jih delodajalci še vedno ne vodijo v skladu s predpisi, čeprav je Zakon o evidencah s področja dela in socialne varnosti stopil v veljavo že leta 2007.

3.4. POSEBNOSTI NADZORA V ZASEBNEM SEKTORJU

Po splošnih opažanjih inšpektorjev se tudi v letu 2013 nadaljuje trend iz preteklega leta. Gospodarska kriza v Sloveniji še vedno traja in močno vpliva na izvajanje delovne zakonodaje v praksi ter posledično na obseg dela Inšpektorata RS za delo. Kot že nekaj let zapored smo v zasebnem sektorju pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov na področju delovnih razmerij največ kršitev ugotovili v dejavnosti **gradbeništva**, sledita ji dejavnosti **gostinstva** in **trgovine**.

Leto 2013 je že peto leto po vrsti, ko je **največji delež kršitev ugotovljenih na področju plačila za delo in drugih prejemkov iz delovnega razmerja**. Gre predvsem za neizplačilo plače in zamujanje pri izplačilu plače, neizplačilo dodatkov za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (na primer za nočno in nadurno delo) ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja, pri čemer je daleč v ospredju neizplačilo regresa za letni dopust. V povezavi z neizplačilom plače inšpektorji nemalokrat ugotovijo tudi, da delodajalci delavcem ne izdajo pisnega obračuna plače v skladu z drugim odstavkom 135. člena novega Zakona o delovnih razmerjih. Veliko delodajalcev delavcem izplačuje plačo v gotovini na roke. Navedene kršitve so predvsem posledica finančnih oziroma likvidnostnih težav, v katerih se znajdejo delodajalci, pri čemer se težkim razmeram na trgu »prilagajajo« z zniževanjem stroškov dela, največkrat na škodo delavcev. Ob tem poudarjamo, da so delavci kot šibkejša stran v delovnem razmerju prisiljeni pristajati na tako prakso delodajalcev, če želijo obdržati zaposlitev.

Enako kot v preteklem letu se na drugo mesto uvrščajo **kršitve v glede zaposlovanja v širšem smislu**, v okviru katerih **izstopajo kršitve določb delovne zakonodaje, ki se nanašajo na pogodbo o zaposlitvi**. Te kršitve se sicer pojavljajo tudi v javnem sektorju, vendar bolj izstopajo v zasebnem sektorju. Posledice dolgotrajne gospodarske in finančne krize se nedvomno kažejo tudi na področju zaposlovanja, kar se odraža v pogostejšem odpuščanju delavcev in posledično v večjem številu ugotovljenih kršitev glede odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Glede na to da je v praksi še vedno zelo prisotno sklepanje pogodb o zaposlitvi za določen čas, je visok tudi delež ugotovljenih kršitev glede pogodb o zaposlitvi za določen čas. Nadalje inšpektorji opazajo celo primere, ko delodajalci (v želji čim

bolj znižati stroške dela) z delavcem sklenejo pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, čeprav delavec dejansko opravlja delo s polnim delovnim časom. Kot bolj razširjena in problematična pa se kaže praksa delodajalcev, ki sklepanje pogodb o zaposlitvi (za nedoločen in določen čas) vedno pogosteje nadomeščajo s tako imenovanimi drugimi oblikami dela, na primer delom dijakov in študentov prek študentskih napotnic, delom na podlagi podjemne pogodbe, opravljanjem dela z delavci, ki lahko delajo za delodajalca samo pod pogojem, da se samozaposlijo. Tako je v letu 2013 znatno poraslo število ugotovljenih kršitev glede opravljanja dela na podlagi pogodb civilnega prava v nasprotju z delovno zakonodajo. Kršitvam, ki se nanašajo na institut pogodbe o zaposlitvi, sledijo kršitve **glede zaposlovanja na črno**. Po številu manj obsežne, vendar ne nepomembne, so tudi kršitve predpisov, ki urejajo zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku in posredovanje zaposlitve, ter kršitve glede zaposlovanja in dela tujcev.

Na tretjem mestu po pogostosti so **kršitve glede evidenc na področju dela**, nezanemarljiv delež kršitev, značilnih za zasebni sektor, pa predstavljajo tudi **kršitve** določb Zakona o delovnih razmerjih glede **delovnega časa, odmorov in počitkov**, ki so v veliki meri posledica zmanjševanja števila zaposlenih oziroma odpuščanja zaradi poslovnih razlogov.

Inšpektorji opozarjajo na vse bolj razširjen pojav kršenja pravic delavcem, napotenim na delo v tujino. Gre predvsem za delavce v dejavnosti gradbeništva in cestnega tovornega prometa, ki jih delodajalci (družbe, registrirane v RS, ki opravljajo svojo dejavnost v tujini) napotujejo na delo v države članice EU (na primer v Nemčijo in Avstrijo). Nekateri delodajalci se obveznosti do teh delavcev izognejo z ustanovitvijo nove družbe, prek katere zaposlijo druge delavce in nadaljujejo z utečeno prakso izkoriščanja vedno novih (napotenih) delavcev.

Z vidika nespoštovanja slovenske delovne zakonodaje so problematične tudi nekatere družbe, ki so ustanovljene v tujini (na primer v Bolgariji, na Slovaškem) in opravljajo delo v Sloveniji (tako s tujimi kot z domačimi delavci).

Pri delodajalcih v zasebnem sektorju se inšpektorji pri opravljanju nadzorov srečujejo s številnimi težavami, ki ovirajo ali celo onemogočajo zaključek postopka. Gre na primer za nedosegljivost odgovorne osebe družbe, ki se ne odziva na vabila, njene prisotnosti pa ni mogoče zagotoviti niti s prisilno privedbo.

3.5. PLAČILO ZA DELO

Novi Zakon o delovnih razmerjih je deloma spremenil tudi določbe, ki se nanašajo na institut plačila za delo, ter v nekaterih primerih uvedel novo ureditev. Zakonodajalec je uvedel spremembe ali dopolnitve pri povračilu stroškov v zvezi z delom, odpravnini ob upokojitvi, plačilnem dnevu, kraju in načinu izplačila plače, nadomestilu plače ter glede nadomestila v primeru začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga.

Pri povračilu stroškov v zvezi z delom zakon na novo ureja povračilo stroškov v primeru njihovega povečanja zaradi razlogov na strani delavca ter določa skrajni rok za povračilo stroškov. Odpravnino ob upokojitvi v skladu s spremembami prejme le delavec, ki je bil pri delodajalcu zaposlen najmanj pet let, razen v primerih, ko kolektivna pogodba na ravni dejavnosti določa drugače. Novi zakon spreminja način obveščanja o spremembi plačilnega dne (možnost obveščanja je tudi s sredstvi elektronske komunikacije) in določa obveznost plačila le na bančni račun delavca, razen če kolektivna pogodba na ravni dejavnosti določa drugače. Izdaja pisnega obračuna plače s predpisano vsebino je obvezna do konca plačilnega dne, pisni obračun pa je verodostojna listina, na podlagi katere lahko delavec zahteva sodno izvršbo.

Za primere, ko bi delodajalec moral delavcu izplačati nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja, pa tega iz različnih vzrokov ne stori, daje zakon na novo delavcem možnost, da izplačilo nadomestila plače sami uveljavijo pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Novost je tudi institut »začasnega čakanja na delo«, pri čemer se za razliko od prejšnje ureditve, po kateri je delavec, ki mu delodajalec ne more zagotavljati dela, upravičen do 100 odstotkov nadomestila plače, nadomestilo plače ob izpolnjenih pogojih znižuje na 80 odstotkov osnove.

Novi Zakon o delovnih razmerjih je med **najostreje kaznovane prekrške uvrstil kršitve instituta plačila za delo, globo** pa je po novem **mogoče izreči v celotnem razponu**, ki je določena za posamezno globo.

Kljub novo uveljavljeni ureditvi (zakon velja od 12. 4. 2013) glede na ugotovitve iz leta 2013 še ni mogoče oceniti, da je prišlo do sprememb glede **kršitev na področju plačila za delo**. Omenjene kršitve so že peto leto zapored najpogostejše ugotovljene kršitve, in predstavljajo zelo velik del vseh ugotovljenih kršitev - **36,89 %**.

Inšpektorji so sicer ugotovili **3601** kršitev glede instituta plačila za delo. Največ kršitev se je nanašalo na plačilni dan - **1549**, izplačilo regresa za letni dopust - **1318** ter na kraj in način izplačila plače - **385** ugotovljenih kršitev.

Sledijo kršitve glede dodatkov in njihove višine - **103 kršitve**, kršitve glede nadomestila plače - **79 kršitev** ter kršitve glede dodatka za delovno dobo - **39 kršitev**.

Manjše število kršitev je bilo ugotovljenih še glede povračila stroškov v zvezi z delom - **32**, glede pobota - **25 kršitev** ter glede vrste plačil - **13 kršitev**.

Ugotovljenega stanja na tem področju ne gre pripisovati zgolj ureditvi plačila za delo v Zakonu o delovnih razmerjih, temveč tudi drugim okoliščinam v poslovanju gospodarskih subjektov v Republiki Sloveniji.

Prav tako inšpektorji ocenjujejo, da se največji delež prijav nanaša na kršitve glede plačila za delo, v povezavi z njimi pa prejmejo hkrati tudi precej zaprosil za nasvete ali strokovno pomoč glede izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi.

Inšpektorji med drugim pogosto ugotavljajo tudi primere, ko delodajalci izplačujejo plače v gotovini in se praviloma sklicujejo na plačilno nedisciplino, nelikvidnost, blokado računov in podobno. Neredko je tudi izplačilo plač v več delih. Predvsem pri delodajalcih, ki opravljajo delo zunaj Republike Slovenije z napotenimi delavci, smo v številnih primerih zasledili pojav plačila na obroke, in sicer brez dokazil o nakazilu in prejemu. Delodajalec na primer navaja, da je delavcu plačal prevoz, nastanitev, posodil denar in podobno, in ker v pogodbah nimajo točno določenih vrst plačil ter hkrati ni dokazil o tem, je za vodenje inšpekcijskega nadzora zelo težko ugotoviti dejansko stanje. Ugotavljamo tudi, da se delodajalci izogibajo plačilu (in morebitni izterjavi) prispevkov tako, da ne oddajajo REK obrazcev.

V več inšpekcijskih nadzorih smo ugotovili, da delodajalci ustanovijo gospodarsko družbo s sedežem na poštnem nabiralniku, zaposlijo delavce, ki so nemalokrat tujci iz tretjih držav. Delodajalci za opravljeno storitev prejmejo plačilo, naknadno pa na različne načine izginejo in so v nadaljevanju nedosegljivi. Inšpektorji menijo, da je takšno ravnanje predvsem posledica preveč enostavnega ustanavljanja gospodarskih družb. Teh delodajalcev tudi ni mogoče preganjati, ker jih enostavno ni več.

Veliko nepravilnosti glede plačila za delo ugotavljamo tudi v primerih delitve družb, ki so storile kršitev ali so v prekršku, na več družb in z ustanavljanjem vedno novih slamnatih družb, spreminjanjem odgovornih oseb in prenašanjem sedežev družb iz kraja v kraj, tudi s prenosom lastništva na druge

pravne osebe, v zadnjem času predvsem na tujce, tako pravne kot fizične osebe. S tem delavcem onemogočajo rabo pravnih sredstev, zlasti končno izterjavo denarnih zahtevkov iz naslova pogodbe o zaposlitvi, inšpekcije pa ne morejo opraviti upravnega in prekrškovnega postopka.

S splošnega vidika inšpektorji ocenjujejo, da je ugotovljeno stanje v letu 2013 podobno kot v predhodnih obdobjih. Pojavne oblike kršitev so podobne, pri tem pa inšpektorji kot enega glavnih povodov za neplačilo oziroma zamudo pri izplačilih prejemkov iz delovnega razmerja ponovno izpostavljajo nelikvidnost delodajalcev. Kot smo že navedli, se delodajalci pogosto sklicujejo na plačilno nedisciplino in s tem povezano nelikvidnost, ki na koncu privede še do izostanka plačila prejemkov iz delovnega razmerja. Žal vse prepogosto ugotavljamo tudi, da so posamezne družbe ustanovljene zgolj zato, da se opravi določen posel, delodajalec prejme plačilo za opravljeno storitev, delavci pa nato ne prejmejo plačila za opravljeno delo.

Inšpektorat RS za delo je v letu 2013 ugotovil tudi **25 kršitev** Zakona o minimalni plači. Za delo, opravljeno od 1. 1. 2013, je znesek minimalne plače za vse delodajalce v Republiki Sloveniji znašal 783,66 EUR.

3.6. DELOVNI ČAS, ODMORI IN POČITKI TER EVIDENCE NA PODROČJU DELA

V letu 2013 smo ugotovili **547 kršitev** glede delovnega časa, med njimi so najštevilčnejše kršitve glede razporejanja delovnega časa - **418 kršitev** - ter glede neupoštevanjem določb, ki opredeljujejo nadurno delo - **101 kršitev**. Glede razporeditve delovnega časa inšpektorji ugotavljajo, da se kršitve najpogosteje nanašajo na letni raspored letnega časa, ki ga je delodajalec dolžan določiti pred začetkom koledarskega oziroma poslovnega leta in z njim seznaniti delavce in sindikate.

Z institutom delovnega časa so povezani tudi odmori in počitki. V letu 2013 so inšpektorji ugotovili **250 kršitev**, najpogosteje kršitve glede zagotavljanja počitka med zaporednima delovnima dnevnoma in kršitve glede zagotavljanja pravice do tedenskega počitka. Inšpektorji ugotavljajo, da mnogo pogodb o zaposlitvi ne vsebuje določb o razporeditvi delovnega časa. V več primerih delavci tudi niso bili obveščeni o začasni prerazporeditvi in o neenakomerni prerazporeditvi delovnega časa v pisni obliki in pravočasno. Tako so obravnavali kršitve glede prekoračitve tedenskega delovnega časa 56 ur pri neenakomerni razporeditvi in začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa, delodajalci pa delavcem na ta način niso zagotovili 11-urnega počitka v obdobju 24 ur.

Ugotavljanje kršitev glede delovnega časa ter zagotavljanja odmorov in počitkov so pogosto povezane s kršitvami glede evidenc na področju dela. V letu 2013 beležimo bistveno več kršitev Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti (**1688**) kot leto prej (**1250**), od tega so najpogosteje ugotovljene kršitve (**291**) glede obveznosti vodenja evidenc po 12. členu zakona, kršitve glede vodenja evidenc o izrabi delovnega časa pa so bile inšpektorji ugotovili v **371 primerih**. Vedno znova ugotavljamo, da so obravnavane kršitve tesno povezane z vodenjem evidenc delovnega časa. Inšpektorji ugotavljajo, da delodajalci vodijo prirejene evidence, pisane za nazaj ali dvojne evidence, ki so prirejene za inšpektorje, kar pa je brez sodelovanja delavcev težko dokazati. Slednji praviloma niso pripravljeni sodelovati, saj se bojijo izgube zaposlitve. Menimo, da je ureditev evidentiranja in beleženja delovnega časa bistvenega pomena ter da bi natančna ureditev tega področja pripomogla k manjšemu številu kršitev na področju delovnega časa. Prav tako opažamo, da so kršitve glede odmorov in počitkov pogosto ugotovljene pri delodajalcih, ki zaposlujejo državljane držav EU in tujce. Kršitve pa je težko dokazati, saj jih ti delavci redko prijavijo.

Inšpektorji menijo, da bi bilo treba Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti spremeniti, tako da bi zakon predvidel obvezno evidentiranje prihodov in odhodov z dela z evidenčnimi urami, ki ne bo dopuščalo dvoma o pristnosti evidenc. To bi po oceni inšpektorjev pripomoglo k večji verodostojnosti evidenc delovnega časa, posledično pa bi tudi dosegli manj kršitev instituta delovnega

časa oziroma manj izkoriščanja delavcev. Prav tako inšpektorji, tako kot že leta prej, predlagajo dopolnitev kazenskih določb zakona, s čimer bi zagotovili tudi kaznovanje odgovornih oseb delodajalcev, saj se izrekanje glob pogosto izkaže kot učinkovito, kar je razvidno tudi iz poglavja Predlogi po 5. členu Zakona o inšpekciji dela.

3.7. ZAPOSLOVANJE

Inšpektorji za delo so v letu 2013 ugotovili številne kršitve s področja zaposlovanja, kar je gotovo tudi posledica gospodarske krize, ki je že v preteklih letih močno zaznamovala položaj na trgu dela. Inšpektorji še vedno pogosto ugotavljajo kršitve glede sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas, v letu 2013 pa je bilo mogoče zaznati tudi precejšen porast števila kršitev določbe Zakona o delovnih razmerjih, ki prepoveduje delo na podlagi pogodb civilnega prava, kadar so podani elementi delovnega razmerja.

Na splošno je mogoče ugotoviti, da se povečuje delež delavcev, ki delajo v raznih prekernih oblikah dela. Te delavcem ne nudijo takšnega delovnoppravnega in socialnega varstva kot pogodba o zaposlitvi, zlasti še pogodba o zaposlitvi za nedoločen čas, ki naj bi bila glede na sistematiko Zakona o delovnih razmerjih praviloma podlaga za opravljanje dela. Poleg za delavca manj ugodnih ali celo nezakonitih podlag za opravljanje dela pa so inšpektorji tudi v letu 2013 ugotovili številne kršitve glede zaposlovanja na črno.

Še naprej ostaja problematično tudi področje študentskega dela, ki je že zdavnaj preraslo okvire »začasnega in občasnega« del. Nepravilnosti se pojavljajo tudi pri delodajalcih, ki delavce zagotavljajo drugim uporabnikom, kakor tudi pri delodajalcih, ki delavce napotujejo na delo v tujino.

Glede na takšno stanje na trgu dela so bile potrebne nekatere spremembe delovne zakonodaje, ki smo jim bili priča v preteklem letu, pri čemer velja izpostaviti zlasti novi Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1), ki naj bi doprinesel k izboljšanju položaja delavcev. Nekatere pomembnejše spremembe obravnavamo ob posameznih institutih, glede katerih so inšpektorji ugotavljali kršitve oziroma v okviru poglavja o pogodbi o zaposlitvi (spodaj).

Že tu pa omenimo, da je novi Zakon o delovnih razmerjih uvedel tudi novo kategorijo tako imenovane **ekonomsko odvisne osebe**. Zakon opredeljuje ekonomsko odvisno osebo kot samozaposleno osebo, ki na podlagi pogodbe civilnega prava osebno, za plačilo, samostojno in dlje časa opravlja delo v okoliščinah ekonomske odvisnosti ter sama ne zaposluje delavcev. Pri tem ekonomska odvisnost pomeni, da oseba najmanj 80 odstotkov svojih letnih dohodkov pridobi od istega naročnika.

Ekonomske odvisne osebe je zagotovljeno omejeno delovno pravno varstvo po ZDR-1, in sicer se zanje, če s posebnim predpisom ni določeno drugače, uporabljajo določbe tega zakona o prepovedi diskriminacije, zagotavljanju minimalnih odpovednih rokov, prepovedi odpovedi pogodbe o zaposlitvi v primeru neutemeljenih odpovednih razlogov, kakor tudi o zagotavljanju plačila za pogodbeno dogovorjeno delo kot je primerljivo za vrsto, obseg in kakovost prevzetega dela, upošteva kolektivno pogodbo in splošne akte, ki zavezujejo naročnika, ter obveznosti plačila davkov in prispevkov, ter o uveljavljanju odškodninske odgovornosti.

Ekonomske odvisne osebe je za upravičenost do zgoraj omenjenega delovnoppravnega varstva po zaključku vsakega koledarskega ali poslovnega leta dolžna obvestiti naročnika, od katerega je ekonomsko odvisna, o pogojih, pod katerimi deluje, tako da naročniku posreduje vsa dokazila in informacije, potrebne za presojo vprašanja obstoja ekonomske odvisnosti.

Določbe tega zakona o ekonomsko odvisnih osebah se uporabljajo do uveljavitve zakona, ki bo urejal delo in varstvo ekonomsko odvisnih oseb.

3.7.1. Pogodba o zaposlitvi

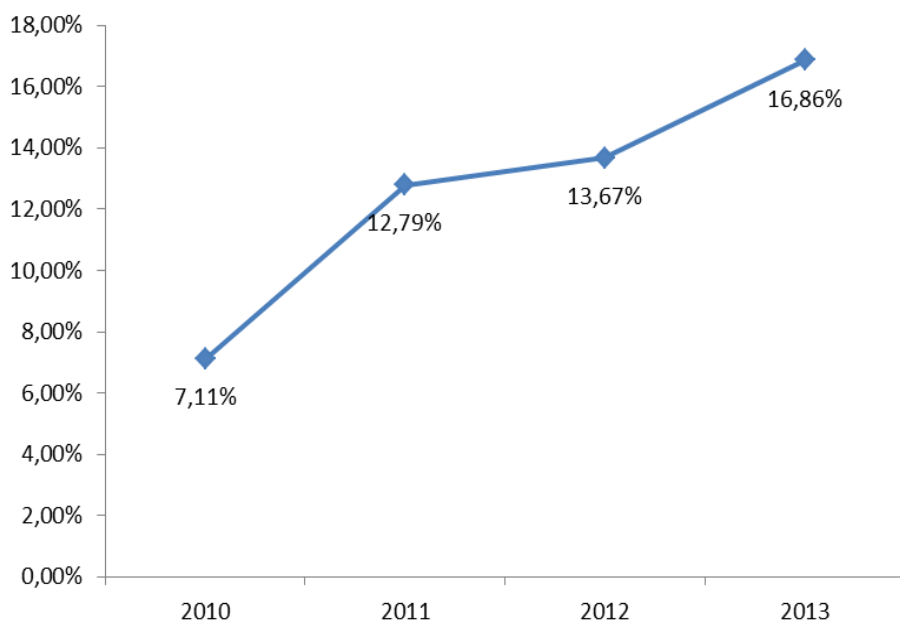
Inšpektorji so v letu 2013 glede instituta pogodbe o zaposlitvi zabeležili **1192 kršitev** določb Zakona o delovnih razmerjih. Gre za kršitve določb od 9. do 74. člena zakona, ki je veljal do 11. 4. 2013, oziroma za kršitve določb od 11. do 76. člena novega Zakona o delovnih razmerjih, ki je v veljavi od 12. 4. 2013. Podobno kot v prejšnjem letu je bilo največ kršitev ugotovljenih glede sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas in glede sklepanja pogodb civilnega prava, kadar so podani elementi delovnega razmerja.

Inšpektorji poročajo, da se pogodba o zaposlitvi za določen čas v praksi pogosto pojavlja ter da v nekaterih primerih še vedno nadomešča institut poskusnega dela. Tako ni presenetljivo, da je bilo tudi v letu 2013 ugotovljenih veliko kršitev glede sklepanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, skupaj **207**. V **124 primerih** so inšpektorji ugotovili kršitve glede razlogov za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Ugotovili so tudi **42 kršitev** glede omejitve sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas ter **41 kršitev** glede posledic nezakonito sklenjene pogodbe o zaposlitvi za določen čas (tako imenovana transformacija pogodbe o zaposlitvi za določen čas v pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas).

Glede tako imenovanega »veriženja« pogodb o zaposlitvi za določen čas inšpektorji opozarjajo na prakso, ko je delavec najprej zaposlen za določen čas pri enem delodajalcu, nato pa se, preden preseže dveletno omejitev trajanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, na istem delu za določen čas zaposli pri drugem delodajalcu. S takšno »rotacijo« delavcev se nekateri delodajalci torej poskušajo izogniti zakonski omejitvi sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas.

Glede na zaznan porast sklepanja pogodb civilnega prava, o katerem poročajo inšpektorji, tudi ni presenečenje, da je bilo v letu 2013 ugotovljenih kar precej kršitev, ko so takšne pogodbe imele elemente delovnega razmerja. Skupno je bila ugotovljena **201** kršitev te vrste, s čimer je prišlo do znatnega porasta teh kršitev v primerjavi z letom 2012, ko so jih inšpektorji ugotovili 121.

Graf 17: Delež kršitev glede sklepanja pogodb civilnega prava v odnosu do vseh kršitev Zakona o delovnih razmerjih glede pogodbe o zaposlitvi v obdobju 2010 – 2013

Inšpektorji poročajo, da se nekateri delodajalci s sklepanjem pogodb civilnega prava skušajo izogniti kaznim zaradi zaposlovanja na črno, sicer pa pogodbe civilnega prava sklepajo tudi posamezniki, ki že

imajo nek vir prihodkov (na primer upokojenci), z delom na podlagi pogodbe civilnega prava pa si skušajo zagotoviti dodaten zaslužek. Prav tako do sklepanja pogodb civilnega prava po poročanju inšpektorjev prihaja v primerih nadomeščanja začasno odsotnih delavcev.

Po številčnosti ugotovljenih kršitev sledi kršitev določbe, skladno s katero mora delodajalec delavcu izročiti pisni predlog pogodbe o zaposlitvi praviloma tri dni pred predvideno sklenitvijo, pisno pogodbo o zaposlitvi pa ob njeni sklenitvi. Tovrstne kršitve so inšpektorji ugotovili v **147 primerih**.

Inšpektorji so v letu 2013 ugotovili tudi precej nepravilnosti glede varovanja dostojanstva delavca pri delu. Skupno so ugotovili **123 kršitev** teh določb, pri čemer se jih je večina (**96**) nanašala na sprejetje ustreznih ukrepov za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu. Novi Zakon o delovnih razmerjih pa je dodatno določil obveznost, da mora delodajalec o sprejetih ukrepih pisno obvestiti delavce na pri delodajalcu običajen način (na primer na določenem oglasnem mestu v poslovnih prostorih delodajalca ali z uporabo informacijske tehnologije). Kršitev te določbe so inšpektorji ugotovili v **27 primerih**.

Inšpektorji so ugotovili tudi **122 kršitev** določbe, po kateri se pravice in obveznosti na podlagi opravljanja dela v delovnem razmerju in vključitev v socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja začnejo uresničevati z dnem nastopa dela, dogovorjenim v pogodbi o zaposlitvi, pri čemer pa je delodajalec dolžan delavca prijaviti v obvezno pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za primer brezposelnosti v skladu s posebnimi predpisi in mu izročiti fotokopijo prijave v 15 dneh od nastopa dela.

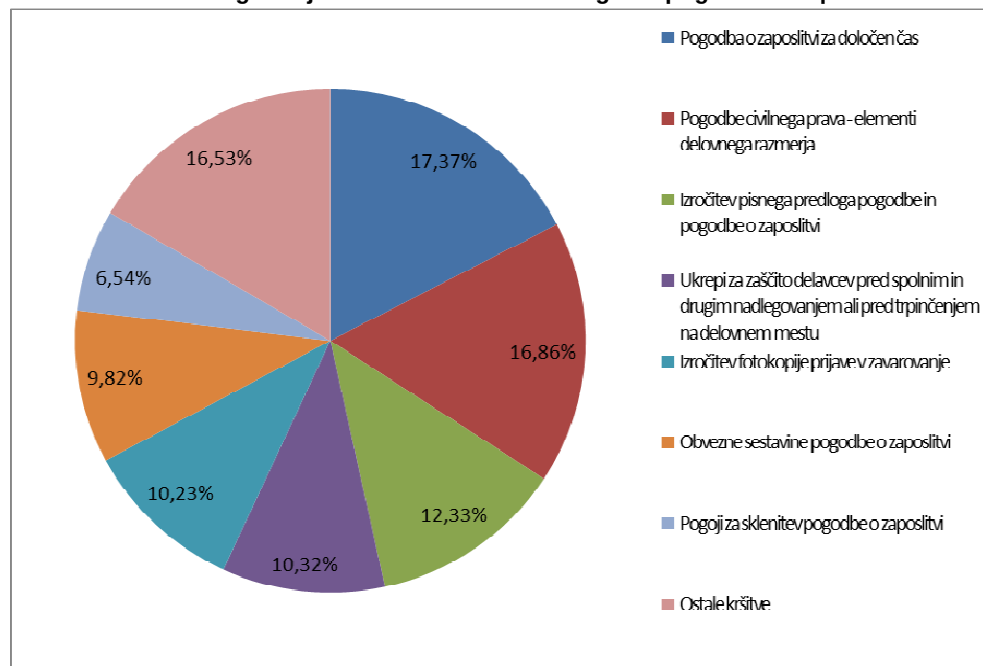
Glede obveznih sestavin pogodbe o zaposlitvi so inšpektorji ugotovili **117 nepravilnosti**. Ob tem omenimo, da je skladno z novim Zakonom o delovnih razmerjih v pogodbi o zaposlitvi, sklenjeni za določen čas, treba navesti tudi razlog za zaposlitev za določen čas.

Inšpektorji so v letu 2013 ugotovili tudi **78 kršitev**, ki so se nanašale na pogoje za sklenitev pogodbe o zaposlitvi.

Nadalje je bilo ugotovljenih **42 kršitev** določbe, v skladu s katero delodajalec zaradi ugotovitve kandidatove zdravstvene zmožnosti za opravljanje dela na svoje stroške napoti kandidata na predhodni zdravstveni pregled v skladu s predpisi o varnosti in zdravju pri delu.

Glede objave prostega delovnega mesta oziroma vrste dela pa so inšpektorji v letu 2013 ugotovili **41 nepravilnosti**. Določbe, ki urejajo omenjeno področje, je novi Zakon o delovnih razmerjih sicer spremenil. Med drugim se spremembe nanašajo na rok za prijavo, ki po novem ne sme biti krajši od treh delovnih dni (prej ni smel biti krajši od petih dni).

Graf 18: Struktura ugotovljenih kršitev določb ZDR glede pogodbe o zaposlitvi

Kot že omenjeno, je 12. 4. 2013 začel veljati novi Zakon o delovnih razmerjih, ki je med drugim prinesel precejšnje spremembe glede obveznosti delavca v zvezi z opravljanjem dela. Pod pogoji iz Zakona o delovnih razmerjih je tako mogoče, da delodajalec z namenom ohranitve zaposlitve ali zagotovitve nemotenega poteka delovnega procesa delavcu pisno odredi začasno opravljanje drugega ustreznega oziroma primerne dela. Izrecno je po novem določeno tudi, da lahko delavec odkloni opravljanje dela po navodilu ali na zahtevo delodajalca, če bi to pomenilo protipravno ravnanje ali opustitev.

Zakon po novem v določenih primerih dopušča tudi možnost sklenitve pogodbe o zaposlitvi za določen čas z delavcem, ki je že zaposlen pri delodajalcu za nedoločen čas. V času, za katerega je sklenjena pogodba za določen čas, pravice, obveznosti in odgovornosti iz pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas mirujejo.

Spremenjene so bile tudi določbe, ki se nanašajo na omejitev sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas. Tako delodajalec skladno z ZDR-1 praviloma ne sme skleniti ene ali več zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen za isto delo (ne več »z istim delavcem in za isto delo«), katerih neprekinjen čas trajanja bi bil daljši kot dve leti. Za isto delo se skladno z novim zakonom šteje delo na delovnem mestu oziroma vrsti dela, ki se dejansko opravlja po določeni sklenjeni pogodbi o zaposlitvi za določen čas. Prav tako je nova določba, po kateri se v omejitev opravljanja dela za določen čas pri uporabniku upošteva tudi opravljanje dela delavca, zaposlenega pri delodajalcu za zagotavljanje dela.

Precejšnjih sprememb so bile deležne tudi določbe, ki se nanašajo na pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku. Med drugim je po novem določeno, da število napotenih delavcev pri uporabniku ne sme presegati 25 odstotkov števila zaposlenih delavcev pri uporabniku, razen če ni s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti določeno drugače (v to omejitev se ne vštevajo delavci, ki so pri delodajalcu za zagotavljanje dela zaposleni za nedoločen čas). Omejitev se ne uporablja za uporabnika – manjšega delodajalca.

Prav tako so bile v poglavju o pogodbi o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, spremenjene oziroma dopolnjene določbe glede zaposlitve za nedoločen ali določen čas, glede dogovora med uporabnikom in

delodajalcem za zagotavljanje dela in napotitve delavca ter glede pravic, obveznosti in odgovornosti uporabnika in delavca. Ob tem je novi zakon za primere kršitev nekaterih določb, ki se nanašajo na pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, uvedel globe za uporabnika.

Spremenjene so bile tudi določbe o pogodbi o zaposlitvi s poslovodnimi osebami ali prokuristi ter dodane določbe glede vodilnih delavcev. Spremenjene so bile tudi določbe o spremembi delodajalca zaradi pravnega prenosa podjetja ali dela podjetja, izvedenega na podlagi zakona, drugega predpisa, pravnega posla oziroma pravnomočne sodne odločbe ali zaradi združitve ali delitve.

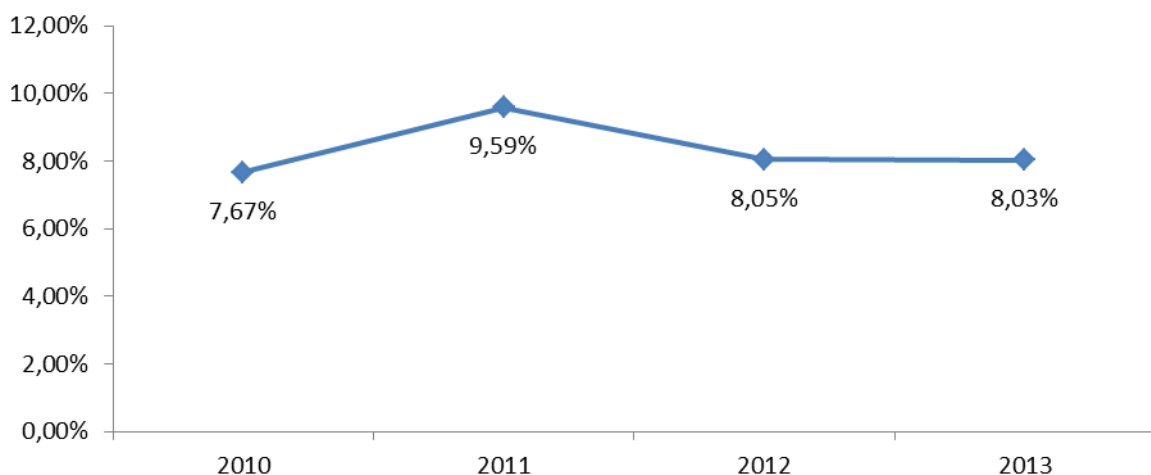
3.7.2. Zaposlovanje na črno

Kot smo omenili že v poglavju o pogodbi o zaposlitvi, poskušajo nekateri delodajalci s sklepanjem pogodb civilnega prava prikriti zaposlovanje na črno. Nekateri delodajalci pa po poročanju inšpektorjev delavca sicer zaposlijo, torej sklenejo z njim pogodbo o zaposlitvi, a le za krajši delovni čas od polnega, pri čemer delavec delo opravlja v znatno večjem obsegu. Za delo, opravljeno v večjem obsegu, kot je dogovorjen s pogodbo o zaposlitvi, delavec dobi plačilo »na roko«. Inšpektorji tudi poročajo, da se nekateri delodajalci, pri katerih ugotovijo zaposlovanje na črno, izgovarjajo, da so želeli delavca pred zaposlitvijo preizkusiti.

V nekaterih primerih pa po poročanju inšpektorjev zakonite zaposlitve ne želijo niti delavci sami, ker bi s tem izgubili določene pravice (na primer nadomestilo za brezposelnost, pokojnino). Nekaterim delavcem takšno »zaposlovanje« ustreza tudi zato, ker na ta način dobijo večje neto izplačilo ali na primer zato, ker se na njihovem transakcijskem računu vodijo izvršbe.

Zaposlovanje na črno kljub prizadevanjem inšpektorjev za delo tako še naprej ostaja eden ključnih problemov na področju zaposlovanja. Inšpektorji za delo so namreč v letu 2013 ugotovili **780 kršitev** Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, s čimer se je število ugotovljenih kršitev tega predpisa v primerjavi z letom 2012 povečalo za približno 17 odstotkov.

Graf 19: Delež kršitev glede zaposlovanja na črno glede na vse kršitve na področju delovnih razmerij v obdobju 2010 – 2013

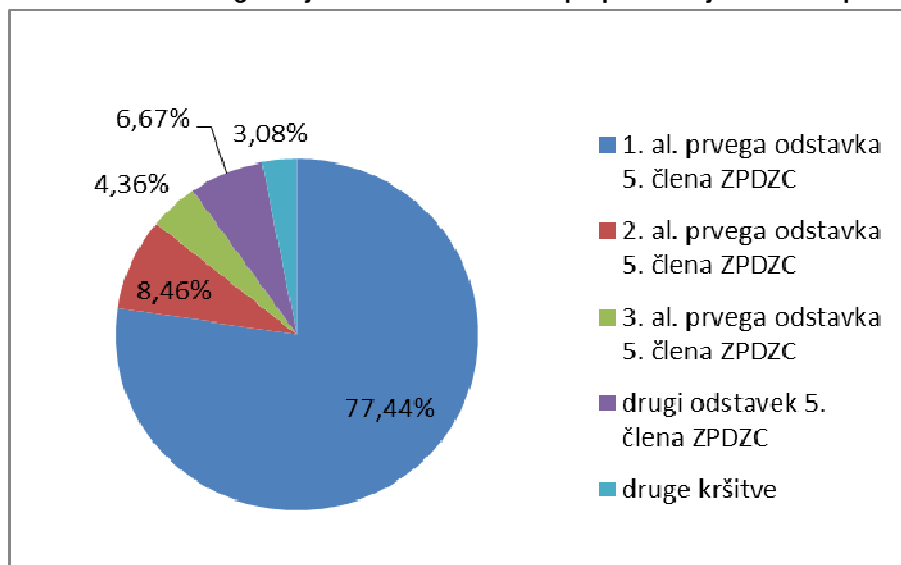
Ugotovljenih so bili kar **604 primeri**, ko pravna oseba ali podjetnik, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, z delavcem ni sklenil pogodbe o zaposlitvi oziroma pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo, in delavca ni prijavil v zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Inšpektorji so ugotovili tudi **66 kršitev**, ko je pravna oseba ali podjetnik, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, zaposlil tujca ali osebo brez državljanstva v nasprotju s predpisi o zaposlovanju tujcev, **34 kršitev**, ko je omogočil delo dijaka ali študenta brez ustrezne napotnice pooblaščen organizacije za posredovanje dela oziroma je omogočil, da je to napotnico uporabila za delo druga oseba.

Za zaposlovanje na črno se šteje tudi, kadar posameznik v svojem imenu in za svoj račun zaposli delavca, ki zanj opravlja delo na črno. Inšpektorji so v letu 2013 ugotovili **52 tovrstnih nepravilnosti**.

Druge kršitve obravnavanega predpisa so bile ugotovljene v manjšem številu.

Graf 20: Struktura ugotovljenih kršitev Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v letu 2013

Omenimo še, da je bil Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno tudi v letu 2013 deležen manjših sprememb. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju trga dela (ZUTD-A) je bil spremenjen tako, da sta z dnem uveljavitve ZUTD-A prenehala veljati druga alineja drugega odstavka 7. člena in 12. b člen Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (nanašala sta se na malo delo kot izjemo od zaposlovanja na črno). Navedeni določbi sta se uporabljali še do 1. julija 2013.

3.7.3. Prepoved diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu

Kršitve prepovedi diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu inšpektorji za delo še naprej ugotavljajo v zelo redkih primerih. Gre za skupino kršitev, ki jih je v okviru inšpekcijskega postopka v večini primerov kljub prizadevanju težko dokazati. Inšpektorji se namreč ob pogosto pomanjkljivih in anonimnih prijavah pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov soočajo tudi s pomanjkanjem materialnih dokazov ter s strahom žrtev in prič, ki se glede kršitev ne želijo izpostavljati. Inšpektorji ob tem ugotavljajo tudi, da nekateri delavci konflikta ne skušajo najprej razrešiti pri delodajalcu, temveč se najprej obrnejo na inšpektorja, od katerega imajo v takih primerih včasih tudi nerealna pričakovanja.

Glede trpinčenja na delovnem mestu inšpektorji prijaviteljem ali vlagateljem zaposil za strokovno pomoč svetujejo, naj vodijo dnevnik trpinčenja, z zapisom datumov in opisom nezakonitih dejanj. K lažjemu ugotavljanju trpinčenja lahko namreč po ugotovitvah inšpektorjev pripomorejo aktivnosti prijavitelja (zbiranje dokazov, vodenje dnevnika), medtem ko samo zatrjevanje, da so trpinčeni, težko pripelje do tega, da bi inšpektor pri nadzoru dejansko ugotovil kršitev.

Inšpektorji poročajo tudi, da delavci pogosto niso seznanjeni z vsebino oziroma ne razumejo pojma trpinčenja na delovnem mestu. Nekateri delavci tako že dolžnosti iz delovnega razmerja povezujejo s trpinčenjem na delovnem mestu ali pa že manjše konflikte dojemajo kot trpinčenje.

Težave z dokazovanjem se pojavljajo tudi glede spolnega ali drugega nadlegovanja. Podobno kot v primerih trpinčenja pa se delavci, ki so žrtve nadlegovanja, pogosto ne želijo izpostaviti, saj se bojijo odziva delodajalca.

Pogosteje pa inšpektorji ugotovijo kršitve prepovedi diskriminacije, zlasti še pri zaposlovanju. Deloma je tako zaradi položaja prijavitelja, kadar gre za neizbranega kandidata, ki se v odnosu do delodajalca ne boji povračilnih ukrepov, deloma pa tudi zaradi lažje dokazljivosti teh kršitev. Pri tem med osebnimi okoliščinami nekoliko izstopa okoliščina družinskega stanja oziroma ugodnejše obravnavanje kandidatov za zaposlitev zaradi te okoliščine.

Večino kršitev glede diskriminacije inšpektorji ugotovijo v javnem sektorju. Ob tem je na splošno mogoče ugotoviti, da se zaposleni v javnem sektorju običajno bolj zavedajo svojih pravic iz delovnega razmerja in se jih tudi ne bojijo uveljavljati tako kot delavci v zasebnem sektorju.

Inšpektorji so v letu 2013 ugotovili **9 kršitev** prepovedi diskriminacije, od tega se jih je **7** nanašalo na diskriminacijo pri zaposlovanju, **2** pa na diskriminacijo v času trajanja delovnega razmerja.

Kot v preteklih letih so inšpektorji tudi v letu 2013 ugotovili precej kršitev določb o varovanju dostojanstva delavca pri delu (skupno **123**), pri čemer se jih je večina nanašala na sprejetje oziroma upoštevanje ustreznih ukrepov za zaščito delavcev, nekaj pa se jih je nanašalo tudi na obveščanje delavcev o teh ukrepih. Vprašanje zagotavljanja varstva pred trpinčenjem in (spolnim) nadlegovanjem pa seže tudi na področje zagotavljanja varnega in zdravega dela, pri čemer se na področju varnosti in zdravja pri delu uporablja pomensko precej širši pojem psihosocialnih dejavnikov tveganja. Več o teh kršitvah navajamo v drugem poglavju tega poročila, ki se nanaša na področje varnosti in zdravja pri delu.

Ob tem dodajamo, da so bile z novim Zakonom o delovnih razmerjih nekaterih sprememb deležne tudi določbe, ki se nanašajo na prepoved diskriminacije, trpinčenja in nadlegovanja. Kot smo omenili že v poglavju o pogodbi o zaposlitvi, je bil dopolnjen člen, ki se nanaša na varovanje dostojanstva delavca pri delu, in sicer tako, da mora delodajalec o sprejetih ukrepih za zaščito delavcev pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu pisno obvestiti delavce na pri delodajalcu običajen način (na primer na določenem oglasnem mestu v poslovnih prostorih delodajalca ali z uporabo informacijske tehnologije).

Glede določb o prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu pa je bila v zakon vključena določba, na podlagi katere delavec, ki je žrtev trpinčenja, ne sme biti izpostavljen neugodnim posledicam zaradi ukrepanja, ki ima za cilj uveljavitev prepovedi trpinčenja na delovnem mestu.

Spremenjene so bile tudi kazenske določbe zakona, in sicer je po novem sankcioniran novi 7. člen Zakona o delovnih razmerjih, ki se nanaša na prepoved spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu. Inšpektor za delo lahko tako po novem v prekrškovnem postopku ukrepa tudi, če delodajalec krši prepoved trpinčenja na delovnem mestu. V primeru kršitev prepovedi (spolnega) nadlegovanja je imel podlago za ukrepanje že v prej veljavnem zakonu, saj se je (in se še vedno) nadlegovanje štelo za diskriminacijo, medtem ko je možnost ukrepanja v prekrškovnem postopku zaradi trpinčenja na delovnem mestu določena povsem na novo.

Kljub navedenemu ostaja na tem področju v ospredju preventivno delovanje inšpektorata. Tudi v tem delu so bile kazenske določbe z novim Zakonom o delovnih razmerjih dopolnjene. Po novem je tako mogoče v postopku o prekršku ukrepati tudi zoper delodajalca, ki delavcev ne obvesti o sprejetih ukrepih za njihovo zaščito pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali pred trpinčenjem na delovnem mestu.

3.7.4. Zaposlovanje in delo tujcev

V letu 2013 ponovno beležimo upad ugotovljenih kršitev Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (ZZDT), in sicer je bilo evidentiranih **51 kršitev** tega predpisa (v letu 2012: 74 kršitev, 2011: 83 kršitev, 2010: 224 kršitev).

Od tega so inšpektorji ugotovili **11 kršitev** 10. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev, ki ureja delovna dovoljenja. **Deset** se jih je nanašalo na prvi odstavek tega člena, to je na sklenitev pogodbe o zaposlitvi, pogodbe o delu ali druge civilnopravne pogodbe s tujcem, ki nima delovnega dovoljenja.

Inšpektorji so ugotovili tudi **9 kršitev** 6. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (zaposlitev in delo), vse so se nanašale na četrti odstavek tega člena, ki določa, da sme tujec z dovoljenjem za zaposlitev ali z dovoljenjem za delo v Republiki Sloveniji opravljati samo tisto delo, za katero mu je bilo izdano delovno dovoljenje, razen zastopnika, ki lahko opravlja vsa dela v okviru dejavnosti, za opravljanje katerih je delodajalec registriran.

V **8 primerih** so inšpektorji ugotovili še kršitev prvega odstavka 18. člena Zakona o zaposlovanju tujcev, torej kršitev, ko delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, zavezanec za prijavo, ki izvaja storitve v Republiki Sloveniji, ni prijavil začetka izvajanja storitve.

Druge nepravilnosti so bile ugotovljene v manjšem številu oziroma zgolj v posamičnih primerih. Od tega so inšpektorji ugotovili **4 kršitve** drugega odstavka 60. člena ZZDT, ki določa, da je tujec dolžan hraniti kopijo osebnega delovnega dovoljenja na mestu, kjer dela, in ga na zahtevo pristojnega nadzornega organa predložiti kot dokazilo v postopku. Ugotovljenih je bilo tudi **5 kršitev** tretjega odstavka istega člena, ki določa, da če je delovno dovoljenje izdano na vlogo delodajalca, pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, je ta dolžna sodelovati v postopku nadzora z vso zahtevano dokumentacijo, en izvod delovnega dovoljenja pa stalno hraniti na sedežu poslovanja ali na vsakokratnem delovišču na terenu, kadar se dejavnost opravlja zunaj sedeža.

Posamične kršitve so bile ugotovljene glede usposabljanja tujih napotenih delavcev, izvajanja storitev z napotenimi delavci, prijave začetka dela tujca ter vrnitve delovnega dovoljenja.

Kot smo omenili že v poglavju o zaposlovanju na črno, so inšpektorji v letu 2013 ugotovili tudi **66 kršitev**, ko je delodajalec zaposlil tujca ali osebo brez državljanstva v nasprotju s predpisi o zaposlovanju tujcev.

3.7.5. Posredovaje zaposlitve in zagotavljanje dela

Inšpektorji glede izvajanja Zakona o urejanju trga dela v letu 2013 izpostavljajo problematiko, ki smo jo ugotavljali tudi v prejšnjih poročevalskih obdobjih, to je zagotavljanje dela delavcev drugemu delodajalcu na podlagi tako imenovanih pogodb o poslovnem sodelovanju. Inšpektorji ob tem ugotavljajo, da napoteni delavci delo opravljajo z delavci drugega delodajalca v istih proizvodnih prostorih, z istimi delovnimi sredstvi in na istem delovišču, vsi pod enotnim vodenjem in nadzorom. Ugotavljamo tudi opravljanje dejavnosti brez ustreznega vpisa v register, pri tem pa so v tem

poročevalskem obdobju izpostavljene zlasti pekarne, kjer opravljajo delo praviloma tujci, državljani tretjih držav.

Inšpektorji so tako v letu 2013 ugotovili **45 kršitev**, ko je delodajalec dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku opravljal brez vpisa v ustrezní register (**32 kršitev**) oziroma evidenco (**13 kršitev**). Hkrati so ugotovili tudi **45 kršitev** drugega odstavka 166. člena Zakona o urejanju trga dela, v skladu s katerim sme uporabnik sprejeti delavce le od delodajalca, ki je vpisan v register (iz 168. člena zakona) ali v evidenco (iz 169. člena zakona).

Glede zagotavljanja dela delavcev je bilo ugotovljenih še **18 nepravilnosti**, ki so se nanašale na opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku (163. člen Zakona o urejanju trga dela), **posamični kršitvi** pa sta se nanašali še na obveznosti delodajalca za zagotavljanje dela in obveznosti uporabnika.

Glede zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku pa so inšpektorji ugotovili tudi **eno kršitev** Zakona o delovnih razmerjih, ki se je nanašala na pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku.

3.8. DRUGE KRŠITVE S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIJ

Med drugimi kršitvami Zakona o delovnih razmerjih so v letu 2013 tako kot prejšnja leta najbolj izstopale kršitve, ki se nanašajo na prenehanje pogodbe o zaposlitvi (**489**) ter kršitve glede odmere in izrabe letnega dopusta (**149**). Manj kršitev v primerjavi s preteklim poročevalskim obdobjem je bilo ugotovljenih glede varstva nekaterih kategorij delavcev (**22**), ugotovljenih pa je bilo več kršitev Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (**179**), več kršitev Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih (**76**). Ugotovljenih kršitev glede kolektivnih pogodb je zanemarljivo malo.

3.8.1. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi

V letu 2013 so inšpektorji na podlagi opravljenih inšpekcijskih pregledov ugotovili **489 kršitev** glede prenehanja pogodbe o zaposlitvi in ne predstavlja bistvenega odstopanja glede na preteklo leto. Največ kršitev so ugotovili v dejavnosti gradbeništva (**104**), v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil, gostinstvu in v dejavnosti prometa. Menimo, da se delodajalci na splošno bolj zavedajo posledic nezakonitih odpovedi in tudi tožb na delovnih in socialnih sodiščih, saj delavci večinoma izkoristijo vse pravne poti za ohranitev zaposlitve in delodajalce prijavljajo Inšpektoratu RS za delo.

Izmed vseh kršitev glede prenehanja pogodbe o zaposlitvi so inšpektorji največ kršitev ugotovili glede **vsebine in oblike odpovedi pogodbe o zaposlitvi (94)**, **vročitve odpovedi pogodbe o zaposlitvi (65)** in glede **(ne)izplačila odpravnine (113)**. Ugotavljamo, da predvsem manjši delodajalci ne poznajo postopkov redne ali izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, prav tako delodajalci urejanje kadrovske pravnih zadev prepuščajo računovodskim servisom, za kar pa ti niso usposobljeni. Hude kršitve glede odpovedi pogodbe o zaposlitvi delodajalci storijo tako, da delavce pred potekom veljavnosti pogodbe o zaposlitvi odjavijo iz obveznih zavarovanj in jim ob tem ne vročijo odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Opažamo, da delodajalci z delavci raje kot pogodbe za nedoločen čas sklepajo pogodbe za določen čas, ker se s tem izognejo vsem zapletom glede odpovedi. Pogosto se pojavljajo tudi primeri, ko stranki pogodbe o zaposlitvi skleneta sporazum o prenehanju pogodbe o zaposlitvi, delavci pa ne vedo, da v takem primeru niso upravičeni do pravic iz naslova brezposelnosti.

Glede **posebnega varstva delavcev pred odpovedjo** je bilo ugotovljenih **22 kršitev**. V to skupino sodijo starejši delavci, starši, predstavniki delavcev in invalidi ter odsotni z dela zaradi zdravstvenih težav. Od vseh kršitev se jih je **10** nanašalo na primere odpovedi pogodbe o zaposlitvi staršem,

invalidom in odsotnim z dela iz zdravstvenih razlogov je bila odpovedana pogodba o zaposlitvi v **10 primerih**, v **2 primerih** pa je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana starejšemu delavcu v nasprotju s 114. členom Zakona o delovnih razmerjih.

3.8.2. Letni dopust

Inšpektorji so v letu 2013 ugotovili **149 kršitev** določb Zakona o delovnih razmerjih glede letnega dopusta. Največ kršitev so inšpektorji ugotovili glede opustitve obveznosti delodajalca po pisnem obvestilu o odmeri letnega dopusta (**85 primerov** od **149 kršitev**). Po dejavnostih so inšpektorji največ kršitev glede letnega dopusta zabeležili v gradbeništvu (**28**) ter v trgovini, vzdrževanju in popravilih (**30**). Vprašanja na temo letnega dopusta se najpogosteje nanašajo na izrabo letnega dopusta, predvsem v primerih daljših odsotnosti z dela zaradi bolniških in porodniških odsotnosti, ter vprašanja glede pravice do sorazmernega dela dopusta. Takšna vprašanja so stalnica strokovnih pomoči, ki jih Inšpektorat RS za delo nudi glede uresničevanja zakonov in drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov iz svoje pristojnosti. Ugotavljamo, da predvsem manjši delodajalci napačno odmerjajo letni dopust, ker ne vedo, katera kolektivna pogodba jih zavezuje. Prav tako odkrivamo primere, ko delodajalci delavcem ne omogočajo koriščenja dopusta tako, da v enem delu traja najmanj dva tedna skupaj, pri tem pa se izgovarjajo, da se soočajo z željami posameznih delavcev po krajšem koriščenju letnega dopusta.

Glede letnega dopusta izpostavljamo še prakso nekaterih delodajalcev (posebej v dejavnosti gradbeništva), ki pošiljajo delavce na letni dopust, po poteku petih dni pa začnejo postopek izredne odpovedi zaradi neupravičene odsotnosti delavcev.

3.8.3. Varstvo nekaterih kategorij delavcev in delo otrok, mlajših od 15 let, vajencev, dijakov in študentov

V letu 2013 so inšpektorji ugotovili **24 kršitev** določb, ki se nanašajo na varstvo določenih kategorij delavcev, kot so opredeljene v IV. poglavju Zakona o delovnih razmerjih:

- **6 kršitev**, ki se nanašajo na varstvo delavcev v času nosečnosti in starševstva v zvezi z nadurnim in nočnim delom,
- **7 kršitev**, ki se nanašajo na varstvo delavcev, ki še niso dopolnili 18 let,
- **3 kršitve** glede varstva starejših delavcev v zvezi z nadurnim in nočnim delom,
- **5 kršitev** glede opravljanja dela otrok, mlajših od 15 let, vajencev, dijakov in študentov,
- **3 kršitve**, ki se nanašajo na pravice delovnih invalidov.

4. CILJANI NADZORI INŠPEKTORATA RS ZA DELO V LETU 2013

V letu 2013 je Inšpektorat RS za delo izvedel **18 usmerjenih akcij**. Od vseh usmerjenih akcij nadzora jih je bilo **6** izvedenih na področju nadzora delovnih razmerij, **12** na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu. V sklopu teh akcij so bile **3** izvedene z obeh področij nadzora (lokali s hitro prehrano, nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje in varstva pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih, trgovina).

Tabela 3: Usmerjene akcije Inšpektorata RS za delo v letu 2013

Naziv akcije	Delovna razmerja	Varnost in zdravje pri delu
Akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti zavarovalništva	x	
Poostren nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti cestnega potniškega in tovornega prometa	x	
Poostren nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v dejavnosti gostinstva – lokali s hitro prehrano	x	x
Usmerjena akcija nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje pri delodajalcih, ki se ukvarjajo z dejavnostjo prodaje prek spletnih trgovin	x	
Akcija nadzora delovnopravne zakonodaje ter predpisov o varnosti in zdravju pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih	x	x
Usmerjena akcija nadzora delovnopravne zakonodaje ter varnosti in zdravja pri delu v dejavnosti trgovine	x	x
Usmerjeni nadzor nad izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih, izbranih na osnovi metodologije naključnih števil – reprezentativni vzorec		x
Akcija nadzora nad izvajanjem zakona o omejevanju porabe alkohola		x
Akcija nadzora pri družbah z dovoljenjem za delo za opravljanje strokovnih nalog varnosti pri delu		x
Akcija nadzora nad zagotavljanjem in izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu delavcev, izpostavljenih stirenu (nadaljevanje v 2014)		x
Akcija nadzora v zvezi z ustreznostjo varnostnih listov pri uporabi nevarnih kemičnih snovi (nadaljevanje v 2014)		x
Akcija nadzora delovnih pogojev in osebne varovalne opreme pri delodajalcih glede preprečevanja zdrsov in padcev na istem nivoju		x
Akcija nadzora v zvezi z izvajanjem predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri izpostavljenosti delavcev umetnim optičnim sevanjem		x
Koordinirana akcija nadzora spoštovanja zakonodaje varnosti in zdravja pri delu v dejavnosti gozdarstva		x
Akcija nadzora nad izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu v zvezi s promocijo zdravja na delovnih mestih		x

Z usmerjenimi akcijami inšpektorat izvaja nadzor nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje in zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcih v dejavnostih, v katerih se določene kršitve pogosteje ugotavljajo oziroma se v akcijah preverja izvajanje določenega instituta delovnega prava. Inšpekcijski pregledi v okviru akcij (**6055 opravljenih pregledov** v okviru akcij, vseh inšpekcijskih pregledov v letu 2013 pa je bilo **18.745**) sicer zajemajo precejšen delež (**32 %**) opravljenih inšpekcijskih pregledov in tako predstavljajo pomemben segment delovanja Inšpektorata RS za delo.

Več informacij glede namena, izvedbe in ugotovitev posameznih akcij, je razvidnih iz poročil o izvedbi posamezne akcije, ki so objavljena na spletni strani Inšpektorata RS za delo.

5. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

5.1. UVOD

V letu 2013 je socialna inšpekcija izvajala redne in izredne inšpekcijske nadzore ter v posameznih primerih v skladu z zakonom nadzirala strokovna ravnanja izvajalca v posameznih zadevah. Izvedla je **164 rednih inšpekcijskih nadzorov**, ki so bili določeni s Programom rednih inšpekcijskih nadzorov na področju socialnega varstva v letu 2013, ter **zaključila z obravnavo 196 pobud za izredne inšpekcijske nadzore**. V 27 primerih so bili izpolnjeni z zakonom določeni pogoji za izvedbo izrednih inšpekcijskih nadzorov. Po **zaključenih inšpekcijskih nadzorih v 191 zadevah** so bila v skladu s prvim odstavkom 107. člena Zakona o socialnem varstvu v 49 zadevah izvajalcem naložena naročila za odpravo pomanjkljivosti, v 16 zadevah pa so jim bili za odpravo ugotovljenih nepravilnosti z odločbo izrečeni ukrepi.

Z inšpekcijskim nadzorom na področju socialnega varstva je zagotovljen nadzor nad izvajanjem socialnovarstvenih storitev in spoštovanjem predpisov, s katerimi so izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti podeljena javna pooblastila.

Posebnosti inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva urejata:

- Zakon o socialnem varstvu in
- Pravilnik o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva.

5.1.1. Subjekti inšpekcijskega nadzora

Socialna inšpekcija nadzira delo javnih socialnovarstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialnovarstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo (izvajalci), ter izvajanje dopolnilnih, razvojnih in preventivnih programov na področju socialnega varstva ter varstva otrok in družine, ki so sofinancirani po posebnih pogodbah z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (programi). Pri izvajalcih opravlja socialna inšpekcija nadzor nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu (zakon) in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter nadzor nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge posameznim izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti. Socialna inšpekcija nadzira tudi izvajanje nalog, ki jih zakon nalaga lokalnim skupnostim. Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora nad programi inšpekcija preverja skladnost izvajanja programa glede na prijavo na razpis za dodelitev sredstev, morebitno verifikacijo programa ter pogodbo o izvajanju programa. Za nadzor programov se smiselno uporabljajo določbe o izvajanju izrednega inšpekcijskega nadzora.

5.1.2. Oblike inšpekcijskega nadzora

Inšpekcijski nadzor se opravlja kot redni ali izredni. **Redni inšpekcijski nadzor** se opravi pri vsakem izvajalcu **najmanj enkrat v obdobju treh let**. **Izredni inšpekcijski nadzor** pa se izvede **na zahtevo upravičenca** do storitve ali njegovega zakonitega zastopnika oziroma druge osebe, ki je imela v postopku položaj stranke. Izredni inšpekcijski nadzor lahko zahteva tudi ustanovitelj izvajalca ali organ upravljanja izvajalca, opravi se lahko tudi na utemeljeno pobudo družinskega člana upravičenca ali uporabniškega združenja, na zahtevo reprezentativnega sindikata pri delodajalcu oziroma vedno, ko se na podlagi različno pridobljenih informacij oceni, da je to potrebno.

Ravnanje po veljavnih predpisih je temelj pravne varnosti. S predpisi se omejujejo ali nalagajo ravnanja in obveznosti tako izvajalcem socialnovarstvene dejavnosti, ki jih nadzira inšpekcija, kot tudi pobudnikom in drugim uporabnikom socialnovarstvene dejavnosti, katerih ravnanja pa inšpekcija razumljivo ne nadzira.

Inšpektor je pooblaščen, da na podlagi ugotovljenega nespoštovanja predpisov sprejme ukrepe, ki naj zagotovijo zakonito stanje. Spoštovanje in izvajanje zakonov ter vzpostavitev zakonitega stanja na podlagi inšpekcijskih pooblastil predstavlja **varovanje oziroma zaščito javnega interesa**. Zakonitost je vedno v javnem interesu, ni pa nujno tudi v interesu posameznika. Zaradi navedenega lahko prihaja do kolizije interesov. Položaj stranke v postopku inšpekcijskega nadzora ima samo izvajalec socialnovarstvene dejavnosti in ne pobudnik nadzora. Dolžnost inšpektorja je, da se, čeprav pobudniki nimajo položaja stranke, odzove na informacije iz pobud, ki opozarjajo na morebitne kršitve. Inšpektorjeva dolžnost je, da pobudo obravnava ter opravi inšpekcijski nadzor ali pa ga na podlagi z zakonom opredeljenih razlogov ne izvede. Inšpektor pri tem preuči, če pobuda izpolnjuje pogoje iz 5. odstavka 105. člena zakona. Socialna inšpekcija v postopku inšpekcijskega nadzora ne odloča o pravici, obveznosti ali pravni koristi pobudnika, temveč dosledno varuje javni interes. Inšpektorju predstavljajo očitki iz konkretne pobude samo namig o možnosti kršenja predpisa, katerega izvajanje nadzira, in s tem posega v varovani javni interes. Zato inšpektor preverja utemeljenost očitkov iz pobude predvsem zaradi varovanja javnega interesa.

Izvedba rednega in izrednega nadzora se torej razlikuje. Pri izrednem inšpekcijskem nadzoru inšpektor poleg preverjanja izvajanja in spoštovanja zakonov ter drugih predpisov poskuša v primerih, ko predpisi niso kršeni, ugotoviti razloge, zaradi katerih je med izvajalcem in uporabnikom prišlo do takega nezaupanja, da učinkovito sodelovanje praktično ni več mogoče.

V skladu s 1. odstavkom 107. člena zakona inšpektor v primerih, ko ugotovi **manjše napake, nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki ne vplivajo bistveno** na izvajanje storitve oziroma na zakonitost poslovanja, strokovnost dela, zagotavljanje pravic uporabnikov ali na predpisano kakovost storitev, na vodenje postopkov ali na uveljavljanje pravic uporabnika (pomanjkljivosti), **ustno opozori na nepravilnosti** in na njihove posledice ter **določi rok za odpravo**, kar navede **v zapisniku o inšpekcijskem nadzoru**.

Če inšpektor ugotovi **večje nepravilnosti**, napake ter kršitve predpisov (nepravilnosti), **ki imajo bistven vpliv**, pa **odredi potrebne ukrepe ter določi rok za njihovo izpolnitev z odločbo**.

5.2. PODATKI O DELOVANJU SOCIALNE INŠPEKCIJE V LETU 2013

V socialni inšpekciji so bili v letu 2013 zaposleni **4 inšpektorji**. Eden od inšpektorjev opravlja tudi naloge direktorja inšpekcije. Zaradi svoje »majhnosti« ima vsaka odsotnost inšpektorja zaradi bolniškega staleža ali zaradi opravljanja drugih delovnih nalog, ki niso neposredno inšpekcijske, na primer: organizacijska dela, obveščanje javnosti, sodelovanje v delovnih strokovnih organih, pomemben vpliv na obseg opravljenega neposrednega inšpekcijskega dela.

5.2.1. Redni inšpekcijski nadzori

Redne inšpekcijske nadzore je socialna inšpekcija opravljala na podlagi Programa rednih inšpekcijskih nadzorov na področju socialnega varstva v letu 2013 (letni program). Z letnim programom so bili določeni izvajalci, pri katerih je bil opravljen redni inšpekcijski nadzor, ter strokovna področja, ki so jih inšpektorji pri rednih nadzorih še posebno podrobno preučili.

Redni inšpekcijski nadzori po letnem programu naj bi se izvajali do konca februarja 2014, vendar so v tokratnem poročilu navedeni samo podatki do 31. 12. 2013. S tem želimo v bodoče zagotoviti, da se bodo vsi podatki iz letnega poročila inšpektorata nanašali na isto časovno obdobje (tako je v programu dela za leto 2014 določeno, da se redni nadzori v letu 2014 izvedejo do konca decembra).

Redne nadzore so inšpektorji opravili pri 164 izvajalcih socialnovarstvene dejavnosti.

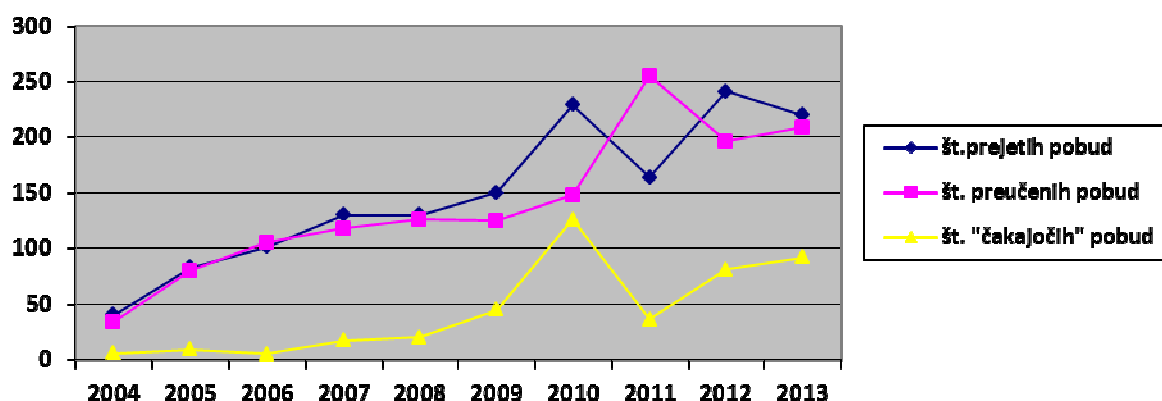
Tabela 4: Redni inšpekcijski nadzori, opravljeni v letu 2013

Izvajalci	Število rednih nadzorov
centri za socialno delo, krizni centri za mlade in naloge koordinatorjev	16
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo za starejše – domovi za starejše in koncesionarji	30
izvajalci storitve pomoč družini na domu v obliki socialne oskrbe – javni zavodi, koncesionarji in izvajalci z dovoljenjem za delo	38
občine – naloge, ki jih zakon nalaga lokalnim skupnostim za zagotavljanje storitve pomoči na domu v obliki socialne oskrbe	61
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napreduvalno kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja – javni zavodi in koncesionarji	5
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo otrok in mladostnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju – zavodi za usposabljanje	3
izvajalci socialnovarstvene storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe – varstveno-delovni centri in koncesionarji	7
izvajalci socialnovarstvene storitve socialni servis	4
SKUPAJ	164

5.2.2. Izredni inšpekcijski nadzori

V letu 2013 je inšpekcija prejela 220 pobud (2012: 196 pobu) ter zaključila z obravnavo 209 pobud. Kljub višjemu številu preučenih pobud, se je število pobud, ki še čakajo na preučitev, tako zvišalo še za 11. Ob koncu leta je ostalo še 92 pobud, ki čakajo na preučitev.

Graf 21: Število prejetih, preučenih* in na preučitev čakajočih pobud za inšpekcijske nadzore v letih 2004 – 2013

* V število preučenih pobud v letu 2011 je vključenih tudi 62 pobud direktorja inšpekcije na področju skrbništva. Te pobude so bile obravnavane od jeseni leta 2010 do pomladi 2011, šteta pa samo v letnem poročilu za leto 2011. Zato število preučenih pobud v letu 2011 izstopa iz opaznega trenda zviševanja števila preučenih pobud.

Največ prejetih in preučenih pobud se je tudi v letu 2013 nanašalo na ravnanja centrov za socialno delo. Glede na raznolikost nalog in pooblastil ter zlasti glede na občutljivost teh nalog in pooblastil, je bilo to pričakovano.

Pobude so se največkrat nanašale na področje družinskih razmerij – ukrepi centrov za socialno delo za zaščito ogroženih otrok, urejanje razmerij med starši in otroki po razvezi zakonske zveze oziroma razpadu družine, postavitve skrbnika in izvajanje skrbniških nalog ter nalog, povezanih z uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev.

Pri pobudah za nadzor izvajalcev institucionalnega varstva so bili pogosti očitki povezani z izračunavanjem cen oskrbe. V letu 2013 se je pri uporabnikih institucionalnega varstva izpostavilo vprašanje uveljavljanja njihovih pravic v primerih, ko je njihova sposobnost odločanja o sebi postavljena pod vprašanj zaradi duševnega stanja (na primer demenca).

Tabela 5: Število obravnavanih pobud za izredne inšpekcijske nadzore, 2012 – 2013

Izvajalci	Število obravnavanih pobud v letu 2013	Število obravnavanih pobud v letu 2012
centri za socialno delo	157	107
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo za starejše – domovi za starejše, koncesionarji izvajalci z dovoljenjem za delo in izvajalci storitve v drugi družini	30	17
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredujočo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja – posebni socialnovarstveni zavodi za odrasle in koncesionarji	6	3
izvajalci socialnovarstvene storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe – varstveno-delovni centri in koncesionarji	3	7
izvajalci storitve institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju	2	1
izvajalci socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu	4	31
izvajalci socialnega servisa	-	26
lokalne skupnosti	1	2
izvajalci dopolnilnih programov	6	2
SKUPAJ	209	196

V 27 primerih so bili izpolnjeni z zakonom določeni pogoji za izvedbo izrednih inšpekcijskih nadzorov. V 103 primerih je bila opravljena strokovna ocena očitanih ravnanj izvajalca (v skladu z 2. alinejo 5. odstavka 105. člena zakona), ki je po obsegu v povprečju enaka opravljenemu inšpekcijskemu nadzoru. V 13 primerih je izvajalec na zahtevo inšpektorja v določenem roku že pred morebitnim nadzorom odpravil pomanjkljivosti, ki jih je kot sporne navajal pobudnik nadzora (v skladu s 6. alinejo 5. odstavka 105. člena zakona), v 3 primerih so bili očitki predlagateljev preverjeni v rednih

inšpekcijskih nadzorih (v skladu z 8. alinejo 5. odstavka 105. člena zakona). V preostalih 63 zadevah izredni inšpekcijski nadzor ni bil uveden, ker za to ni bilo zakonskih razlogov.

Inšpektor ne izvede nadzora, če ima pobudnik možnost uporabe drugih rednih pravnih sredstev, ki jih določajo procesni predpisi, in jih še ni uveljavljal ali ni vložil ugovora zoper delo strokovnega delavca po 94. členu zakona. Inšpektor prav tako ne uvede nadzora, če se pobuda ali del pobude nanaša na postopke ali na storitve, katerih zakonitost ali strokovno ustreznost ugotavljajo nadzorni ali inšpekcijski organi, določeni po drugih predpisih. Tudi če se pobuda nanaša na zadevo, v kateri je že bil opravljen inšpekcijski nadzor ali podana strokovna ocena postopkov in ravnanj izvajalca oziroma če je pobudnik že prejel pojasnila ali ugotovitve ministrstva, inšpektor ne uvede nadzora.

Pogosto pobude, na podlagi katerih se ne opravi nadzor, vsebujejo očitke o spornih ravnanjih izvajalcev, ki jih inšpekcija ne nadzoruje (na primer zdravstvena nega v institucionalnem varstvu) oziroma za katere ni pooblaščen odločati kot pritožbeni organ v upravnih postopkih (na primer odločanje o pritožbi zoper odločbo o denarni socialni pomoči). Veliko pobud za obravnavo zadev iz stvarne pristojnosti drugostopenjskega organa je mogoče pojasniti s tem, da poskušajo pobudniki od inšpekcije pridobiti »drugo mnenje«, saj ne pristanejo na navedbe drugostopenjskega organa, da je odločitev na prvi stopnji pravilna. Mnogo pobud se nanaša na nerešene zadeve na drugi stopnji.

5.2.3. Število izrečenih naročil in ukrepov

Po 191 inšpekcijskih nadzorih – 164 rednih in 27 izrednih – so bila v skladu s prvim odstavkom 107. člena zakona **v 49 nadzorih** (38 rednih in 11 izrednih) **izvajalcem naložena naročila za odpravo pomanjkljivosti, v 16 zadevah** (5 rednih in 11 izrednih) pa **so bili izvajalcem** v skladu z drugim odstavkom istega člena, **izrečeni ukrepi za odpravo nepravilnosti. V 13 zadevah** je inšpektor na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja, vendar brez izvedenega nadzora, **zahteval takojšnjo odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti**, kar mu omogoča 6. alineja 5. odstavka 105. člena zakona.

V 142 od 191 primerov je bil inšpekcijski nadzor ustavljen, saj ni bilo ugotovljenih pomanjkljivosti, napak ali nepravilnosti. Od preučenih 209 pobud pa je bilo 174 neutemeljenih – niso bile ugotovljene pomanjkljivosti ali nepravilnosti.

V nadaljevanju so podatke o številu ugotovitev dejanskega stanja (s tem se inšpektor izreče o zakonitosti ravnanj izvajalca) po posameznih skupinah izvajalcev. Poleg ugotovitev dejanskega stanja v opravljenih rednih in izrednih nadzorih, se dejansko stanje ugotovi še v **primerih izdelave strokovne ocene po 2. alineji 5. odstavka 105. člena zakona** ter v primerih, ko na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja inšpektor brez izvedenega nadzora zahteva takojšnjo odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti po 6. alineji istega člena.

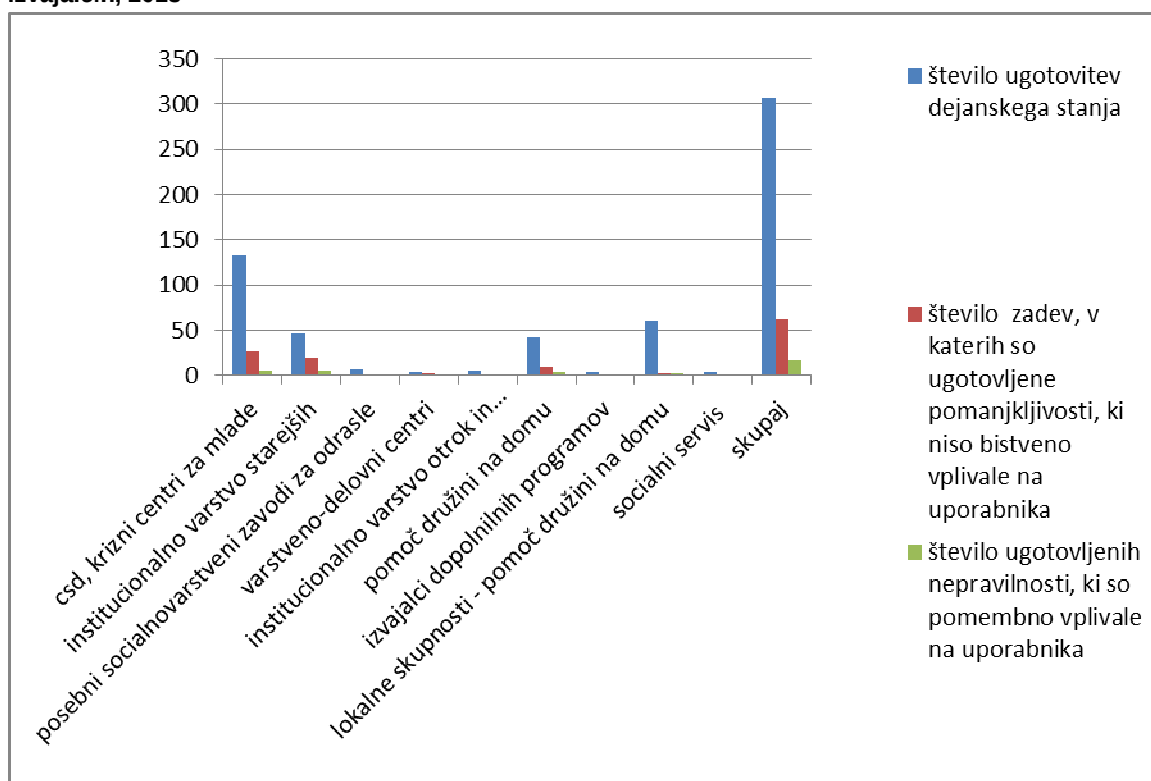
Tabela 6: Število pomanjkljivosti ali nepravilnosti v ugotovljenih dejanskih stanjih po posameznih izvajalcih, 2013

Izvajalec	Število ugotovitev dejanskega stanja	Število ugotovljenih pomanjkljivosti, ki niso bistveno vplivale na uporabnika	Število ugotovljenih nepravilnosti, ki so pomembno vplivale na uporabnika
centri za socialno delo in krizni centri za mlade	133	27	5
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo za starejše – domovi za starejše, koncesionarji,	47	19	5

izvajalci z dovoljenjem za delo in izvajalci storitve v drugi družini			
izvajalci socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovalno kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja – posebni socialnovarstveni zavodi za odrasle in koncesionarji	7	1	0
izvajalci socialnovarstvene storitve vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete odrasle osebe – varstveno-delovni centri in koncesionarji	4	2	0
izvajalci storitve institucionalno varstvo otrok in mladostnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju	5	1	0
izvajalci socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu	42	9	4
izvajalci dopolnilnih programov	4	0	0
lokalne skupnosti – zagotavljanje socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu	61	3	2
izvajalci socialnovarstvene storitve socialni servis	4	0	0
SKUPAJ	307	62	16

* v nadzoru izrečena naročila za odpravo pomanjkljivosti in še pred morebitnim nadzorom izrečena zahteva za takojšnjo odpravo pomanjkljivosti

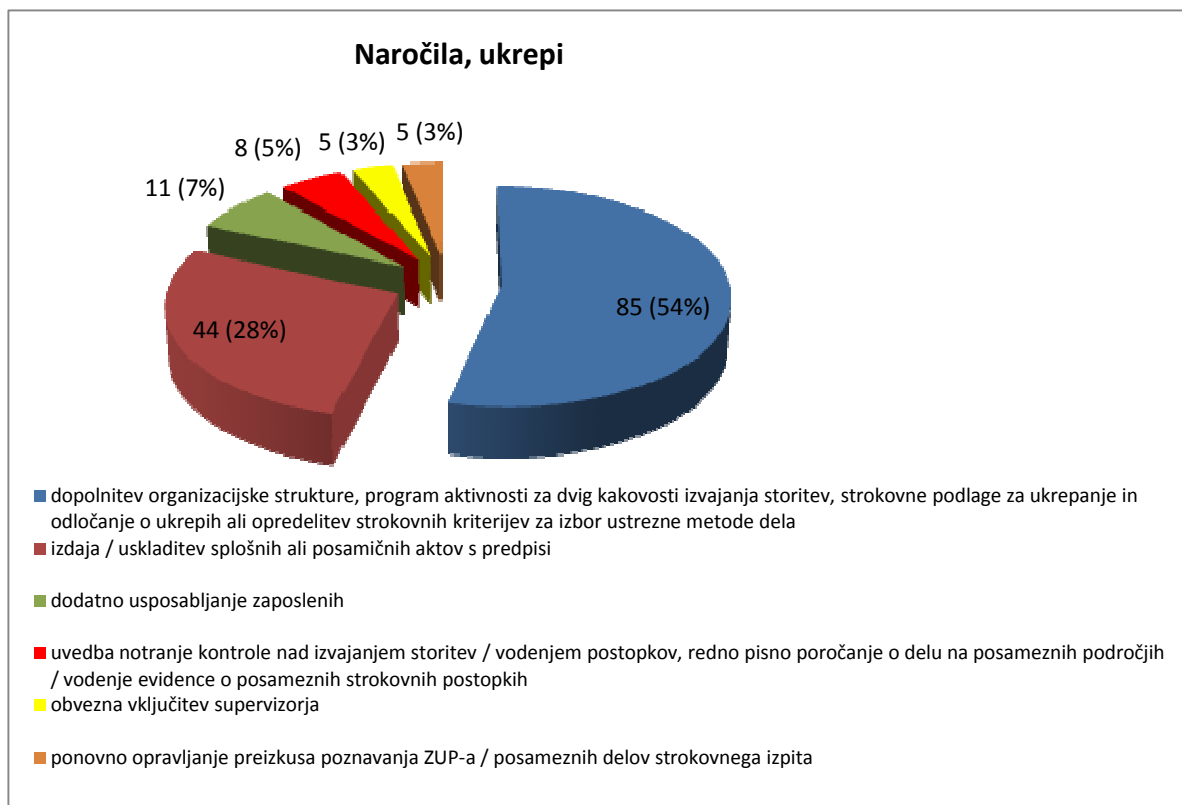
Graf 22: Število pomanjkljivosti ali nepravilnosti v ugotovljenih dejanskih stanjih po posameznih izvajalcih, 2013

Za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti so bila najpogosteje izrečena naslednja naročila in ukrepi (v posamezni zadevi je mogoče izreči več naročil oziroma ukrepov):

- dopolnitev organizacijske strukture, sprejem posebnega programa aktivnosti za dvig kakovosti izvajanja storitev, sprejem strokovnih podlag za ukrepanje in za odločanje o posameznih ukrepih ali opredelitev strokovnih kriterijev, na podlagi katerih se opravi izbor ustrezne metode dela (85 primerov)
- izdaja oziroma uskladitev splošnih aktov ali posamičnih aktov s predpisi (44 primerov)
- interno ali verificirano dodatno usposabljanje zaposlenih (11 primerov)
- uvedba notranje kontrole nad izvajanjem storitev ali nad vodenjem postopkov, redno pisno poročanje o delu na posameznih področjih dejavnosti oziroma vodenje posebne evidence o posameznih strokovnih postopkih (8 primerov)
- obvezna vključitev supervizorja (5 primerov)
- ponovno opravljanje preizkusa poznavanja zakona o splošnem upravnem postopku, ponovno opravljanje posameznih delov strokovnega izpita (5 primerov).

Graf 23: Število in delež izrečenih naročil in ukrepov, 2013

Na podlagi opravljenih inšpekcijskih ravnanj lahko ocenimo, da se socialnovarstvena dejavnost v večjem deležu izvaja strokovno in zakonito – v skoraj 75 % nadzorov (142 od 191 primerov) je bil inšpekcijski nadzor ustavljen, saj ni bilo ugotovljenih pomanjkljivosti, napak ali nepravilnosti. Prav tako so bili očitkih iz 83 % (174 od 209) preučenih pobud neutemeljeni.

5.2.4. Prekrškovni postopki

Socialna inšpekcija izvaja prekrškovne postopke po zakonu o socialnem varstvu in zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V letu 2013 inšpekcija ni izdala odločb o prekršku, izdala pa je 7 opozoril zaradi kršitev določil Zakona o inšpekcijskem nadzoru.

5.3. POVZETEK

V letu 2013 je socialna inšpekcija izvajala redne in izredne inšpekcijske nadzore ter v posameznih primerih v skladu z zakonom nadzirala strokovna ravnanja izvajalca v posameznih zadevah. Opravila je 164 rednih inšpekcijskih nadzorov, ki so bili določeni s Programom rednih inšpekcijskih nadzorov na področju socialnega varstva v letu 2013, preučila je 209 pobud za izredne inšpekcijske nadzore. Po zaključenih 191 inšpekcijskih nadzorih so bila v skladu s prvim odstavkom 107. člena Zakona o socialnem varstvu v 49 zadevah izvajalcem naložena naročila za odpravo pomanjkljivosti, v 16 zadevah pa so bili izvajalcem izrečeni ukrepi za odpravo ugotovljenih nepravilnosti. V prekrškovnih postopkih je socialna inšpekcija izdala 7 opozoril zaradi kršitev določil Zakona o inšpekcijskem nadzoru.

6. PREDLOGI PO 5. ČLENU ZAKONA O INŠPEKCIJI DELA

V skladu s 5. členom Zakona o inšpekciji dela so ena od obveznih sestavin poročila o delu inšpektorata za delo tudi predlogi, s katerimi želimo prispevati čim bolj konstruktivne predloge za reševanje vprašanj s področja 3. in 4. točke prvega odstavka 5. člena Zakona o inšpekciji dela, ki se nanašata na podatke:

- o ugotovljenih kršitvah in kaznivih dejanjih, o izrečenih ukrepih ter o uresničevanju izrečenih ukrepov po dejavnostih,
- o smrtnih poškodbah pri delu, kolektivnih nesrečah pri delu, hujših poškodbah pri delu ter o ugotovljenih poklicnih boleznih po dejavnostih.

6.1. PREDLOGI NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

- **Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih:**
 - v obdobju veljavnosti uredbe je prišlo na področju gradbeništva do velikih sprememb, ki bi jih bilo treba smiselno prenesti tudi v zakonodajo
 - inšpektorji so pri svojih nadzorih prihajali do zaključkov, da bi nekatere spremembe uredbe lahko prinesle večji red na gradbiščih in inšpektorjem tudi olajšale delo.
- **Pravilnik o programu in načinu usposabljanja koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih**
 - v letu 2013 je večina koordinatorjev podaljševala veljavnost potrdil, s katerimi so dokazovali, da so strokovno usposobljeni izvajati naloge koordinatorjev na gradbiščih; pri tem je bilo velikokrat ugotovljeno njihovo pomanjkljivo znanje, prav tako so se pojavljali problemi pri potrjevanju programov usposabljanja; tudi postopki so prilagojeni dejstvu, da morajo biti preizkusi usposobljenosti uspešni; s spremembo pravilnika bi na tem področju vsekakor lahko naredili določen red.
- **Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme**
 - bi bilo smiselno spremeniti v posameznih poglavjih, predvsem glede pregledov in preizkusov delovne opreme ter v zvezi z zahtevami glede izpolnjevanja pogojev za uporabo delovne opreme z lastnim pogonom (dvigala, viličarji, težka gradbena mehanizacija,...).
- **Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih**
 - spremeniti in dopolniti ga je treba predvsem za tiste zahteve, ki inšpektorjem pri nadzoru povzročajo največ težav, na primer naravna osvetljenost, višina delovnih prostorov, največje dovoljene temperature.
- **Pravilnika, ki obravnavata pogoje in zahteve glede izvajanja strokovnih nalog strokovnih delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu in njihovo usposabljanje,**
 - pri spremembah bi bilo treba razmišljati predvsem v smeri elektronskega usposabljanja, saj se v zadnjem času pojavlja kar nekaj izvajalcev, ki se tega poslužujejo, veljavni predpisi pa elektronskega usposabljanja praktično ne podpirajo.

Drugi predlogi:

- Posamezne zahteve, ki so bile opredeljene v predpisih, ki jih je novi ZVZD-1 razveljavil in so jih inšpektorji pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov tudi uporabljali, bi bilo nujno posodobiti in jih zapisati v zdaj veljavno zakonodajo.

- Zakonodajo na področju nevarnih snovi je treba dopolniti in prilagoditi novostim, ki jih prinašajo zahteve GHS, REACH in CLP.
- Pravilniku o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu, ki je bil že objavljen v Uradnem listu RS, je treba dati pravo veljavo in omogočiti njegovo izvajanje.
- Bolj transparentno bi bilo treba urediti delo dijakov in študentov, vendar ne le tistih, ki opravljajo različna dela pri delodajalcih preko študentskih napotnic, ampak tudi tistih, ki se praktično izobražujejo v sklopu šolskih učnih programov.

6.2. PREDLOGI NA PODROČJU DELOVNIH RAZMERIJ

- **Zakon o delovnih razmerjih spremeniti, tako da:**
 - bodo natančneje opredeljeni elementi delovnega razmerja z namenom lažjega ugotavljanja sklepanja pogodb civilnega prava v nasprotju s predpisi,
 - se razlogi za izredno odpoved delavca (1. alineja prvega odstavka 111. člena ZDR) dopolnijo tudi z neizplačilom drugih nadomestil (na primer nadomestilo v času začasne nezmožnosti delavca za delo), ne zgolj nadomestila zaradi odsotnosti delavca iz razlogov na strani delodajalca.
- **Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti spremeniti, tako da:**
 - se delodajalcem določi obveznost, da morajo na sedežu hraniti vso delovnopravno dokumentacijo,
 - se določi, da se v evidenco o izrabi delovnega časa dnevno vpisuje tudi čas prihoda na delo in odhoda z dela, saj je drugače oteženo oziroma onemogočeno ugotavljanje zagotavljanja počitkov,
 - se določi sankcija za odgovorno osebo za primer opustitve vodenja, hrambe ali posodabljanja evidenc iz 12. člena Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti.
- **Zakon o matični evidenci uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja spremeniti, tako da:**
 - se delodajalcu določi obveznost, da mora ob odjavi delavca iz socialnega zavarovanja predložiti ustrezna dokazila o prenehanju pogodbe o zaposlitvi (na primer odpoved pogodbe o zaposlitvi).
- **Zakon o zaposlovanju in delu tujcev spremeniti tako, da se:**
 - ustrezno spremeniti četrti odstavek 6. člena, tako da ne bo mogoče zlorabiti instituta zastopnika.

Dajemo še nekatere druge predloge, in sicer:

- v čim krajšem času sprejeti novelo Zakona o inšpekcijskem nadzoru,
- v čim krajšem času sprejeti nov Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- v čim krajšem času sprejeti zakon, ki bo urejal občasno in začasno delo študentov,
- zagotoviti vzpostavitev neposrednega dostopa inšpektorata za delo do podatkov iz nekaterih uradnih evidenc drugih nadzornih organov, ki jih potrebujemo pri svojem delu,
- ustrezno razširiti prvi odstavek 10. a člen Zakona o gospodarskih družbah, tako da se omejitve ustanavljanja družb in podjetnikov ter pridobitve statusa družbenika ustrezno vežejo tudi na nekatere deviacije s področja delovnih razmerij (na primer večkratno oziroma zaporedno neizplačilo plač),
- poenostaviti hitri postopek o prekršku.

6.3. PREDLOGI NA PODROČJU SOCIALNE INŠPEKCIJE

Ob ugotavljanju zakonitosti ravnanj izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti je socialna inšpekcija prepoznala tudi nekatera določila veljavnih predpisov, za katera ocenjuje, da so v protislovju z namenom zakona oziroma omejujejo možnost doseganja namena zakona. V nadaljevanju zato v skladu s 5. členom Zakona o inšpekciji dela predlagamo, da:

- se določbe **Zakona o socialnem varstvu**, ki se nanašajo na inšpekcijski nadzor na področju socialnega varstva, črtajo, saj je to urejeno z Zakonom o inšpekciji dela;
- lahko stanovalci v samskih domovih **uveljavljajo pravice iz javnih sredstev** – subvencije najemnine; veljavni predpisi omogočajo subvencijo najemnine najemnikom med drugim v bivalni enoti (namenjena začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb), v namenskem najemnem stanovanju (stanovanja za starejše, oskrbovana stanovanja, stanovanja za invalide,...) ali v tržnem stanovanju; nedopustno je tolmačenje veljavnih zakonov, da samski domovi ne sodijo niti v eno od omenjenih kategorij, zaradi česar najemniki v povprečju najmanj dostojno opremljenih in najcenejših enotah za bivanje ne morejo uveljavljati subvencije in so prisiljeni bivati na cesti,
- se z Zakonom o socialnem varstvu opredeljen **način določanja krajevne pristojnosti centrov za socialno delo** spremeni, tako da se uveljavi določilo Zakona o splošnem upravnem postopku v delu, ki govori o ustalitvi krajevne pristojnosti; v praksi je namreč zaznati porast bolj ali manj fiktivnih sprememb naslovov bivanja uporabnikov, s katerimi se onemogoči kontinuirano izvajanje strokovnih nalog s posameznikom ali družino,
- **se uveljavi nov del posebnega ugotovitvenega postopka**, s katerim bi bila za izvršljivo prepoznana tudi tista začasna odločba o odvzemu otroka, ki še ni bila vročena staršema, ker staršev otroka z običajno skrbnostjo ni bilo mogoče najti in jima vročiti odločbe – na primer ju ni ob otroku v času razlogov za odvzem, ni ju na naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, na domnevnem delovnem mestu, pri bližnjih sorodnikih,...,
- se čim prej na novo določi **strategija dela z nepravnomočno obsojenimi povzročitelji nasilja oziroma zlorab nad otroki**; v praksi se pogosto na podlagi izjav (pogoste so ob razveznih postopkih, pa tudi anonimne, ki jih ni mogoče relativno hitro preveriti) enemu ali obema staršema odvzamejo otroci in tudi prepovejo stiki; v pomembnem deležu teh primerov je po več mesecih ugotovljeno, da nasilja ali zlorab ni bilo, v tem času pa osumljeni ni imel stikov z otrokom; strokovna in etična načela za delo na področju socialnega varstva ne podpirajo popolne prekinitve možnosti komuniciranja tudi v primerih nesporno ugotovljenih zlorab – seveda ob skrbnem strokovnem premisleku v sodelovanju z žrtvijo – zato je tovrstna izključitev nedopustna.

UPORABLJENI PRAVNI VIRI

- Zakon o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/1994, 32/1997 in 36/2000, 36/2000-ZPDZC, 52/2002-ZDU-1)
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/2007 – uradno prečiščeno besedilo št. 1)
- Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006 - uradno prečiščeno besedilo št. 2, 105/2006, 126/2007, 65/2008, 47/2009-odločba US (48/2009-popr), 8/2010, 82/2013)
- Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 3/2007 – uradno prečiščeno besedilo št. 4, 17/2008 (21/2008-popr.) in 76/2008, 108/2009, 45/2010, 9/2011, 10/2011-odločba US, 26/2011-odločba US, 29/2011-UPB8, 43/2011-odločba US, 21/2013, 111/2013)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/2011)
- Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002, 79/2006-ZZZPB-F, 4 6/2007–odločba US, 103/2007, 45/2008-ZArbit in 83/2009 – odločba US)
- Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/2013, 78/2013-popr.)
- Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/2012 – UPB2, 63/2013 - odločba US)
- Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/1978, RS, št. 17/1991-I-ZUDE, 13/1994-ZN, 40/1994 Odl.US: U-I-3/93-17, 82/1994-ZN-B, 117/2000 Odl.US: U-I-330/97-28, 67/2001, 83/2001-OZ, 73/2004-ZN-C, 31/2013 Odl.US: U-I-212/10-15, 99/2013-ZSVarPre-C)
- Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (Uradni list RS, št. 64/2007 – uradno prečiščeno besedilo št. 2, 113/2009 – odločba US, 97/2010 in 77/2011,110/2013)
- Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/1983, 114/2006, 122/2007 – odločba US, 61/2010, 40/2011-ZSVarPre-A, 110/2011-ZDIU12, 40/2012-ZUJF, 99/2013-ZSVarPre-C)
- Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/2005 – uradno prečiščeno besedilo št. 4, 126/2007, 48/2009 in 21/2012, 17/2013 – odločba US, 21/2013-ZVRS-G, 47/2013)
- Zakon o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/2008)
- Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (Uradni list RS, št. 35/2008)
- Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti (Uradni list RS, št. 40/2006)
- Zakon o evropskih svetih delavcev (Uradni list RS, št. 49/2011- ZESD-1)
- Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/2009 – uradno prečiščeno besedilo št. 3, 83/2009 – odločba US), 33/2011, 91/2011, 32/2012 in 57/2012, 44/2013 – odločba US, 82/2013)
- Zakon o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004-2005 (Uradni list RS, št. 70/2004)
- Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/2002, 56/2006 – odločba US in 114/2006 – ZUTPG, 71/08-ZUTPG-a in 109/12)
- Zakon o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/2007 – UPB4 s spremembami)
- Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/2006 - UPB1 s spremembami)
- Zakon o javnem jamstvenem,preživninskem in invalidskem skladu RS (Uradni list RS, št. 78/2006 - uradno prečiščeno besedilo št. 2, 47/2009- odločba US, 40/2012-ZUJF, 106/2012)
- Zakon o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/2004, 91/2008 – odločba US, 8/2010)
- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/2007 - uradno prečiščeno besedilo št. 3, 65/2008 in 69/2008 in 74/2009 – odločba US, 40/2012 - ZUJF)
- Zakon o kemikalijah (Uradni list RS, 110/2003 – uradno prečiščeno besedilo, 47/2004, 61/2006, 16/2008, 9/2011 in 83/2012)
- Zakon o kolektivnih pogodbah (Uradni list RS, št. 43/2006, 45/2008 in 83/2009 – odločba US)
- Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 81/2000, 111/2007 in 25/2011,111/2013-ZMEPIZ-1)
- Zakon o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/2010)
- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (Uradni list RS, št. 1/2007 – uradno prečiščeno besedilo št. 2 in 85/2009),
- Zakon o nepravdnem postopku (Uradni list SRS, št. 30/86, Ur.l. RS, št. 87/2002-SPZ, 131/2003 Odl.US: U-I-60/03-20, 77/2008-ZDZdr)
- Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43/2006 in 76/2010)
- Zakon o omejevanju porabe alkohola (Uradni list RS, št. 15/2003)
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (Uradni list RS, št. 93/2007 – uradno prečiščeno besedilo št. 3 in 27/2009 – odločba US)

- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/2007 – uradno prečiščeno besedilo št. 5, 36/2008 in 58/2009 (popr. 64/2009 in 65/2009), 16/2010 – odločba US, 47/2010 – odločba US, 20/2011, 40/2012-ZUJF in 57/2012-ZPCP-2D)
- Zakon o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/2006)
- Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/2006 - ZPSI-1)
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/2006 - uradno prečiščeno besedilo št. 4, 112/2006 – odločba US, 114/2006, 10/2008, 98/2009, 27/2010, 38/2010, 61/2010, 79/2010, 94/2010, 84/2011, 94/2011 Odl.US, 105/2011, 110/2011-ZDIU12, 40/2012-ZUJF, 55/2012)
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, 96/2012, 39/2013, 46/2013-ZIPRS1314-A, 63/2013-ZIUP TDSV, 99/2013-ZSVarPre-C, 101/2013-ZIPRS1415, 107/2013 – odločba US, 111/2013)
- Zakon o policiji (Uradni list RS, št. 66/09 – UPB7 s spremembami)
- Zakon o posebnem dodatku za socialno ogrožene (Uradni list RS, št. 57/2009)
- Zakon o postopku za uveljavljanje socialno varstvenih pravic (Uradni list RS, št. 23/1991, 54/1992 - ZSV in 65/1993 - ZDPre)
- Zakon o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/2007 – uradno prečiščeno besedilo št. 3, 45/2008, 121/2008 – sklep US 47/2009 – odločba US (popr. 48/2009), 57/2009 – odločba US, 12/2010 – odločba US, 49/2010 – odločba US, 50/2010 – odločba US, 107/2010 – odločba US, 43/2011, 58/2011 – odločba US, 75/2012 – odločba US)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/2007 – uradno prečiščeno besedilo, 29/2010 in 57/2012)
- Zakon o preprečevanju nasilja v družini (Uradni list RS, št. 16/2008)
- Zakon o prevozi v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 131/2006 (popr. 5/2007), 123/2008, 28/2010, 49/2011, 40/2012-ZUJF, 57/2012, 39/2013)
- Zakon o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, 33/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 41/2009 in 97/2010)
- Zakon o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 59/2006, 111/2007)
- Zakon o prostovoljstvu (10/2011, (popr. 16/2011))
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o uresničevanju otrokovih pravic (Uradni list RS št. 26/1999)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok (Uradni list RS, št. 23/93 in MP-6/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu otrok in sodelovanju pri meddržavnih posvojitvah (Uradni list RS, št. 14/1999)
- Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Makedonije o meddržavnih posvojitvah (Uradni list RS, št. 15/2007)
- Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti (Uradni list RS, št. 65/2005 in 55/2009 – odločba US)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 61/2010 (popr. 62/2010) in 76/2010)
- Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/2007-UPB2 (23/2007 popr., 41/2007 popr.), 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45, 61/2010-ZSVarPre, 62/2010-ZUPJS, 57/2012)
- Zakon o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/2010, 40/2011, 14/2013 in 99/2013)
- Zakon o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/2011)
- Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/2007 – uradno prečiščeno besedilo in 23/2009 – odločba US)
- Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe (Uradni list RS, št. 28/2006)
- Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske zadrage (Uradni list RS, št. 79/2006)
- Zakon o sodnih taksah (Uradni list RS, št. 37/2008 in 97/2010, 29/2013 – odločba US, 63/2013, 89/2013 – odločba US)
- Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb (Uradni list RS, št. 56/2008)
- Zakon o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 101/2003)
- Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 110/2006 - uradno prečiščeno besedilo št. 2, 114/2006, 122/2007 – odločba US, 10/2008, 62/2010 in 40/2012 – ZUJF, 63/2013-ZIUP TDSV, 99/2013-ZSVarPre-C)
- Zakon o stavki (Uradni list SFRJ, št. 23/1991 in Uradni list RS, št. 13/1993 in 66/1993)
- Zakon o štipendiranju (Uradni list RS, št. 59/07 in 63/07 – popr., 40/09, 62/2010-ZUPJS, 40/2012-ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D, 56/2013-ZŠtip-1)

- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 17/2011)
- Zakon o tujcih (Uradni list RS, 50/2011, 57/2011 popr.)
- Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/2010 in 40/2012 – ZUJF, 21/2013, 63/2013-ZIUP TDSV, 63/2013, 100/2013)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/2007 – uradno prečiščeno besedilo in 56/2008, 4/2010 in 20/2011, 100/2011-odločba US, 111/2013)
- Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (Uradni list RS, št. 93/2007 – uradno prečiščeno besedilo)
- Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/2006, 59/2007-ZŠtip (63/2007 popr.), 10/2008-ZVarDod, 71/2008, 73/2008, 98/2009-ZIUZGK, 62/2010-ZUPJS, 85/2010, 94/2010-ZIU, 110/2011-ZDIU12, 40/2012-ZUJF, 96/2012-ZPIZ-2)
- Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 54/2000, 118/2006-ZUOPP-A, 3/2007-UPB1, 52/2010 Odl.US: U-I-118/09-21, 58/2011-ZUOPP-1)
- Zakon o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/2007 – uradno prečiščeno besedilo, 108/2007-odločba US, 109/2012, 19/2013-odločba US)
- Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/2010, 40/2011, 40/2012-ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D, 14/2013, 56/2013-ZŠtip-1 in 99/2013)
- Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/2012 – UPB7, 40/2012 – ZUJF, 57/2012 - ZPCP-2D in 109/2012)
- Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/2004 – uradno prečiščeno besedilo, 101/2007 – odločba US in 122/2007 – odločba US, 90/2011- odločba US in 84/2012-odločba US)
- Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/2007 - uradno prečiščeno besedilo št. 2, 14/2009 – odločba US, 84/2011 – odločba US, 87/2011, 96/2012-ZPIZ-2)
- Zakon o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 26/2011)
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/2006 – uradno prečiščeno besedilo št. 3, 114/2006, 91/2007, 71/2008, 118/2008, 47/2010 – odločba US, 62/2010, 87/2011 in 40/2012 – ZUJF, 21/2013-ZUTD-A, 63/2013-ZIUP TDSV, 91/2013, 99/2013-ZUPJS-C, 99/2013-ZSVarPre-C, 111/2013-ZMEPIZ-1)
- Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03 s spremembami)
- Obrtni zakon (Uradni list RS, št. 40/2004 – uradno prečiščeno besedilo, 117/2006 in 102/2007)
- Zakon o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 42/2007 – uradno prečiščeno besedilo)
- Zakon o prepovedi proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki ter o zagotovitvi sredstev za prestrukturiranje azbestne proizvodnje v neazbestno (Uradni list RS, št. 35/2005 – uradno prečiščeno besedilo 1)
- Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uradni list RS, št. 83/2005)
- Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 106/2005, 3 in prometa0/2006, 86/2006, 32/2007, 63/2007, 115/2007, 31/2008, 35/2009, 58/2010 in 101/2010, 81/2013)
- Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/2007 in 17/2008)
- Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 79/2011)
- Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 110/2004, 124/2004, 114/2006-ZUTPG, 62/2010-ZUPJS in 99/2013-ZUPJS-C)
- Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in mojstrskih nazivov ter obrti podobnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 117/2004 in 102/2007-ObrZ-D)
- Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov (Uradni list RS, št. 32/2007, 21/2008 in 14/2009 – odločba US)
- Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem (Uradni list RS, št. 34/2010)
- Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi poškodb z ostrimi pripomočki (Uradni list RS, št. 46/2013)
- Uredba o prepovedih in omejitvah pri proizvodnji, dajanju v promet in uporabi azbesta in azbestnih izdelkov (Uradni list RS, št. 49/2001 in 88/2009)
- Uredba o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest (Uradni list RS, št. 60/2006)

- Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivni ali pirotehnični izdelki (Uradni list RS, št. 11/2009, 70/2012, 90/2012, 96/2013)
- Uredba o ukrepih pri uničevanju eksplozivov in pirotehničnih izdelkov (Ur.l. RS, št. 11/2009)
- Uredba 561/2006/ES
- Uredba 3821/85/EGS ali AETR
- Konvencija o uveljavljanju alimentacijskih zahtevkov v tujini (Uradni list FLRJ št. 2/60)
- Navodilo za obdelavo in posredovanje podatkov o tujcih, ki se zaposlijo in delajo na ozemlju Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 83/2011)
- Navodilo za opravljanje kratkotrajnega dela (Uradni list RS, št. 91/2008 in 88/2012)
- Odredba o enostavnih tlačnih posodah (Uradni list RS, št. 11/2002, 138/2006)
- Praktične smernice za delo z nevarnimi kemičnimi snovmi (Uradni list RS, št. 50/2003)
- Praktične smernice za oceno tveganja pri delu z nevarnimi kemičnimi snovmi (Uradni list RS, št. 56/2007)
- Praktične smernice za izvajanje zdravstvenega nadzora in biološkega monitoringa za svinec (Uradni list RS, št. 9/2011)
- Praktične smernice za varovanje delavcev pred hrupom na glasbenem in razvedrilnem področju (Uradni list RS, št. 96/2007)
- Navodilo za opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev (Uradni list RS, št. 68/1996 (75/1996 popr.))
- Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/2002)
- Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/2004, 34/2004, 62/2006, 11/2009 in 81/2011)
- Pravilnik o določanju cen subvencioniranega prevoza (Uradni list RS, št. 65/2012, 102/2012, 5/2013)
- Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 71/2011)
- Pravilnik o določitvi vrste in stopnje programov izobraževanja za strokovne sodelavce v socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 51/01)
- Pravilnik o dovoljenjih za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti pri delu (Uradni list RS, št. 109/2011)
- Pravilnik o električni opreми, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 27/2004 in 71/2011)
- Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC) (Uradni list RS, št. 84/2001, 32/2002 in 132/2006)
- Pravilnik o izdaji dovoljenj za delo otrok, mlajših od 15 let (Uradni list RS, št. 60/2004, 21/2013-ZDR-1 (78/2013-popr.))
- Pravilnik o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 74/2004)
- Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Uradni list RS, št. 20/2012)
- Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist (Uradni list RS, št. 109/2008, 46/2012)
- Pravilnik o izvrševanju kazni zapora (Uradni list RS, št. 102/2000, 127/2006, 112/2007, 62/2008, 76/2008-ZIKS-1C, 19/2009, 86/2009, 109/2012-ZIKS-1E, 51/2013)
- Pravilnik o izvrševanju varstvenega nadzorstva (Uradni list RS, št. 85/2009 in 47/2012)
- Pravilnik o izvrševanju vzgojnih ukrepov (Uradni list RS, št. 85/2009)
- Pravilnik o kadrovske, tehnične in prostorske pogoje za izvajanje nalog na področju duševnega zdravja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopku njihove verifikacije (Uradni list RS, št. 97/2009, 95/2011 – odl. US in 82/2012)
- Pravilnik o koncesijah na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 72/2004, 113/2008 in 45/2011)
- Pravilnik o kriterijih za usposabljanje v gospodarski družbi (Uradni list RS, št. 73/2011)
- Pravilnik o kriterijih za uveljavljanje pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo (Uradni list RS, št. 105/2002, 107/2004, 129/2006, 55/2009, 88/2011, 85/2012)
- Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 87/2006, 127/2006, 8/2007, 51/2008, 5/2009 in 6/2012)
- Pravilnik o minimalnih zahtevah pri zagotavljanju medicinske oskrbe posadke na ladjah (Uradni list RS, št. 28/2001 in 25/2006)
- Pravilnik o načinu dela Komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi (Uradni list RS, št. 117/2005, 84/2011-odločba US, 96/2012-ZPIZ-2)
- Pravilnik o načinu in pogojih dostopa do podatkov iz Centralne zbirke podatkov o pravicah iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 2/2013)

- Pravilnik o načinu in postopku preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij (Uradni list RS, št. 13/2001, 97/2003, 108/2004, 117/2005, 57/2007, 85/2009-ZNPK-C in 37/2010)
- Pravilnik o načinu in vsebini obravnave v skupnosti ter vsebini, pogojih in načinu opravljanja izpita za koordinatorja obravnave v skupnosti (Uradni list RS, št. 49/2009)
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov o prostem delovnem mestu ali vrsti dela Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, javni objavi ter postopku posredovanja zaposlitve (Uradni list RS, št. 59/2013)
- Pravilnik o načinu ugotavljanja premoženja in njegove vrednosti pri dodeljevanju pravic iz javnih sredstev ter o razlogih za zmanjševanje v postopku dodelitve denarne socialne pomoči (Uradni list RS, št. 8/2012)
- Pravilnik o načinu upoštevanja dohodkov pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanega plačila vrtca, subvencije malice za učence in dijake, subvencije kosila za učence, subvencije prevozov za dijake in študente, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika (Uradni list RS, št. 93/2011)
- Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, 127/2006, 115/2008 in 33/2011)
- Pravilnik o odpisu in delnem odpisu dolga, odlogu plačila ter obročnem plačilu pri financiranju ukrepov trga dela in izvajalcev (Uradni list RS, št. 107/2010)
- Pravilnik o opravljanju socialno varstvenih storitev na podlagi dovoljenja za delo in vpisa v register (Uradni list RS, št. 3/2006)
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita iz varnosti in zdravja pri delu (Uradni list RS, št. 109/2011)
- Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu (Uradni list RS, št. 136/2006, 61/2010-ZRud-1 in 43/2011-ZVZD-1)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005 in 23/2006, 76/2011)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Uradni list RS, št. 89/1999 in 39/2005)
- Pravilnik o podrobnejši opredelitvi podatkov o obdavčljivih dohodkih, ki niso oproščeni plačila dohodnine (Uradni list RS, št. 93/2011)
- Pravilnik o področjih prostovoljskega dela in vpisniku (Uradni list RS, št. 48/2011 in 60/2011)
- Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 54/2003, 78/2008)
- Pravilnik o pogojih in postopku za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika (Uradni list RS, št. 19/2007)
- Pravilnik o pogojih za določitev bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu in merilih za določitev višine odškodnine (Uradni list RS, št. 61/2007)
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti agencij za zaposlovanje (Uradni list RS, št. 139/2006) – ne velja od 27.10.2010, uporablja se do uveljavitve podzakonskih aktov oziroma splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil po Zakonu o urejanju trga dela, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku in načinu sodelovanja delodajalca z Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje (Uradni list RS, št. 106/2010, 38/2012, 100/2013-ZUTD-C)
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kadirnica (Uradni list RS, št. 80/2007 in 90/2010)
- Pravilnik o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva (Uradni list RS, št. 38/2004, 23/2006, 42/2007 in 4/2014)
- Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna (Uradni list RS, št. 50/2007, 61/2008 in 99/2009)
- Pravilnik o postopkih za uveljavljanje pravic do družinskih prejemkov (Uradni list RS, št. 31/2008 in 61/2009 in 62/2010 - ZUPJS)
- Pravilnik o postopkih za uveljavljanje pravic iz zavarovanja za starševsko varstvo (Uradni list RS, št. 104/2013, 31/2008)
- Pravilnik o postopku in vsebini izvajanja svetovalnega razgovora (Uradni list SRS, št. 41/1989)
- Pravilnik o postopku vključevanja delavca v ukrepe na trgu dela med odpovednim rokom (Uradni list RS, št. 57/2013)
- Pravilnik o postopku za popis in ocenitev premoženja oseb pod skrbništvom ter o pripravi skrbniških poročil (Uradni list SRS, št. 18/1989)
- Pravilnik o pregledovanju in preskušanju opreme pod tlakom (Uradni list RS, št. 92/2008)
- Pravilnik o prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi (Uradni list RS, št. 95/2004 in 15/2013-ZNPPol)

- Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Uradni list RS, št. 87/2002 (popr. 29/2003) in 124/2006)
- Pravilnik o prijavah na področju varnosti in zdravja pri delu (Uradni list RS, št. 54/2013)
- Pravilnik o prijavi in objavi prostega delovnega mesta ali vrste dela, postopku posredovanja zaposlitve ter vsebini in načinu sporočanja podatkov Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (Uradni list RS, št. 105/2010)
- Pravilnik o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah (Uradni list RS, št. 106/2010)
- Pravilnik o programu in načinu usposabljanja koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasni in premični gradbiščih (Uradni list RS, št. 31/2008)
- Pravilnik o protieksplzijski zaščiti (Uradni list RS, št. 102/2000, 91/2002, 16/2008, 1/2011 in 103/2011)
- Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest (Uradni list RS, št. 34/2008)
- Pravilnik o seznamu poklicnih bolezni (Uradni list RS, št. 85/2003)
- Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Uradni list RS, št. 31/2009)
- Pravilnik o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z dvigali (Uradni list SFRJ, št. 30/1969)
- Pravilnik o stalnem strokovnem usposabljanju in izpopolnjevanju strokovnih delavcev, ki opravljajo naloge varnosti pri delu (Uradni list RS, št. 109/2011)
- Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS, št. 45/2010, 28/2011, 104/2011 in 111/2013)
- Pravilnik o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav (Uradni list RS, št. 41/2009, 49/2010 in 3/2011)
- Pravilnik o strokovni usposobljenosti za delo z eksplozivni ali pirotehničnimi izdelki (Uradni list RS, št. 110/2008)
- Pravilnik o tlačni opremi (Uradni list RS, št. 15/2002, 47/2002, 54/2003, 114/2003, 138/2006, 101/2011)
- Pravilnik o varnosti dvigal (Uradni list RS, št. 83/2007)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu na ribiških ladjah (Uradni list RS, št. 6/2001 in 39/2005)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom (Uradni list RS, št. 30/2000 in 73/2005)
- Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme (Uradni list RS, št. 101/2004)
- Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/2008)
- Pravilnik o varnostnih znakih (Uradni list RS, št. 89/1999, 39/2005 in 34/2010)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu (Uradni list RS, št. 17/2006 (18/2006-popr.))
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. 101/2005)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti vibracijam pri delu (Uradni list RS št. 94/2005)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu (Uradni list RS, št. 4/2002 in 39/2005)
- Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 100/2001, 39/2005, 53/2007 in 102/2010)
- Pravilnik o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile in doječih delavk (Uradni list RS, št. 82/2003 - povezava 21/2013-ZDR-1 (78/2013-popr.))
- Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb (Uradni list RS, št. 82/2003)
- Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Uradni list RS, št. 29/1992)
- Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu (Uradni list SRS, št. 15/1979)
- Pravilnik o varstvu pri nakladanju in razkladanju tovornih motornih vozil (Uradni list SFRJ, št. 17/1966)
- Pravilnik o vlogah in dokazilih v zvezi z zaposlovanjem in delom tujcev ter o zaposlitvah tujcev, ki niso vezane na trg dela (Uradni list RS, št. 45/2011)
- Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 73/2005)
- Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/2009 in 2/2012)

- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 89/1999 in 39/2005)
- Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 28/2009 in 2/2012)
- Pravilnik varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu (Uradni list RS, št. 93/2005)
- Pravilnik za izvajanje ognjemetov (Uradni list RS, št. 104/2008)
- Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu (Uradni list RS, št. 126/2003)
- Splošni akt o elektronski prijavi v evidenco brezposelnih oseb in evidenco iskalcev zaposlitve (Uradni list RS, št. 3/2011)
- Splošni akt o opravljanju strokovnega izpita za zaposlene, ki opravljajo storitve vseživljenjske karijerne orientacije in posredovanja zaposlitve in o opravljanju strokovnega izpita za nadzornika v službi za nadzor Zavoda RS za zaposlovanje (Uradni list RS, št. 4/2011, 6/2011)

ŠIFRA	DEJAVNOST	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	ŠTEVILO PREGLEDOV				RAZISKAVE NEZGOD				UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI		KRŠITVE ZAKONA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU									
			REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	SMRTNA NEZGODA	TEŽJA NEZGODA	LAŽJA NEZGODE	KOLEKTIVNE NEZGODE	ODLOČBE	OVADBE / NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	FINANČNE OBVEZNOSTI DELODAJALCA	IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA	OBVEZNOSTI DELODAJALCA	PRVA POMOČ	VARSTVO PRED POŽAROM	NEVARNOST ZA NASILJE TRETJIH OSEB	PSIHOSOCIALNA TVEGANJA	PREDHODNO VARSTVO	UPORABA NEVARNIH SNOVI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	30	2	2	32	0	0	0	0	20	0	0	0	1	0	1	25	11	0	0	0	3	2	5
A02	Gozdarstvo	107	6	18	99	1	0	0	0	56	1	3	1	4	0	0	69	22	4	0	7	6	2	0
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	6	3	1	5	0	0	0	0	4	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	147	42	34	122	0	1	0	0	107	0	9	2	3	0	0	112	86	18	3	21	18	5	2
C11	Proizvodnja pijač	7	0	1	9	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	12	2	0	0	0	2	0	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	15	7	0	8	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	9	12	0	1	5	3	0	1
C14	Proizvodnja oblačil	15	7	5	6	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	7	6	1	0	4	2	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	8	4	1	3	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5	2	1	0	0	0	2	1
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	92	25	14	77	0	4	0	0	45	1	4	2	1	0	0	38	23	4	3	10	8	1	3
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	16	3	2	13	0	1	0	0	8	0	0	0	0	0	0	3	3	1	0	0	1	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	33	9	15	20	0	0	0	0	18	0	2	1	0	0	0	21	12	2	1	3	3	0	4
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	48	4	29	35	0	5	0	0	24	0	0	0	1	0	0	25	20	3	0	0	0	0	2
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	8	0	0	6	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	88	20	13	69	0	3	0	0	42	0	3	1	2	0	0	63	27	0	0	10	8	2	10
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	53	4	6	45	0	5	0	1	37	0	1	0	2	0	0	34	7	1	0	5	9	0	0
C24	Proizvodnja kovin	31	6	5	24	1	1	0	0	15	0	1	0	1	0	0	19	5	0	0	4	2	0	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	337	77	59	264	1	16	1	1	201	1	6	4	16	1	0	271	107	13	3	23	26	25	21
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	27	9	5	16	0	0	0	0	15	0	0	0	2	0	0	14	7	3	0	1	4	0	1
C27	Proizvodnja električnih naprav	48	11	3	39	0	4	0	0	24	0	0	0	0	0	0	12	13	2	0	3	2	0	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	65	16	9	43	1	1	0	0	41	0	1	1	0	0	0	57	26	3	0	4	4	2	3
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	31	7	6	29	0	1	0	0	15	0	0	0	2	0	0	30	11	2	0	2	2	1	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	13	1	0	14	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	1	0	5
C31	Proizvodnja pohištva	43	17	5	27	0	1	0	0	28	0	1	0	0	0	0	60	37	2	0	14	10	2	17
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	35	9	13	20	0	2	0	1	20	0	1	0	0	0	0	29	9	0	0	2	3	2	3
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	68	11	8	57	0	0	0	0	36	0	0	0	5	0	0	25	10	1	0	4	3	4	4
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	30	0	15	30	0	1	0	0	15	0	0	0	2	0	0	27	3	0	1	0	2	1	0
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	19	0	0	20	0	0	0	0	9	0	3	0	1	0	0	8	1	0	0	1	2	0	0
E37	Ravnanje z odpadkami	4	1	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	33	4	6	34	0	2	0	0	14	0	0	0	1	0	0	17	6	1	0	0	2	0	0
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	1	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	641	38	66	680	0	8	0	1	314	1	14	10	38	0	0	145	73	1	0	15	22	6	2
F42	Gradnja inženirskih objektov	131	10	9	127	0	1	0	1	59	1	1	3	6	0	0	28	9	0	0	6	7	2	0
F43	Specializirana gradbena dela	1003	150	126	985	1	14	3	0	585	1	36	18	90	1	0	406	145	5	1	54	48	25	7
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	130	52	25	86	0	3	0	0	86	0	2	1	5	1	0	147	46	3	0	18	16	31	30
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	302	64	54	260	0	4	0	0	186	0	11	3	5	0	0	277	94	18	6	41	35	12	10
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	400	52	62	384	0	1	1	0	180	0	4	3	10	1	0	215	102	17	4	50	34	6	6
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	167	34	36	139	0	1	0	0	76	0	4	2	5	0	0	97	13	2	1	15	17	2	0
H50	Vodni promet	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

ŠIFRA	DEJAVNOST	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	ŠTEVILO PREGLEDOV			RAZISKAVE NEZGOD				UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI			KRŠITVE ZAKONA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU									
			REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	SMRTNA NEZGODA	TEŽJA NEZGODA	LAŽJA NEZGODE	KOLEKTIVNE NEZGODE	ODLOČBE	OVADBE / NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBA PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBA PLAČILNI NALOG	ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU	FINANČNE OBVEZNOSTI DELODAJALCA	IZJAVA O VARNOSTI Z OCENO TVEGANJA	OBVEZNOSTI DELODAJALCA	PRVA POMOČ	VARSTVO PRED POŽAROM	NEVARNOST ZA NASILJE TRETJIH OSEB	PSIHOSOCIALNA TVEGANJA	PREDHODNO VARSTVO	UPORABA NEVARNIH SNOVI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
H51	Zračni promet	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	35	8	2	30	0	1	0	0	14	0	0	0	1	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	10	2	3	7	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	31	3	14	29	0	0	0	0	23	0	1	0	2	0	0	37	13	1	1	3	4	0	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	371	95	96	393	0	1	0	0	260	0	6	3	16	0	0	480	169	9	14	122	69	11	0
J58	Založništvo	6	2	2	3	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	6	4	0	0	0	3	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	2	0	1	1	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	5	0	2	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	11	0	1	12	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	33	10	5	24	0	0	0	0	21	0	0	0	2	0	0	46	9	3	0	3	4	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	5	1	5	2	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	3	1	1	0	0	3	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	22	0	0	22	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	6	1	0	0	0	2	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	8	5	1	3	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	5	2	0	0	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	16	9	3	9	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	46	0	0	0	1	6	0	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	41	3	8	43	0	0	0	0	11	0	1	1	1	0	0	32	4	0	0	1	4	0	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	45	6	11	39	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	30	6	0	1	1	5	0	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	129	10	14	135	0	0	0	0	37	0	2	1	9	0	0	56	12	2	1	4	6	2	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	208	15	25	199	0	0	0	0	79	0	2	0	8	0	0	53	25	2	0	9	9	1	3
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	36	2	4	34	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	8	6	0	0	4	3	1	4
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	22	1	6	21	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	40	8	0	0	4	4	4	1
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	21	3	1	20	0	0	0	0	11	0	1	0	1	0	0	15	4	0	0	2	4	0	0
M75	Veterinarstvo	7	1	1	8	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	2	1	0
N77	Dajanje v najem in zakup	7	1	1	8	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	3	2	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	16	0	4	10	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	9	0	0	10	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	2	2	0	0	3	3	0	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	21	5	4	18	0	0	0	0	8	0	0	0	1	0	0	11	0	0	0	3	5	0	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	54	9	17	57	0	0	0	0	31	0	4	1	5	0	0	22	9	5	0	3	4	4	0
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	8	1	1	7	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	7	0	1	0	0	1	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	133	1	5	137	0	1	0	0	36	0	0	0	0	0	0	14	1	1	0	0	4	0	0
P85	Izobraževanje	104	8	18	88	0	5	0	0	45	0	0	0	4	0	0	38	22	1	0	12	12	0	0
Q86	Zdravstvo	47	4	7	42	0	1	1	0	23	0	0	0	0	0	0	18	3	0	0	8	8	0	2
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	21	5	2	18	0	1	0	0	13	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	2	2	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	7	0	0	8	0	0	0	0	4	0	0	0	1	0	0	15	1	1	0	4	3	0	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	16	2	3	14	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	4	1	2	0	0	1	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	7	0	2	7	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	7	2	0	0	0	2	2	0
R92	Prilaganje iger na srečo	6	0	1	7	0	1	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	19	6	5	15	0	0	0	0	8	0	1	0	1	0	0	16	2	3	0	3	2	0	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	20	1	3	19	0	0	0	0	5	0	1	0	0	0	0	21	1	0	0	0	1	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	13	4	1	10	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	17	3	0	0	0	1	2	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	69	36	30	39	0	0	0	0	47	0	4	0	1	0	0	50	19	0	1	4	5	2	1
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	280	7	7	268	0	6	1	0	106	3	80	52	344	2	0	66	45	0	0	2	6	0	2
	Skupaj	6158	971	969	5656	6	98	8	5	3235	9	212	110	605	6	1	3523	1336	140	42	522	497	167	150

[illegible]

ŠIFRA	DEJAVNOST	KRŠITVE ZAKONA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU																				KRŠITVE OSTALIH PREDPISOV						
		NEPOSREDNA IN NEIZOGIBNA NEVARNOST	STROKOVNI DELAVEC	NALOGE STROKOVNEGA DELAVCA	PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU	IZVAJALEC MEDICINE DELA	ZDRAVSTVENI PREGLEDI	OBVEŠČANJE IN SEZNANJANJE DELAVCEV	USPOSABLJANJE DELAVCEV	PISNI SPORAZUM NA SKUPNIH DELOVIŠČIH	OBVEŠČANJE INŠPEKCIJE O NEVARNIH DELIH	PRIJAVE INŠPEKCIJI	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU	DOLŽNOSTI DELAVCEV	ALKOHOL DROGE IN DRUGE SUBSTANCE NA DELOVNEM MESTU	SAMOZAPOSLENE OSEBE	DOKUMENTACIJA	STROKOVNOST DELA ORGANIZACIJE Z DOVOLJENJEM ZA DELO	UR_ZVZDZPG S PRILOGO	P_DMSNTZDRS	P_DOSNPVD	P_EEPVD	P_OMOPDPM	P_OVO	P_OVODUP			
1	2	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49			
H51	Zračni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	1	0	2	0	4	0	5	4	0	0	0	0	4	3	1	0	3	0	0	0	1	0	0			
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	1	0	0	1	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	1	2	0	4	1	5	0	11	6	0	0	0	0	3	0	21	0	9	0	0	0	1	0	6			
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	3	15	0	47	133	150	5	392	16	1	0	12	0	76	10	88	0	6	0	0	6	16	0	23			
J58	Založništvo	0	0	0	0	0	11	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0			
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0			
J60	Radijska in televizijska dejavnost	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	0	0	0	0	0	1			
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	3	0	6	4	6	3	12	6	0	0	2	0	6	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0			
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	0	1	0	2	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	0	0	0	1	0	1	7	0	0	0	0	1	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0			
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	1	0	0	1	0	3	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
L68	Poslovanje z nepremičninami	0	1	1	0	1	2	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	5	0	0	1	0	1			
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	2	0	4	4	5	0	7	3	0	0	1	0	5	0	2	0	0	0	0	1	2	0	0			
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	1	1	0	7	3	15	4	17	0	0	0	7	0	8	0	9	0	10	0	0	0	3	0	0			
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	3	7	0	7	3	17	2	29	11	0	0	3	0	13	4	13	5	70	0	2	3	2	0	21			
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	0	0	0	4	1	3	0	8	0	0	0	3	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14			
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	2	0	5	5	6	5	11	0	0	0	0	0	6	1	4	0	0	0	0	0	2	0	3			
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	0	0	3	1	3	3	16	3	0	0	0	0	3	0	2	1	10	0	1	3	0	0	0			
M75	Veterinarstvo	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3			
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1	1	0	7	0	0	0	0	0	6			
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	0	0	2	0	2	0	8	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	1	0	0	3	0	3	0	8	1	0	0	0	0	2	0	4	0	0	0	0	0	0	0	2			
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	0	0	6	11	11	0	23	3	0	0	1	0	5	7	0	0	4	0	0	0	2	0	9			
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	0	0	1	0	1	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0			
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	0	2	0	1	0	8	0	0	0	0	0	1	0	1	0	40	0	0	0	1	0	0			
P85	Izobraževanje	0	1	0	11	12	10	1	18	1	0	1	7	0	10	1	2	1	2	0	2	0	2	0	0			
Q86	Zdravstvo	1	0	0	4	1	3	1	6	0	0	0	1	0	6	0	5	0	0	0	0	3	0	0	1			
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	0	0	4	1	1	1	1	3	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0	0	0	2	0	2			
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	1	1	0	1	11	1	0	7	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	0	0	9	3	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	1	0	3	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2			
R92	Prirejanje iger na srečo	0	0	0	0	0	1	0	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	0	1	0	1	0	1	0	11	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1			
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	1	0	1	4	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0			
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	0	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	2			
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	0	0	4	23	16	1	40	1	0	0	1	0	8	9	19	0	0	0	0	3	4	0	1			
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	0	6	1	2	10	74	6	63	30	7	5	1	177	5	3	16	0	230	0	0	0	0	0	6			
	Skupaj	29	113	4	372	610	1001	148	1910	500	48	20	164	224	546	130	668	7	1991	5	5	32	188	4	994			

ŠIFRA	DEJAVNOST	KRŠITVE OSTALIH PREDPISOV																						
		P_PZ	P_PZPD	P_VD	P_VDG	P_VDNET	P_VDTZIAD	P_VDTZIBDD	P_VDTZIHDD	P_VDTZIKSD	P_VZ	P_VZDOMMO	P_VZDSZ	P_VZUDO	P_ZNEIS	P_ZSDS	P_ZVZRPB	P_ZVZDDM	UR_VDTZIUOS	U_REACH	ZAKON O OMEJEVANJU PORABE ALKOHOLA	ZAKON O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IZDELKOV	ZAKON O TEHNIČNIH ZAHTEVAH ZA PROIZVODE IN O UGOTAVLJANJU SKLADNOSTI	OSTALE KRŠITVE
1	2	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	1
A02	Gozdarstvo	0	3	0	23	0	23	0	0	0	0	0	0	16	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	0	8	0	0	34	34	0	0	0	12	0	0	13	4	0	0	30	0	0	0	1	0	10
C11	Proizvodnja pijač	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	5	0	0	6	6	0	0	3	0	0	0	6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3
C14	Proizvodnja oblačil	0	3	0	0	16	16	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	4	2	0	1	16	17	0	0	0	3	1	0	4	4	0	0	29	0	0	0	0	0	2
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	0	5	0	0	6	6	0	1	0	0	0	0	6	3	0	0	3	0	0	0	0	0	5
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	0	5	0	0	6	6	0	0	2	0	0	0	15	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	1	2	1	0	17	17	0	0	2	0	0	0	7	1	1	0	28	1	0	0	0	0	1
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	0	1	0	0	4	4	0	1	2	3	0	0	3	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0
C24	Proizvodnja kovin	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	13	1	0	0	0	0	1
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	3	4	0	0	40	40	0	6	1	6	0	0	57	12	7	0	72	35	0	0	0	0	9
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	3	0	0	3	3	0	0	1	4	0	0	4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	0	0	0	0	8	8	0	0	1	2	0	0	19	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	2	0	0	0	7	7	0	1	5	4	0	0	17	4	0	0	22	6	0	0	0	0	0
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	0	0	0	6	6	0	2	0	0	0	0	5	0	1	0	1	3	0	0	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	0	2	0	0	31	31	0	2	2	1	0	0	8	1	1	0	25	0	0	0	0	0	1
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	1	2	0	0	4	4	0	0	1	0	0	0	5	1	0	0	3	0	0	0	0	0	1
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	0	2	0	0	6	6	0	1	1	0	0	0	10	0	0	0	3	1	0	0	0	0	1
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	2	1	0	0	20	20	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E37	Ravnanje z odpadkami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	0	3	0	0	5	5	0	1	0	0	0	0	6	0	0	0	9	0	0	0	0	0	7
F42	Gradnja inženirskih objektov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	3	0	0	0	0	0	6
F43	Specializirana gradbena dela	1	9	0	0	19	19	0	0	1	0	0	0	21	2	0	0	15	3	0	0	1	0	44
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	2	0	0	66	66	0	0	3	0	0	0	27	10	1	0	44	0	0	0	2	0	5
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	0	9	0	0	53	53	0	7	3	4	0	1	36	4	1	0	55	0	0	0	0	0	8
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	0	5	0	0	36	36	0	0	3	9	0	0	18	6	1	0	53	0	0	0	0	0	3
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	0	2	0	1	4	5	0	0	0	3	0	0	4	2	1	0	5	0	0	0	1	0	3
H50	Vodni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ŠIFRA	DEJAVNOST	KRŠITVE OSTALIH PREDPISOV																				ZAKON O OMEJEVANJU PORABE ALKOHOLA	ZAKON O OMEJEVANJU UPORABE TOBAČNIH IZDELKOV	ZAKON O TEHNIČNIH ZAHTEVAH ZA PROIZVODE IN O UGOTAVLJANJU SKLADNOSTI	OSTALE KRŠITVE
		P_PZ	P_PZPD	P_VD	P_VDG	P_VDNET	P_VDTZIAD	P_VDTZIBDD	P_VDTZIHD	P_VDTZIKSD	P_VZ	P_VZDOMMO	P_VZDSZ	P_VZUDO	P_ZNEIS	P_ZSDS	P_ZVZRPB	P_ZVZDDM	UR_VDTZIUS	U_REACH					
1	2	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	
H51	Zračni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	0	0	0	0	8	8	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	15	2	0	0	0	0	3	
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	0	6	0	0	147	147	0	0	0	1	0	0	10	11	2	2	22	0	0	1	0	0	12	
J58	Založništvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
J60	Radjska in televizijska dejavnost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	2	0	0	3	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
L68	Poslovanje z nepremičninami	0	1	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	1	0	0	4	4	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	0	2	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	8	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	0	1	0	0	10	10	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	6	0	0	0	0	0	0	
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	0	0	0	0	1	1	0	0	3	0	0	0	2	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	0	0	0	4	4	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	2	0	0	6	6	0	0	0	2	0	1	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
M75	Veterinarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	
N77	Dajanje v najem in zakup	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezane dejavnosti	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	7	0	0	0	0	0	7	
P85	Izobraževanje	0	2	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	9	3	3	0	7	0	0	0	0	0	1	
Q86	Zdravstvo	0	1	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	1	1	0	1	4	2	0	0	0	1	2	
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
R92	Prilaganje iger na srečo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
R93	Sportne in druge dejavnosti za prosti čas	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	0	0	0	23	23	0	0	0	0	0	0	6	7	0	0	9	3	0	0	0	0	4	
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	5	4	1	0	2	0	0	0	3	1	79	
	Skupaj	15	105	1	28	655	683	2	22	36	60	1	5	388	93	21	4	549	60	1	a	9	2	253	

LEGENDA

UR_ZVZDZPG S PRILOGO	Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih - PRILOGE
P_DMSNTZDRS	Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji
P_DOSNPVD	Pravilnik o dovoljenjih za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti pri delu
P_EEPVD	Pravilnik o evidencah in prijavah s področja varstva pri delu
P_OMOPPDM	Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu
P_OVO	Pravilnik o osebni varovalni opremi
P_OVODUP	Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu
P_PZ	Pravilnik o protieksplzijski zaščiti
P_PZPD	Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev
P_VD	Pravilnik o varnosti dvigal
P_VDG	Pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu
P_VDNET	Pravilnik o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka
P_VDTZIAD	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu
P_VDTZIBDD	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu
P_VDTZIH	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu
P_VDTZIKSD	Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu
P_VZ	Pravilnik o varnostnih znakih
P_VZDOMMO	Pravilnik o varovanju zdravja pri delu otrok, mladostnikov in mladih oseb
P_VZDSZ	Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom
P_VZUDO	Pravilnik o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme
P_ZNEIS	Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah
P_ZSDS	Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele
P_ZVZRPB	Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen
P_ZZVZDDM	Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih
UR_VDTZIUOS	Uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem
U_REACH	Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije

ŠIFRA	DEJAVNOST	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	ŠTEVILO PREGLEDOV			UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI			KRŠITVE ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH									
			REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	ODLOČBE	OVADBE/NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBE PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBE PLAČILNI NALOG	PLAČILO ZA DELO	DELOVNI ČAS	ODMORI IN POČITKI	POGODBA O ZAPOSLOTVI	PRENEHANJE POGODBBE O ZAPOSLOTVI	LETNI DOPUST	VARSTVO NEKATERIH KATEGORIJ	OSTALE KRŠITVE ZDR	ZAPOSLOVANJE IN DELO TUJCEV	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	41	1	2	48	5	0	10	0	3	10	1	0	2	2	0	0	0	0	
A02	Gozdarstvo	31	4	2	34	3	0	5	5	7	13	1	0	10	7	0	0	0	0	
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B05	Pridobivanje premoga	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	12	1	3	12	3	0	0	0	3	4	1	2	1	0	0	1	0	0	
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
C10	Proizvodnja živil	214	17	27	329	69	4	19	31	50	90	33	11	30	8	4	1	1	4	
C11	Proizvodnja pijač	10	0	1	14	2	0	1	0	4	10	0	0	2	0	0	0	0	0	
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
C13	Proizvodnja tekstilij	25	0	2	41	9	0	3	0	9	11	3	2	5	1	0	0	0	0	
C14	Proizvodnja oblačil	18	1	4	23	2	0	3	1	2	4	0	0	1	1	0	0	0	0	
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	10	0	0	11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	81	4	7	96	21	0	4	5	11	20	15	0	2	7	1	0	0	0	
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	11	0	1	17	2	0	2	2	2	6	2	0	0	0	1	0	0	0	
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	26	3	3	30	4	1	1	2	8	13	2	3	1	1	1	0	0	0	
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	15	0	2	23	6	0	3	1	5	7	3	3	3	0	0	0	0	0	
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	4	0	1	6	1	0	1	0	1	2	0	4	0	0	0	0	0	0	
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	56	5	2	69	13	0	5	2	14	24	12	3	3	1	0	0	0	0	
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	43	3	3	50	6	1	2	4	8	13	2	2	3	2	0	0	0	0	
C24	Proizvodnja kovin	12	1	0	15	3	0	0	1	2	4	7	0	0	0	0	0	0	0	
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	195	16	24	256	44	2	27	10	48	86	33	3	21	13	5	0	0	0	
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	22	0	4	26	3	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
C27	Proizvodnja električnih naprav	35	1	3	44	5	2	2	1	6	11	2	0	3	0	0	0	0	0	
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	40	6	4	49	12	0	7	5	11	26	4	5	9	1	2	0	0	0	
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	27	0	2	40	6	0	0	3	2	5	6	0	2	0	1	0	1	0	
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	3	0	0	4	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	
C31	Proizvodnja pohištva	35	1	1	40	9	0	6	3	11	20	3	0	4	3	0	0	0	0	
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	17	1	4	21	4	0	1	1	2	2	3	0	5	0	0	0	0	0	
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	57	4	7	72	15	2	11	2	15	24	7	0	25	3	2	0	0	0	
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	24	1	1	28	7	0	5	2	7	3	0	0	8	1	0	0	0	0	
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	8	0	0	9	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
E37	Ravnanje z odpadkami	2	0	1	2	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	16	0	0	21	1	0	1	0	8	5	0	0	1	1	0	0	0	0	
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	4	0	1	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
F41	Gradnja stavb	551	25	49	830	110	5	36	44	166	261	44	10	56	43	13	0	11	2	
F42	Gradnja inženirskih objektov	136	2	3	187	13	1	7	9	26	39	8	5	9	3	0	0	0	2	
F43	Specializirana gradbena dela	1024	57	77	1356	220	1	86	63	266	415	63	11	169	58	15	0	59	3	
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	133	10	13	170	30	0	12	6	26	38	5	0	36	1	0	0	0	0	
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	390	30	30	525	91	2	29	15	82	129	19	2	36	15	10	0	1	1	
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	579	37	65	793	151	0	20	16	56	78	25	26	75	18	20	0	2	1	
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	666	35	43	841	164	2	43	41	95	123	53	7	70	24	14	0	0	0	
H50	Vodni promet	1	0	0	1	0	0	0	0	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	

ŠIFRA	DEJAVNOST	ŠTEVILO PREGLEDANIH SUBJEKTOV	ŠTEVILO PREGLEDOV			UKREPI		PREKRŠKOVNI UKREPI			KRŠITVE ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH								
			REDNI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	IZREDNI PREGLEDI	ODLOČBE	OVADBE/NAZNANILA KAZNIVEGA DEJANJA	OPOMIN	GLOBE PREKRŠKOVNA ODLOČBA	GLOBE PLAČILNI NALOG	PLAČILO ZA DELO	DELOVNI ČAS	ODMORI IN POČITKI	POGODBA O ZAPOSLOTVI	PRENEHANJE POGODBE O ZAPOSLOTVI	LETNI DOPUST	VARSTVO NEKATERIH KATEGORIJ	OSTALE KRŠITVE ZDR	ZAPOSLOVANJE IN DELO TUJCEV
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
H51	Zračni promet	2	0	0	3	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	44	0	2	59	5	0	4	3	6	10	2	2	7	0	0	0	0	0
H53	Poštna in kurirska dejavnost	14	0	0	17	3	0	0	1	3	4	1	1	3	0	1	0	0	0
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	86	6	9	116	30	0	9	8	9	13	11	28	17	0	2	0	1	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	1030	103	124	1474	257	5	84	62	148	244	48	31	135	22	19	7	4	2
J58	Založništvo	8	0	1	10	1	0	2	0	0	3	0	0	2	0	0	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	7	0	1	7	10	0	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
J60	Radijska in televizijska dejavnost	12	0	2	17	5	0	1	1	1	5	0	0	3	5	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	19	0	2	32	6	0	1	0	5	9	2	0	2	0	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	34	2	1	43	11	0	0	1	11	14	4	0	4	4	1	0	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	2	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	15	2	0	19	4	0	2	1	5	4	1	1	2	1	1	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	24	3	0	28	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	117	0	13	132	31	0	4	3	6	11	3	0	19	2	1	0	1	0
L68	Poslovanje z nepremičninami	39	0	3	53	5	2	3	2	14	14	1	0	2	2	2	0	0	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	38	2	6	38	6	1	5	1	3	12	0	0	4	1	0	0	2	0
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	92	5	6	120	13	2	12	9	26	36	0	0	4	0	0	0	2	0
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	118	3	19	155	20	0	7	10	24	44	1	3	10	7	0	0	4	0
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	19	1	1	24	0	0	1	0	5	3	0	0	0	2	0	0	0	0
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	34	0	0	52	5	0	3	2	9	13	0	0	2	2	0	0	0	0
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	35	1	2	45	5	0	5	0	3	7	2	0	7	0	1	0	0	1
M75	Veterinarstvo	3	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	10	0	0	12	2	0	1	0	4	8	0	0	0	0	0	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	32	2	2	37	3	0	2	3	4	9	2	1	2	2	0	0	0	0
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	33	1	5	42	10	0	5	0	6	7	1	1	5	0	0	0	2	0
N80	Varovanje in poizvedovalne dejavnosti	52	0	7	72	7	0	0	2	15	9	8	8	5	1	1	0	4	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	87	6	6	114	14	0	12	8	17	31	3	8	12	2	1	0	0	2
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	20	0	1	24	8	0	1	2	4	12	7	4	3	3	0	1	0	0
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	68	1	2	77	17	0	3	3	0	0	2	3	7	2	1	0	1	0
P85	Izobraževanje	192	14	7	236	32	0	11	10	26	13	2	3	55	2	0	0	9	0
Q86	Zdravstvo	72	1	1	100	14	1	6	3	3	4	6	0	11	0	0	0	1	0
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	33	0	2	42	10	1	2	0	3	0	5	5	2	0	0	2	0	0
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	25	0	2	32	5	0	1	1	0	3	3	2	4	1	1	0	0	0
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	23	1	0	41	4	0	2	0	4	3	0	1	4	0	0	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	14	0	1	18	4	1	0	1	6	6	2	0	2	0	0	0	0	0
R92	Prيرهanje iger na srečo	8	0	2	11	2	0	1	1	4	5	2	1	0	1	2	0	0	0
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	53	1	5	70	13	0	7	1	3	4	2	4	4	3	1	0	0	0
S94	Dejavnost članskih organizacij	21	2	3	26	4	0	2	4	3	7	2	0	5	1	0	0	0	0
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	9	0	0	15	1	0	1	1	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	131	23	13	159	32	0	8	2	24	21	5	0	16	3	4	2	0	1
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	111	2	11	133	34	12	339	384	1051	1504	59	43	237	205	21	5	30	29
	Skupaj	7364	448	654	9856	1674	48	901	808	2416	3601	547	250	1192	489	149	20	136	51

ŠIFRA	DEJAVNOST	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU	ZAPOSLOVANJE NA ČRNO	ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU	ZAKON O ZAPOSLOVANJU IN ZAVAROVANJU ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI	ZAKON O EVIDENCAH NA PODROČJU DELA IN SOCIALNE VARNOSTI	ZAKON O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPISOVALNI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH	ZAKON O MINIMALNI PLAČI	ZAKON O UREJANJU TRGA DELA	ZAKON O ZDRAVNIŠKI SLUŽBI	KOLEKTIVNE POGODBE	OSTALE KRŠITVE
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
A01	Kmetijska proizvodnja in lov ter z njima povezane storitve	0	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0
A02	Gozdarstvo	0	7	0	0	1	0	0	1	0	0	2
A03	Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B05	Pridobivanje premoga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B06	Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B07	Pridobivanje rud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B08	Pridobivanje rudnin in kamnin	0	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0
B09	Storitve za rudarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C10	Proizvodnja živil	0	30	1	0	54	0	0	13	0	0	7
C11	Proizvodnja pijač	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C12	Proizvodnja tobačnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C13	Proizvodnja tekstilij	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0
C14	Proizvodnja oblačil	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
C15	Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C16	Obdelava in predelava lesa, proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva	0	6	2	0	16	7	0	0	0	3	0
C17	Proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C18	Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa	0	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1
C19	Proizvodnja koksa in naftnih derivatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C20	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov	0	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0
C21	Proizvodnja farmacevtskih surovin in preparatov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C22	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	0	4	0	0	20	1	0	0	0	0	2
C23	Proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0
C24	Proizvodnja kovin	0	1	0	0	3	0	0	1	0	0	0
C25	Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	0	12	1	0	19	0	0	7	0	0	7
C26	Proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov	0	1	0	0	5	0	0	0	0	0	0
C27	Proizvodnja električnih naprav	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C28	Proizvodnja drugih strojev in naprav	0	0	1	0	8	0	0	1	0	0	2
C29	Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	0	1	0	0	5	0	2	0	0	0	0
C30	Proizvodnja drugih vozil in plovil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C31	Proizvodnja pohištva	0	5	0	0	4	0	0	0	0	0	1
C32	Druge raznovrstne predelovalne dejavnosti	0	1	1	0	9	0	0	0	0	0	0
C33	Popravila in montaža strojev in naprav	0	3	0	0	14	0	0	1	0	0	0
D35	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	0	5	4	0	0	0	0	0	0	0	3
E36	Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
E37	Ravnanje z odpadkami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E38	Zbiranje in odvoz odpadkov ter ravnanje z njimi, pridobivanje sekundarnih surovin	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0
E39	Saniranje okolja in drugo ravnanje z odpadki	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
F41	Gradnja stavb	0	42	1	0	122	0	2	8	0	0	40
F42	Gradnja inženirskih objektov	0	7	2	0	15	0	0	4	0	0	2
F43	Specializirana gradbena dela	0	79	13	0	256	0	0	6	0	7	41
G45	Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	0	7	5	0	30	0	0	1	0	0	5
G46	Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	0	24	7	4	84	7	0	2	0	0	16
G47	Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	0	15	16	0	168	0	0	1	0	1	14
H49	Kopenski promet, cevovodni transport	0	62	9	0	260	53	0	4	0	0	16
H50	Vodni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ŠIFRA	DEJAVNOST	SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU	ZAPOSLOVANJE NA ČRNO	ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU	ZAKON O ZAPOSLOVANJU IN ZAVAROVANJU ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI	ZAKON O EVIDENCAH NA PODROČJU DELA IN SOCIALNE VARNOSTI	ZAKON O DELOVNEM ČASU IN OBVEZNIH POČITKIH MOBILNIH DELAVCEV TER O ZAPIŠOVANJI OPREMI V CESTNIH PREVOZIH	ZAKON O MINIMALNI PLAČI	ZAKON O UREJANJU TRGA DELA	ZAKON O ZDRAVNIŠKI SLUŽBI	KOLEKTIVNE POGODBE	OSTALE KRŠITVE
		21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
H51	Zračni promet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H52	Skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	2
H53	Poštna in kurirska dejavnost	0	3	0	0	5	0	0	0	0	0	1
I55	Gostinske nastanitvene dejavnosti	0	10	1	0	24	0	1	0	0	0	0
I56	Dejavnost strežbe jedi in pijač	0	128	25	0	291	0	7	7	0	3	27
J58	Založništvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J59	Dejavnosti v zvezi s filmi, video- in zvočnimi zapisi	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
J60	Radjska in televizijska dejavnost	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
J61	Telekomunikacijske dejavnosti	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0
J62	Računalniško programiranje, svetovanje in druge s tem povezane dejavnosti	0	1	1	0	9	0	0	0	0	0	0
J63	Druge informacijske dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K64	Dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov	0	2	0	0	6	0	0	0	0	0	0
K65	Dejavnosti zavarovanja, pozavarovanja in pokojninskih skladov, razen obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K66	Pomožne dejavnosti za finančne in zavarovalniške storitve	0	0	4	0	17	0	0	0	0	0	1
L68	Poslovanje z nepremičninami	0	3	2	0	15	0	0	0	0	0	0
M69	Pravne in računovodske dejavnosti	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	1
M70	Dejavnost uprav podjetij, podjetniško in poslovno svetovanje	0	10	5	0	17	0	0	3	0	0	9
M71	Arhitekturno in tehnično projektiranje, tehnično preizkušanje in analiziranje	0	4	1	0	19	0	0	0	0	0	2
M72	Znanstvena raziskovalna in razvojna dejavnost	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
M73	Oglaševanje in raziskovanje trga	0	4	1	0	12	0	0	1	0	0	1
M74	Druge strokovne in tehnične dejavnosti	0	1	0	0	12	0	0	0	0	0	0
M75	Veterinarstvo	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
N77	Dajanje v najem in zakup	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0
N78	Zaposlovalne dejavnosti	0	3	0	2	1	0	1	1	0	0	2
N79	Dejavnost potovalnih agencij, organizatorjev potovanj in s potovanji povezanih dejavnosti	0	2	2	0	16	0	0	0	0	0	0
N80	Varovanje in proizvodvalne dejavnosti	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0
N81	Dejavnost oskrbe stavb in okolice	0	7	3	0	3	0	0	3	0	0	2
N82	Pisarniške in spremljajoče poslovne storitvene dejavnosti	0	0	0	0	8	0	0	1	0	0	1
O84	Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	0	0	0	0	6	0	0	3	0	0	1
P85	Izobraževanje	0	5	0	0	19	0	0	5	0	0	1
Q86	Zdravstvo	0	0	3	0	0	0	0	0	2	0	1
Q87	Socialno varstvo z nastanitvijo	0	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Q88	Socialno varstvo brez nastanitve	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
R90	Kulturne in razvedrilne dejavnosti	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0
R91	Dejavnost knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0
R92	Prيرهanje iger na srečo	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
R93	Športne in druge dejavnosti za prosti čas	0	7	0	0	5	0	0	0	0	0	1
S94	Dejavnost članskih organizacij	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	2
S95	Popravila računalnikov in izdelkov za široko rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S96	Druge storitvene dejavnosti	0	9	5	0	28	0	0	4	0	0	2
T97	Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T98	Raznovrstna proizvodnja gospodinjstev za lastno rabo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
U99	Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	Izven standardne klasifikacije dejavnosti	1	244	56	5	31	8	12	53	1	1	162
	Skupaj	2	780	179	11	1688	76	25	134	3	15	385